

Institutt for samfunnsforskning

Årsmelding 2000

Institutt for samfunnsforskning
Oslo 2001

© ISF 2000
Rapport 2001:1

Institutt for samfunnsforskning
Munthes gate 31
Postboks 3233 Elisenberg
0208 OSLO
www.samfunnsforskning.no

ISBN 82-7763
ISSN 0333-3671

Materialet i denne rapporten er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Det er lagt ut på internett for lesing på skjerm og utskrifter til eget bruk. Uten særskilt avtale med ISF er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring utover dette bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Innhold

1	Institutt for samfunnsforskning	7
2	Styret.....	9
2.1	Styrets sammensetning 2000	9
2.2	Styrets beretning for 2000	10
3	Staben.....	12
3.1	Vitenskapelige stillinger	12
3.2	Øvrige vitenskapelige medarbeidere.....	19
3.3	Gjesteforskere	20
3.4	Prosjektassistenter.....	21
3.5	Administrasjonen	21
3.6	Biblioteket.....	21
3.7	IT-avdelingen.....	21
3.8	Kantinen.....	22
3.9	Sivilarbeider.....	22
3.10	Faglig bakgrunn i staben.....	22
3.11	Forskningsledere.....	23
3.12	Vitenskapelig kompetanse	23
4	Prosjekter under arbeid i 2000	26
4.1	Sysselsetting og arbeidsvilkår.....	27
4.2	Kjønn og samfunn.....	47
4.3	Velferdsstat og sivilsamfunn.....	58
4.4	Politikk, opinion og makt	69
4.5	Internasjonal migrasjon, integrasjon og etniske relasjoner	83

5	Tilknytning til universitetene.....	92
5.1	Bistillinger ved universiteter/høyskoler.....	92
5.2	Bistillinger ved ISF.....	93
5.3	Undervisning og sensorvirksomhet	93
5.4	Bedømmelseskomitéer.....	93
6	Internasjonale kontakter og forskningssamarbeid.....	95
6.1	Prosjekter med utenlandske samarbeidspartnere	95
6.2	Forskeropphold ved utenlandske institusjoner	101
6.3	Gjesteforelesninger ved utenlandske lærersteder.....	102
6.4	Deltakelse i internasjonale organisasjoner.....	103
7	Stabens faglige oppgaver utenom ISF	105
7.1	Vitenskapelige styrever og råd	105
7.2	Forskningsinstitusjoner og styringsgrupper.....	105
7.3	Søknadsbehandling og konsulentoppgaver.....	107
7.4	Verv i faglige organisasjoner	108
7.5	Det Norske Videnskaps-Akademi.....	108
7.6	Redaksjonelt arbeid.....	108
7.7	Offentlige styrever, råd og utvalg.....	111
8	Publikasjoner	112
8.1	ISF-publikasjoner	112
8.2	Bøker og monografier.....	115
8.3	Rapporter utgitt av andre institusjoner.....	116
8.4	Tidsskrift- og bokartikler	117
8.5	Kongress-papers og -foredrag.....	129
9	Konferanser og seminarer	137
9.1	Konferanser.....	137
9.2	Instituttseminar	138
9.3	Vilhelm Aubert Memorial Lecture	138
9.4	Arvid Brodersen-forelesning	138
10	Formidling.....	140

10.1 Tidsskrifter.....	140
10.2 ISF-rapporter.....	1413
10.3 ISF Sammendrag.....	142
10.4 Hjemmesider på internett.....	142
10.5 Brukermøter.....	142
10.6 Mediekontakt og formidling til allmennheten	145
10.8 Annen forskningsformidling.....	146
11 Administrasjon og økonomi.....	147
11.1 Sekretariatsoppgaver.....	147
11.2 Biblioteket.....	147
11.3 IT-avdelingen.....	148
11.4 Instituttets økonomi	148
11.5 Regnskap.....	151
12 Summary in English.....	157
12.1 Publications.....	158
12.2 Projects in Progress 2000.....	158

Institutt for samfunnsforskning

Det overordnede mål for Institutt for samfunnsforskning er å bidra til kunnskap om samfunnets oppbygging og utvikling, samt å utvikle modeller og metoder til å analysere disse forhold.

Fra det ble opprettet i 1950 til omkring 1970 spilte instituttet en avgjørende rolle for veksten i samfunnsforskningen i Norge. ISF har hele tiden vært tverrfaglig orientert, og vil føre denne tradisjonen videre.

ISF er et av de få samfunnsvitenskapelige forskningsmiljøene utenfor universitetene som ikke er spesialisert på en spesiell sektor. Instituttet søker å skape et bredt fagmiljø uten skarpe institusjonelle grenser mellom grunnforskning og anvendt eller problemorientert forskning. ISF ønsker derfor å bidra til at begge typer forskning drives innenfor samme miljø. Dette kommer til uttrykk blant annet gjennom nær kontakt og samarbeid med Universitetet i Oslo, Norges forskningsråd, mer spesialiserte og anvendte institutter samt flere av departementene.

Institutt for samfunnsforskning ser det som en sentral oppgave å drive opplæring av yngre forskere og å legge forholdene til rette for at medarbeiderne kan ta doktorgrad og kvalifisere seg for høyere vitenskapelige stillinger.

De fleste av instituttets prosjekter faller innenfor fem hovedområder, som til dels skjærer på tvers av hverandre:

- Sysselsetting og arbeidsvilkår
- Kjønn og samfunn
- Velferdsstat og sivilsamfunn
- Politikk, opinion og makt
- Internasjonal migrasjon, integrasjon og etniske relasjoner

På disse områdene er det et mål å kartlegge og forklare trekk ved norske samfunnsforhold, samt i størst mulig grad se dem i et internasjonalt perspektiv.

Styret

2.1 Styrets sammensetning 2000

Oppnevnt av Kirke-, utdannings og forskningsdepartementet

Professor Anne-Lise Seip (leder)

Professor Rune Sørensen (varamedlem)

Oppnevnt av Universitetet i Oslo

Professor Aanund Hylland (nestleder)

Professor Arnlaug Leira (varamedlem)

Professor Raino Sverre Malnes

Professor Edgeir Benum (varamedlem)

Oppnevnt av styret ved Institutt for samfunnsforskning

Professor Jon Elster

Forsker Rune Slagstad (varamedlem)

Professor Eivind Smith

Direktør Terje Hauger (varamedlem)

Oppnevnt av de ansatte ved Institutt for samfunnsforskning

Forskningsleder Hege Torp

Stipendiat Harald Dale-Olsen (varamedlem).

2.2 Styrets beretning for 2000

Virksomheten ved Institutt for samfunnsforskning er blitt videreført i 1999 ut fra instituttets overordnede målsettinger: rekruttering av nye forskere, tverrfaglig orientering og kombinasjon av anvendt forskning og grunnforskning. To av instituttets ansatte forskere har tatt doktor grad, mens to nye stipendiater er tatt opp på dr.polit.-programmet ved Universitetet i Oslo. Instituttets tverrfaglige profil er blitt styrket ved at gruppen av historikere er blitt utvidet.

Norges forskningsråds pris for fremragende forskningsformidling ble i 1999 tildelt Henry Valen.

I forbindelse med omorganisering av Dagsavisen til selveiende stiftelse våren 1999 ble ISF sammen med fire andre institusjoner invitert til å oppnevne ett medlem med varamedlem til avisens råd. Instituttet oppnevner rådsmedlemmene. De er helt uavhengige, og ordningen medfører ingen økonomisk eller faglig binding for instituttet.

Pr. 31. desember 1999 hadde Institutt for samfunnsforskning 55 medarbeidere, hvorav 2 personer i 1/5 stilling. En professor fra Universitetet i Oslo var gjesteforsker i første halvår.

Tilgangen på prosjekter i løpet av året har vært tilfredsstillende. 19 nye prosjekter er satt i gang. Av disse bør særlig framheves et nytt strategisk instituttprogram om Kjønn og makt, samt et sammenliknende historisk prosjekt om Sverige og Norge 1814–2005. Forskningen om idrett og sivilsamfunn er styrket med fire prosjekter.

Da Instituttgruppa for samfunnsforskning (ISAF) ble nedlagt ved årsskiftet 1998–1999 ble mesteparten av staben overført til ISF. Instituttet yter tjenester til NOVA etter samme retningslinjer som for ISAF. Endringen har ført til at instituttets stab er blitt utvidet med 12 personer. De foreløpige erfaringer med ordningen er positive. Styret vil også framheve den konstruktive rolle som NOVA har spilt ved utarbeidelsen av den nye ordningen av feljestjenestene.

Instituttets resultatregnskap og balanse gir etter styrets oppfatning tilstrekkelig opplysninger til å bedømme resultatet av

virksomheten i 1999 og den økonomiske stilling pr. 31. desember 1999. Årets drifts resultat før finansielle poster er kr. 141.788,49, som overføres til instituttets egenkapital. Forutsetningene for videre drift er etter Styrets oppfatning fortsatt til stede. Instituttets økonomi er solid, men på grunn av den betydelige usikkerhet som alltid hersker rundt prosjektilgangen er det fortsatt behov for økonomisk konsolidering av driften. Det gjelder ikke minst etter at staben er betydelig utvidet.

I løpet av 1999 har det vært gjennomført forbedringer av det ergonomiske arbeidsmiljø. Sykefraværet har vært 5,7 prosent av den totale arbeidsmengden. Den viktigste delen av sykefraværet skyldes forhold utenfor arbeidsplassen. Skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet er ikke konstatert. Det er ikke noe i instituttets virksomhet som forurensrer det ytre miljø.

Oslo 20. januar 2001

Anne-Lise Seip
styreleder

Hege Torp

Jon Elster

Aanund Hylland

Raino Sverre Malnes

Eivind Smith

Fredrik Engelstad
Instituttleder

Staben

Det ble totalt utført 60 årsverk, hvorav 43 forskerårsverk, ved Institutt for samfunnsforskning i 2000. Fire vitenskapelig ansatte er forskningsledere i 50% stilling. 20 stillinger er tillagt administrasjonen.

3.1 Vitenskapelige stillinger

Bente Abrahamsen

Dr.polit., sosiologi, forsker II

Arbeidsfelt: Helsetjenesteyrker, jobbmobilitet, yrkesløp

E-post: bab@isaf.no Tlf: 23 08 61 19.

Erling Barth

Dr.polit., sosialøkonomi, forsker I

Professor II ved Institutt for økonomi, Universitetet i Tromsø

Arbeidsfelt: Arbeidsmarked, lønnsdannelse, forhandlinger

E-post: eba@isaf.no Tlf: 23 08 61 63.

Frode Berglund

Cand.polit., statsvitenskap, stipendiat

(TMR-stipendiat ved Statsvetenskapliga Institutionen, Göteborgs Universitet fra 1.08)

Arbeidsfelt: Valgforskning, partitilhørighet, politiske stridsspørsmål

E-post: fbe@isaf.no Tlf: 23 08 61 59.

Tordis Borchgrevink

Mag.art., sosialantropologi, forsker II
Arbeidsfelt: Flerkulturelle samfunn, jødisk/muslimsk
integrasjon og identitetsdannelse
E-post: tbo@isaf.no Tlf: 23 08 61 62.

Bernt Magne Bratsberg
Ph.D., Economics, forsker II (1/5-stilling)
Professor ved Kansas State University
Arbeidsfelt: Arbeidsmarked, utdanning
E-post: bernt@ksu.edu .

Anja Bredal
Cand.sociol., sosiologi, stipendiat (permisjon)
Arbeidsfelt: Innvandring, kjønn og etnisitet
E-post: abr@isaf.no Tlf: 23 08 61 40.

Jan-Paul Brekke
Cand.polit., sosiologi, stipendiat
(Visiting scholar, Universidade Aberta, Lisboa, til 11.08.)
Arbeidsfelt: Velferd, innvandring, flyktninger
E-post: jpb@isaf.no 23 08 61 29.

Grete Brochmann
Dr.polit., sosiologi, forskningsleder, forsker I
Professor II ved Universitetet i Oslo
(Visiting scholar, University of California, Berkeley til 03.07.)
Arbeidsfelt: Innvandring, internasjonal migrasjon,
Vest-Europa, EU
E-post: gbr@isaf.no 23 08 61 18.

Pål Børing
Cand.oecon., sosialøkonomi, vitenskapelig assistent
Arbeidsfelt: Arbeidsmarked, lønnsdannelse,
arbeidsledighet
E-post: pbo@isaf.no 23 08 61 54.

Harald Dale-Olsen
Cand.oecon., sosialøkonomi, stipendiat

Arbeidsfelt: Arbeidsmarked, lønn, sykefravær, mobilitet
E-post: hdo@isaf.no Tlf: 23 08 61 34.

Anne Lise Ellingsæter

Dr.philos., sosiologi, forskningsleder, forsker I
(Visiting scholar, Institute of Industrial Relations,
University of California, Berkeley fra 10.08.)
Arbeidsfelt: Kjønn, arbeidsmarked, velferdsstat, familie.
E-post: ali@isaf.no Tlf: 23 08 61 21.

Ingunn Opheim Ellis

Cand.mag., statsvitenskap, vitenskapelig assistent (1/2-stilling)
Arbeidsfelt: Valgforskning
E-post: iop@isaf.no Tlf: 23 08 61 42

Fredrik Engelstad

Dr. philos., sosiologi, instituttleder
Professor II ved Universitetet i Oslo
Arbeidsfelt: Makt, sosial rettferdighet,
litteratur og samfunn, vitenskapsteori
E-post: fen@isaf.no Tlf: 23 08 61 56.

Bernard Enjolras

Ph. D., økonomi, forsker II
Arbeidsfelt: Velferd, frivillig organisering, sivilt samfunn
E-post: ben@isaf.no Tlf: 23 08 61 24.

Trygve Gulbrandsen

Dr. philos., sosiologi, forsker II
Arbeidsfelt: Medeierordninger,
kunnskapsbedrifter, familiebedrifter
lederlønninger, sosiale og politiske eliter
E-post: tgu@isaf.no Tlf: 23 08 61 83.

Marianne Gullestad

Dr.philos., sosialantropologi, forsker I
Professor II ved Universitetet i Tromsø

Arbeidsfelt: Kultur, hverdagsliv, norsk nasjonal identitet
og rasisme og innvandring
E-post: mgu@isaf.no Tlf: 23 08 61 52.

Anniken Hagelund

(Goldsmiths College, University of London fra 15.09.)
Cand.polit., sosiologi, stipendiat
Arbeidsfelt: Innvandringsdebatter, flerkulturelt samfunn
E-post: ahl@isaf.no Tlf: 23 08 61 36.

Inés Hardoy

Cand.polit., sosialøkonomi, stipendiat
Arbeidsfelt: Arbeidsledighet,
arbeidsmarkedstiltak, evaluering av
arbeidsmarkedstiltak, ungdom
E-post: iha@isaf.no Tlf: 23 08 61 35.

Marit Hoel

Dr.philos., sosiologi, forsker II (permisjon i 2000)
Arbeidsfelt: Arbeidsmarked, kjønn, yrkesverdier,
yrkesmobilitet, utdanning.
E-post: mho@isaf.no.

Geir Høgsnes

Dr.polit., sosiologi, forsker I (1/5-stilling)
Redaktør, *Tidsskrift for samfunnsforskning*
E-post: geh@isaf.no Tlf: 23 08 61 33.

Ragnhild Steen Jensen

Cand.philol., samfunnsgeografi, stipendiat
Arbeidsfelt: Kjønn, arbeid, likestilling, regional utvikling
E-post: rsj@isaf.no Tlf: 23 08 61 18.

Trond Beldo Klausen

Cand. polit., sosiologi, vitenskapelig assistent
Arbeidsfelt: Eliter, investeringsatferd
E-post: trk@isaf.no Tlf: 23 08 61 30.

Elizabeth Kloster

Cand.polit. sosialantropologi, vitenskapelig assistent
Arbeidsfelt: Frivillige organisasjoner
E-post: ekl@isaf.no Tlf: 23 08 61 25.

Anne Krogstad

Dr.polit., sosialantropologi, forsker II
Arbeidsfelt: Politisk kommunikasjon, medier, kvinner, offentlighet
E-post: akr@isaf.no Tlf: 23 08 61 84.

Even Lange

Dr.philos., historie, forsker I (fra 01.10.)
Professor II ved Universitetet i Oslo
Arbeidsfelt: Forbrukersamvirkets historie
E-post: ela@isaf.no Tlf.: 23086140.

Nils Rune Langeland

Dr.art., historie, forsker II
Arbeidsfelt: Høyesteretts historie
E-post: nrl@isaf.no Tlf: 23 08 61 38.

Hilde Lidén

Dr.polit, sosialantropologi, forsker II
Arbeidsfelt: Frivillige organisasjoner, ungdom og makt
E-post: hli@isaf.no Tlf: 23 08 61 26.

Håkon Wergeland Lorentzen

Dr.philos., sosiologi, forskningsleder, forsker II
Arbeidsfelt: Velferd, frivillig organisering, sivilt samfunn
E-post: hlr@isaf.no Tlf: 23 08 61 22.

Arne Mastekaasa

Dr.philos., sosiologi, forsker I (1/5 stilling til 01.04.)
Professor ved Universitetet i Oslo
Arbeidsfelt: Sykefravær, lønn, familie, psykisk helse

Jon Christian Rogstad

Dr.polit., sosiologi, forsker II

Arbeidsfelt: Arbeidsmarked, arbeidstid, innvandring, diskriminering

E-post: jro@isaf.no Tlf: 23 08 61 31.

Marianne Røed

Cand.oecon., sosialøkonomi, stipendiat

Arbeidsfelt: Arbeidsmarked, internasjonal migrasjon, utdanning, kompetanse

E-post: mro@isaf.no Tlf: 23 08 61 92.

Jo Saglie

Dr.polit. statsvitenskap, forsker II

Arbeidsfelt: Partiorganisasjoner, valg, opinion

E-post: jsa@isaf.no Tlf: 23 08 61 50.

Erling Sandmo

Dr.art., historie, forsker II

Arbeidsfelt: Kultur- og rettshistorie, Høyesteretts historie

E-post: esa@isaf.no Tlf: 23 08 61 39.

Pål Schøne

Cand.oecon., sosialøkonomi, stipendiat

Arbeidsfelt: Arbeidsmarkedsøkonomi, kompetanse, evaluering

E-post: psc@isaf.no Tlf: 23 08 61 82.

Ørnulf Seippel,

Dr.polit., sosiologi, forsker II

Arbeidsfelt: Sosiale bevegelser, frivillige organisasjoner, idrettssosiologi, politisk sosiologi

E-post: ors@isaf.no Tlf: 23 08 61 23.

Francis Sejersted

Dr.h.c., historie, forsker I

Arbeidsfelt: Norge/Sverige på 1900-tallet

E-post: fse@isaf.no Tlf: 23 08 61 41.

Karl Henrik Sivesind

Dr.polit., sosiologi, forsker II

Arbeidsfelt: Johns Hopkins' sammenlignende studie av frivillig sektor

E-post: khs@isaf.no Tlf: 23 08 61 27.

Rune Slagstad

Dr.philos., idéhistorie/filosofi, forsker I

Arbeidsfelt: Sosialfilosofi og moderne historie

E-post: rsl@isaf.no.

Ragnhild Sollund

Cand. polit., kriminologi, stipendiat

Arbeidsfelt: Innvandring, internasjonal migrasjon

E-post: rso@isaf.no Tlf: 23 08 61 53.

Aagoth Elise Storvik

Dr. polit., sosiologi, forsker II

Arbeidsfelt: Kjønn, ansettelsesprosesser, yrkeskarrierer

E-post: aas@isaf.no Tlf: 23 08 61 32.

Mari Teigen

Cand. sociol., sosiologi, stipendiat

Arbeidsfelt: Kjønnskvotering, likestilling

E-post: mte@isaf.no Tlf: 23 08 61 85.

Hilde Thoresen

Cand.polit., statsvitenskap, vitenskapelig assistent

Arbeidsfelt: Maktutredningen

E-post: hth@isaf.no Tlf: 23 08 61 36.

Hege Torp

Lic.philos., sosialøkonomi, forskningsleder, forsker II

(fungerende instituttleder 01.10.–31.12.)

Arbeidsfelt: Arbeidsmarked, ledighet, evaluering av arbeidsmarkedstiltak

E-post: hto@isaf.no Tlf: 23 08 61 37.

Anne-Lene Bakken Ulseth (permisjon fra 28.04.)
Cand.mag. sosiologi, vitenskapelig assistent
Arbeidsfelt: Frivillige organisasjoner
E-post: alb@isaf.no.

Bernt Aardal
Dr.philos., statsvitenskap, forskningsleder, forsker I
Professor II ved Universitetet i Oslo
Arbeidsfelt: Valgforskning, partier, valgordninger,
politiske stridsspørsmål
E-post: boa@isaf.no Tlf: 23 08 61 60.

3.2 Øvrige vitenskapelige medarbeidere

Omfatter medarbeidere som har arbeidsplass ved Institutt for samfunnsforskning, uten et formelt ansettelsesforhold.

Bjørklund, Tor
Dr.philos. statsvitenskap
Førsteamanuensis ved Institutt for statsvitenskap
Universitetet i Oslo
Arbeidsfelt: Valg, folkeavstemning
E-post: tor@isaf.no Tlf: 23 08 61 55

Elster, Jon
Docteur ès lettres
Professor ved Columbia University
Arbeidsfelt: Rettsoppgjør.

Leira, Arnlaug
Dr.philos., sosiologi
Professor ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi,
Universitetet i Oslo
Arbeidsfelt: Velferdsstat
E-post: ale@isaf.no.

Narud, Hanne Marthe

Dr.polit., statsvitenskap
Post doc-stipendiat, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo
Medredaktør, *Tidsskrift for samfunnsforskning*
E-post: hmn@isaf.no.

Valen, Henry
Dr.philos., statsvitenskap, professor emeritus
Arbeidsfelt: Valg, partier, lederskap
E-post: hva@isaf.no Tlf: 23 08 61 61.

3.3 Gjesteforskere

Anne Hambro Alnæs
Doktorgradskandidat, Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Oslo (14.08.–04.09.)

Hilde Bojer
Førsteamanuensis, Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo (fra 20.03–01.07.)

Gro Hagemann
Professor, Historisk institutt, Universitetet i Oslo (15.05.–15.06.)

Signe Howell
Professor Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Oslo (02.01.–30.06.)

Per Stava
Rådgiver, Kommunenes sentralforbund (fra 25.04.)

Dag Wollebæk
Forsker, LOS-senteret, Bergen (fra 01.09.)

3.4 Prosjektassistenter

Cathrine Barth
Johannes Berg
Yngve Eikrem
Elisabet Hagene
Karl-Erik Kval
Michael Otto Lothar Olsson
Stian Tørhaug
Mette Moen Baatvik Aaserud
Camilla Carlsson

3.5 Administrasjonen

Fredrik Engelstad, instituttleder
Thomas Glenn Gundersen (engasjert til 19.10.– 15.12.).
Hanna Marie Sørby Jensen, konsulent
Ingvild Molden, informasjonsleder (50% stilling)
Trond Nicolaysen, konsulent
May-Liss Sivertsen, førstefullmektig
Eli Søgård, kontorleder
Ingebjørg Wesche, konsulent
Jorunn Aarseth, konsulent.

3.6 Biblioteket

Sven Lindblad, hovedbibliotekar
Sidsel Grevle, bibliotekar (50% stilling)
Eva Hagen, avdelingsbibliotekar
Jon Haakon Hustad, bibliotekar
Anne Ragnhild Kjær Sti, bibliotekar (vikar, permisjon 02.10.–31.12.)
Trond J. Strøm, avdelingsbibliotekar (permisjon i 2000)
Rune Hoelseth, bibliotekassistent.

3.7 IT-avdelingen

Nils-Eivind Naas, avdelingsleder

Vegard Kleiven, driftsleder
Stig Muren, konsulent.

3.8 Kantinen

Wenche Skistad, husholdsbestyrer (80% stilling)
Audhild Haugen, kantinemedarbeider (50% stilling).

3.9 Sivilarbeider

Thomas Glenn Gundersen (til 19.10.)

3.10 Faglig bakgrunn i staben

Det er en målsetting for Institutt for samfunnsforskning å bidra til økt samarbeid på tvers av samfunnsfagene. Instituttet fungerer etter hvert også som en møteplass for forskere med bakgrunn utenfor samfunnsfagene. Sett på bakgrunn av utdanning fordeler den vitenskapelige staben seg som vist i tabell 1.

Tabellen beskriver det samlede forskningsmiljø ved ISF. Den omfatter alle forskere med arbeidsplass ved instituttet, også ansatte med midlertidige permisjoner er tatt med. Timelønnede assistenter ol. er ikke regnet med.

Tabell 1. Den vitenskapelige staben etter fagområde, pr. 31. desember

Fagområde	1998	1999	2000
Sosiologi	21	22	19
Statsvitenskap	5	5	5
Økonomi	8	8	9
Filosofi/idéhistorie	1	1	1
Sosialantropologi	3	3	5
Historie	1	3	4
Kriminologi	1	1	1

Samfunnsgeografi	1	1	1
I alt	42	41	45

3.11 Forskningsledere

Ved utgangen av 2000 har instituttet følgende forskningsledere:

- Grete Brochmann (hovedområde: Internasjonal migrasjon, integrasjon og etniske relasjoner)
- Anne Lise Ellingsæter (hovedområde: Kjønn og samfunn)
- Håkon Wergeland Lorentzen (hovedområde: Velferdsstat og sivilsamfunn). Ved siden av å være forskningsleder koordinerer Håkon Wergeland Lorentzen også forskere og prosjekt innen Idrettsforskningsprogrammet i Norges forskningsråd.
- Hege Torp (hovedområde: Sysselsetting og arbeidsvilkår)
- Bernt Aardal (hovedområde: Politikk, opinion og makt).

3.12 Vitenskapelig kompetanse

Vitenskapelige medarbeiderne tilkjennes formell kompetanse etter samme regler som gjelder ved universitetene. De fordelte seg etter kompetanse som vist i tabell 2. Ved utgangen av 2000 hadde instituttet 25 ansatte med kompetanse som forsker II/I og 11 ansatte i stipendiatstillinger. I 1999 var 19 heltidsansatte forskere med forsker II/I-kompetanse knyttet til instituttet – 2 forskere var ansatt med kompetanse som forsker III, og 15 var ansatt i stipendiatstillinger.

Tabell 2. Ansatte forskere etter kompetanse, pr. 31.desember 1998-1999–2000

	1998	1999	2000
Forsker I	7	8	9
Forsker II	11	11	16
Forsker III	2	2	0
Stipendiat	12	15	11

Vitenskapelig assistent	8	8	5
I alt	40	44	41

Tabellen omfatter de forskere som er nevnt under pkt. 3.1 foran. Ansatte i mindre enn ½ stilling er ikke tatt med. Heltids ansatte i permisjon er regnet inn.

Ved årets utgang hadde 21 forskere ved instituttet doktorgrad.

Bente Abrahamsen disputerte for dr.polit-graden 7. september over temaet: *Yrkesinnsats og karriereutvikling. En studie av et utdanningskull hjelpepleiere.*

Jon Rogstad disputerte for dr.polit-graden 8. desember over avhandlingen *Mellom faktiske og forestilte forskjeller. Synlige minoriteter på arbeidsmarkedet.*

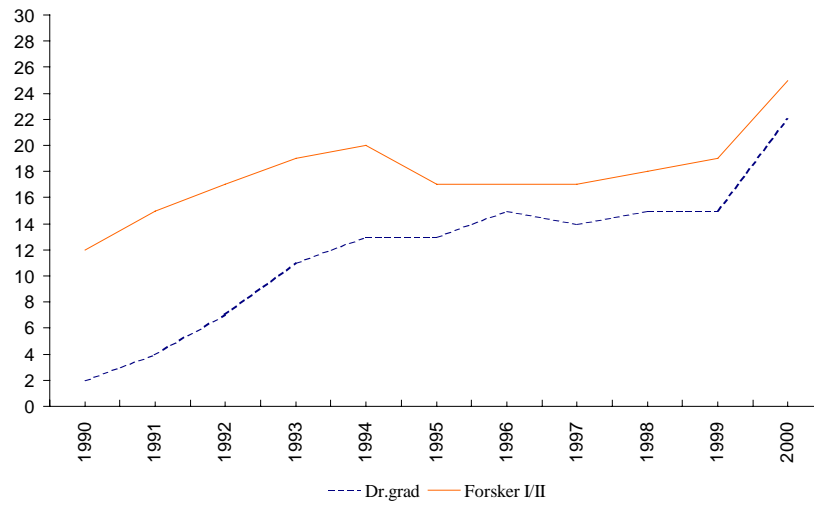
Tre forskere disputerte for dr.polit.-graden etter ansettelsen ved ISF, mens dr.grads-arbeidet var gjennomført ved annen institusjon:

Jo Saglie disputerte for dr.polit-graden 5. mai over avhandlingen: *Standpunkter og strategi. EU-saken i norsk partipolitikk 1989–1994.*

Hilde Lidén disputerte for dr.polit-graden 5. mai på avhandlingen: *Barn – Tid – Rom. Skiftende posisjoner. Kulturelle læreprosesser i et pluralistisk Norge.*

Øyvind Seippel disputerte 26. mai for dr.polit-graden over avhandlingen *Modernitet, politikk og miljø.*

Figur 1. Antall ansatte forskere med kompetanse som forsker I/forsker II og med doktorgrad pr. 31. desember 1990–2000

Prosjekter under arbeid i 2000

Ved instituttet ble det i 2000 arbeidet med i alt 75 prosjekter. De fleste av disse prosjektene kan grupperes innenfor fem hovedområder – uten at noen av områdene kan sies å utgjøre enhetlige forskningsprogrammer:

- Sysselsetting og arbeidsvilkår
- Kjønn og samfunn
- Velferdsstat og sivilsamfunn
- Politikk, opinion og makt
- Internasjonal migrasjon, integrasjon og etniske relasjoner

Mellom enkeltprosjekter er det i mange tilfeller et nært samarbeid. Instituttet ønsker en rimelig balanse mellom integrering av enkeltprosjekter i samlende forskningsprogrammer på den ene siden og åpenhet for å ta opp problemstillinger som faller utenfor de opptrukne rammer på den andre. Forskningen ved ISF omfatter derfor også prosjekter som ikke lar seg plassere naturlig innenfor noen av de fem hovedområdene.

Ved hvert prosjekt er de viktigste publiserte arbeider tatt med. Av plasshensyn er ikke all rapportering ført opp.

En økonomisk oversikt over prosjektbevilgningene etter kilde, er gitt i kapittel 11.4.

4.1 Sysselsetting og arbeidsvilkår

Dagpengesystemene i Norden og tilpasningen på arbeidsmarkedet

Bemanning: Forskningsleder Hege Torp
Tidsplan: 1997–2001
Finansiering: EK-A under Nordisk Ministerråd, NOS-S, og Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Samarbeid: Knut Røed og Tom Erik Aabø, Frischsenteret
Reija Lilja m. fl., ETLA, Helsinki
Eskil Wadensjö m.fl., SOFI, Stockholm
Peter Jensen m.fl., CLS, Århus

Prosjekt nr. 411.73

Prosjektbeskrivelse

Målet for prosjektet er å bidra med kunnskap om dagpengesystemene i Norden, samt gi innsikt i hvordan økonomisk kompensasjon til arbeidsløse arbeidssøkere og aktive arbeidsmarkedstiltak påvirker søkeatferd, holdninger og motivasjon – og dermed tilpasningen i arbeidsmarkedet. I første fase av prosjektet (1997–1999) er det gitt en sammenfattende beskrivelse og sammenlikning av stønadsordningene for arbeidsløse arbeidssøkere i Danmark, Finland, Norge og Sverige. I 1998 ble det gjennomført surveyundersøkelser blant arbeidsløse arbeidssøkere i alle fire land. Materialet er brukt til å kartlegge og analysere motivasjon for jobbsøking samt søkerstrategier med vekt på et nordisk komparativt perspektiv.

I prosjektets andre fase (2000–2001) vil vi utnytte surveymaterialet samt nasjonale registerdata for mer detaljerte analyser av søkeatferd og overganger fra arbeidsløshet til lønnet arbeid. Vi vil blant annet bruke surveymaterialet til komparative analyser av ledighetens varighet, der vi utnytter informasjon om faktisk søkeratferd og om hvilken tilstand den arbeidsløse går til når ledighetsperioden avsluttes. Dette materialet gir også muligheter til å studere hvordan søkeratferden endres over forløpet av en ledighetsperiode.

De viktigste arbeider

- Knut Røed, Hege Torp og Tom Erik Aabø 1999, *Arbeidsledighet, arbeidsmarkeds-politikk og jobbsøking i Norge*, Rapport 1/99. Oslo: Frischsenteret.
- Hege Torp, red. 1999, *Dagpengesystemene i Norden og tilpasningen på arbeids-markedet*. TemaNord 1999:572. København: Nordisk ministerråd.
- Hege Torp 1999, «Dagpengesystemets dilemma – nordiske løsninger». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 16:165–175.

Evaluering av formidling – en effektanalyse av arbeidskontorenes samlede virksomhet basert på DEA

Bemanning: Forskningsleder Hege Torp
Tidsplan: 1998–2000
Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Samarbeid: Sverre A. C. Kittelsen og Dag Fjeld Edvardsen, Frischsenteret
Prosjektnr.: 411.74

Prosjektbeskrivelse

Arbeidskontorene yter mange typer tjenester og bruker mange typer ressurser for å framskaffe disse tjenestene. For å kunne beregne kontorenes effektivitet er det brukt en metode som kalles *dataomhyllingsanalyse* (Data Envelopment Analysis, DEA). Det empiriske grunnlaget for effektivitetsstudien er måneds- og årsdata fra 1998 for 164 enheter i *Aetat lokal*, dvs. praktisk talt alle arbeidskontorene i Norge.

Analysene viser at om lag en tredel av arbeidskontorene i Norge er svært effektive. For to tredeler av kontorene ville det være mulig å produsere samme tjenestevolum med mindre bruk av ressurser. For alle arbeidskontorene sett under ett ville det være mulig å opprettholde produksjonen med 13 prosent mindre ressursbruk.

Etter at analysene var gjennomført og prosjektrapporten publisert (oktober 2000), ble det avdekket omfattende feilregistrering i *Aetats* statistikk over antall formidlinger av arbeidssøkere til ordinært arbeid. En revisjon av registreringen utført av Det Norske Veritas konkluderer med en overrapportering av formidlinger på opptil 30 prosent samtidig som opptil 10 prosent av reelle formidlinger ikke er registrert.

Enkelte av resultatene i effektivitetsanalysen av arbeidskontorenes samlede virksomhet presentert i vår rapport vil være påvirket av denne typen feilregistreringer. Dette gjelder særlig resultater for enkeltkontorer og for små grupper av kontorer, for eksempel fylkesgjennomsnitt. Resultater og analyser som gjelder trekk ved etaten som helhet, vil sannsynligvis være lite påvirket av en slik feilregistrering. Dette gjelder bl.a. gjennomsnittlig effektivitet, betydningen av de ulike tjenestene, sesongvariasjon og samvariasjon mellom effektivitet og forhold på de lokale arbeidsmarkedene.

Det viktigste arbeidet

Hege Torp, Dag Fjeld Edvardsen og Sverre A.C. Kittelsen 2000, *Evaluering av formidling. En effektivitetsanalyse av arbeidskontorenes samlede virksomhet basert på DEA*. ISF-rapport 8:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning og Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning.

Betydningen av konjunkturfase for effekt av aktive arbeidsmarkedstiltak

Bemanning: Forskningsleder Hege Torp

Tidsplan: 2000–2001

Finansiering: Norges forskningsråd

Prosjekt nr. 411.77

Prosjektbeskrivelse

Hovedmålet for prosjektet er å frambringe kunnskap om effektene av aktive arbeidsmarkedstiltak, og mer spesielt om, og hvordan, slike effekter varierer over konjunktorene.

I prosjektet fokuseres det på ett bestemt tiltak, nemlig Aetats (Arbeidsmarkedsetatens) opplæringskurs (AMO-kurs). Analysene vil bli gjort på grunnlag av registerdata som dekker hele 1990-tallet. Det kan være aktuelt å evaluere AMO-kursene i forhold til flere suksessindikatorer; oppmerksomheten vil likevel bli konsentrert om én bestemt, nemlig årlig arbeidsinntekt.

Prosjektets delmål er å (i) studere variasjoner i effekt mellom kurs av ulik varighet, samt mellom grupper av kursdeltakere; (ii) studere

variasjoner i effekt over tid, dvs. forholdet mellom effekter på kort og lang sikt (målt i tid siden tiltaket ble avsluttet); samt (iii) arbeide videre med å utvikle metoder og tilrettelegging av registerbaserte data for denne typen effektevalueringer. Prosjektet gjøres i samarbeid med forskere ved Frischsenteret.

Virksomhetsintern opplæring og fleksibel arbeidsorganisering – en analyse av mulige effekter på sykefravær og turnover

Bemanning: Stipendiat Pål Schøne

Tidsplan: 1998–2000

Finansiering: NHOs arbeidsmiljøfond

Prosjekt nr. 411.86

Prosjektbeskrivelse

Utviklingen i sykefraværet og årsaker til sykefravær er et stadig tilbakevendende tema i debatten om norsk arbeidsliv. I inneværende høykonjunkturperiode har vi igjen opplevd en markant økning i sykefraværet. Samtidig har den teknologiske utviklingen, økt internasjonal konkurranse og sterkere fokus på effektivitet både i privat og offentlig sektor utfordret arbeidslivets evne til omstilling.

Et mulig svar på disse to utfordringene – hvordan oppnå redusert sykefravær og større omstillingsevne – kan ligge i en fleksibel arbeidsorganisering. Begrepet brukes om mange slags fenomener, blant annet om det å organisere arbeidet slik at hver enkelt arbeidstaker får mer varierte arbeidsoppgaver og større ansvar og innflytelse, enten direkte eller gjennom deltakelse i selvstendige arbeidsgrupper.

Formålet med prosjektet er å analysere sammenhenger mellom fleksibel arbeidsorganisering og sykefravær og gjennomstrømning av arbeidskraft på virksomhetsnivå. Det empiriske grunnlaget er basert på intervju med daglig leder for om lag 1100 virksomheter i privat sektor. Til dette intervjumaterialet er det koblet registerbasert informasjon om virksomhetene og om samtlige ansatte, blant annet utdanning, alder og kjønn, samt sykefravær og gjennomstrømning av arbeidskraft på virksomhetsnivå.

Det viktigste arbeidet

Pål Schøne 2000, *Virksomhetsintern opplæring og fleksibel arbeidsorganisering – en analyse av effekter på sykefravær og gjennomtrekk*. ISF-rapport 4:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Evaluering av effekter av arbeidsmarkedstiltak i Norge rettet mot ungdom

Bemanning: Forskningsleder Hege Torp
Stipendiat Inés Hardoy
Tidsplan: 1999–2001
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 411.92

Prosjektbeskrivelse

I nedgangstider er arbeidsledigheten blant ungdom høyere enn ledigheten blant voksne arbeidstakere. Ungdommens situasjon på arbeidsmarkedet er spesiell: De får ikke jobb fordi de mangler yrkeserfaring, men slik erfaring er ikke mulig å skaffe seg uten jobb.

Formålet med prosjektet er å prøve ut ulike metoder og analyseopplegg for evaluering av arbeidsmarkedstiltak i Norge rettet mot ungdom 16–24 år. Analyser på tvers av tiltak gir blant annet bedre forståelse for hvilke grupper ungdom som får størst utbytte av de ulike tiltakene.

Til analysene er det benyttet registerdata. Grunnlaget er et datasett som omfatter alle registrerte arbeidssøkere mellom 16 og 24 år, basert på Arbeidstakerregisteret, Lønns- og trekkoppgaverregisteret, Trygderegisteret og Arbeidsdirektoratets SOFA-søkerregister for perioden 1989–93.

De viktigste arbeider

Inés Hardoy 2000, «Impact of multiple labour market programmes on multiple outcomes: The case of Norwegian youth programmes». Upublisert manuskript.
Inés Hardoy 2000, *Young and unemployed, then what? Effects of Norwegian labour market programmes in the early 90s*. ISF-rapport 9:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Evaluering av seleksjon til arbeidsmarkedstiltak

Bemanning: Forskningsleder Hege Torp
Tidsplan: 1999–2000
Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Samarbeid: Knut Røed og Tao Zhang, Frischsenteret
Irene Tuveng, ECON Senter for
Analyse
Prosjekt nr.411.95

Prosjektbeskrivelse

Målet for prosjektet har vært å analysere rekrutteringen av arbeidssøkere til aktive arbeidsmarkedstiltak. Hvordan foregår denne rekrutteringen og deretter selve utvelgelsen av deltakere? Hvem blant alle potensielle deltakere er det som faktisk deltar? Hvilken rolle spiller arbeidskontoret og tiltaksarrangøren i denne prosessen?

Studien er tredelt. For det første har vi gjennomført en litteraturstudie med hovedvekt på norske rekrutteringsanalyser og effektevalueringer fra 1990-tallet. For det andre har vi gjennomført en intervjuundersøkelse blant saksbehandlere med ansvar for rekruttering av deltakere til tiltak og blant tiltaks- og kursarrangører. Formålet med intervjuundersøkelsen har vært å kartlegge typiske trekk ved rekrutteringen til ulike typer tiltak, både i dagens situasjon med svært lav arbeidsløshet (1999), og i en periode med høy arbeidsløshet og et langt større tiltaksvolum (1993). I hvilken grad er arbeidssøkerne selv aktive? Når antall tiltaksplasser er begrenset, hvordan veies ulike hensyn og målsettinger mot hverandre?

For det tredje har vi gjennomført nye empiriske analyser basert på registerdata som dekker hele 1990-tallet. For å kartlegge rekruttering til tiltak er det gjort forløpsanalyser med hovedfokus på overgang fra tilstanden «registrert helt ledig» til «deltaker i tiltak». Hvordan avhenger rekrutteringen av individuelle kjennetegn, arbeidsløshetens varighet og tidligere arbeidsløshets- historie, av kjennetegn ved selve tiltaket og av forholdene på arbeidsmarkedet, dvs. arbeidsløshetens nivå og omfanget av tiltak.

De viktigste arbeider

Knut Røed, Hege Torp, Irene Tuveng og Tao Zhang 2000, *Hvem vil og hvem får delta? – Analyser av rekruttering og utvelgelse av deltakere til arbeidsmarkeds-tiltak i Norge på 1990-tallet*. Rapport 4/2000. Oslo: Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning.

Irene Tuveng 2000, «Hvem vil og hvem får gå på tiltak?». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17:165–176.

Barnefamiliers tilpasning. Effekter av kontantstøtten på tilbudet av arbeidskraft

Bemanning: Forskningsleder Hege Torp
Stipendiat Pål Schøne

Tidsplan: 2000–2003

Finansiering: Norges forskningsråd

Prosjekt nr. 411.99

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet har som mål å analysere sammenhengen mellom barnere-laterte økonomiske ytelser og tilbudet av arbeidskraft fra små-barnsforeldre med hovedvekt på effekter av kontantstøtten som ble innført i 1998. Formålet med den teoretiske delen av prosjektet er å klargjøre sammenhengene mellom mål og midler i velferdspolitikken overfor barnefamiliene, og å utlede testbare hypoteser om familienes tilpasning.

I prosjektets *empiriske* del fokuseres det på effekter av kontant-støtten på yrkesaktivitet karakterisert ved arbeidstakerforhold med heltid, kort eller lang deltid, samt ved lønnsinntekt. Hypoteser om variasjoner i effekter av kontantstøtten mellom kvinner og menn og mellom grupper av småbarnsforeldre testes. Økonomisk teori tilsier at familiens inntekt vil være av betydning. Utdanning og yrkeserfa-ring vil i stor grad påvirke inntekten. Utdanning og tidligere yrkeser-faring kan imidlertid også fange opp variasjoner i preferanser for det å være yrkesaktiv.

Det empiriske grunnlaget vil i hovedsak være registerbaserte pa-neldata for yrkesaktivitet 1996–01 for kvinner og menn med yngste barn født 1992–98. Vi vil benytte ulike regresjonsteknikker for å

sammenlikne tilpasningen til foreldre med barn *med og uten* rett til kontantstøtte, der det så langt som mulig tas hensyn til variasjoner i andre forhold – enn kontantstøtten – av betydning for yrkesaktiviteten. Den metodiske utfordringen ligger i å utvikle analyseopplegg for kontinuerlig og diskret fordelte avhengige variabler der det kontrolleres for endringer som i tid faller sammen med innføringen av kontantstøtten.

Arbeidsstyrkens ønsker – nasjonal tilleggsanalyse

Bemanning: Forskningsleder Hege Torp
 Forsker Erling Barth

Tidsplan: 2000–2001

Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Prosjekt nr. 410.21

Prosjektbeskrivelse

Det EU-baserte Dublininstituttet, *The European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions*, gjennomførte i 1998 en stor surveyundersøkelse i 16 europeiske land, 15 EU medlemsland pluss Norge. Tema for undersøkelsen er *Employment Options of the Future*, og omfatter spørsmål om blant annet faktisk og ønsket arbeidsmarkedstilpasning, herunder arbeidstid, hjemmearbeid og sabbatsordninger. Datamaterialet er samlet inn av nasjonale intervjuorganisasjoner. De første analysene av materialet er gjort av forskere fra flere land – på oppdrag fra Dublininstituttet, blant annet av forskere fra *Infratest Burke Sozialforschung*.

Norsk partner i undersøkelsen er Arbeids- og administrasjonsdepartementet. AAD har engasjert ISF til å bistå det internasjonale prosjektet når det gjelder å beskrive nasjonale institusjoner samt å tolke det norske materialet. I tillegg skal det lages en nasjonal rapport.

Arbeidsmarkedsstrømmer og lønnsstruktur

Prosjektleder: Forsker Erling Barth
Stipendiat Harald Dale-Olsen
Vitenskapelig assistent Pål Børing
Tidsplan: 1998–2001
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 411.78

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet har som formål å etablere et panel av bedrifter og arbeidstakere for å analysere tre hovedspørsmål: Bruttostrømmer i arbeidsmarkedet med vekt på ansettelser, avgang, gjennomtrekk og mobilitet mellom virksomheter. For det andre vil vi ta for oss sammenhengen mellom mobilitet og relativ lønn. I denne delen er det lønnsstrukturen som er analyseobjekt. For det tredje vil vi se nærmere på sammenhengen mellom lokale arbeidsmarkeder og lønn. Foregår tilpasningen til ulike forhold i lokale arbeidsmarkeder via lønnsdannelsen, ledighet eller mobilitet?

De viktigste arbeider

Erling Barth og Harald Dale-Olsen 1999, «The Employer's Wage Policy and Worker Turnover». I: J.Haltiwanger, J. Lane, J. Spletzer, J. Theeuwes and K. Troske, red., *The Creation and Analysis of Linked Employer-Employee Data*. Amsterdam: Elsevier, North Holland.

Erling Barth og Harald Dale-Olsen 1999, «Gender Differences in Job and Worker Mobility». I: Siv Gustafsson og Danièle Meulders, red., *Gender and the Labour Market. Econometric Evidence on Obstacles in Achieving Gender Equality*. London: Macmillan.

Erling Barth og Harald Dale-Olsen 1999, *Monopsonistic Discrimination and the Gender Wage Gap*. Working Paper #7197. Massachusetts, Cambridge: National Bureau of Economic Research.

Public Funding and Private Returns to Education (PURE)

Bemanning: Forsker Erling Barth
Stipendiat Marianne Røed
Professor Bernt Magne Bratsberg, USA
Tidsplan: 1998–2000

Finansiering: EU-programmet Targeted Socioeconomic Research (TSER)

Prosjektnr. 411.89.

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er en komparativ studie av finansieringssystemet for utdanningsinstitusjoner, opptaksregler, tilbud og etterspørsel samt privat avkastning av utdanning for 15 EU-land. Prosjektet forsøker å forstå sammenhengen mellom avkastningen av utdanning og de institusjonelle rammene rundt utdanningssystemene i de europeiske landene. Prosjektet er et samarbeid mellom en lang rekke partnere i 15 EU-land. Det vil frembringe komparative data for utdanningssystemer, tilbud og etterspørsel etter ulike utdanninger og privat avkastning av utdanning fra alle landene fra perioden 1980–1995. Dataene vil bli brukt til komparative analyser på tvers av landene.

De viktigste arbeider

Erling Barth og Marianne Røed 1999, «Avkastning av utdanning i Norge 1980–1995». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 16(1):69–77.

Erling Barth og Marianne Røed 1999, «The Return to Human Capital in Norway, A review of the Literature». I: Rita Asplund og P. Pereira, red., *Returns to Human Capital in Europe, A Literature Review*, ETLA-Helsinki: Taloustieto Oy.

Se også full publikasjonsliste under <http://www.etla.fi/PURE>.

Erling Barth og Marianne Røed 2000, «Lønnsomheten av utdanning – variasjoner over tid og mellom land». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 16(1):69–77.

Erling Barth og Marianne Røed 2000, *Do we need all that higher education? Evidence from 15 European Countries*. Kapittel i avslutningsrapporten til TSER. ETLA-Helsinki.

Lønnsforskjeller og forhandlingsystem i Staten

Bemanning: Forsker Erling Barth
Stipendiat Pål Schøne

Tidsplan: 1993–2001

Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Prosjekt nr. 411.14

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet studerer sammenhengen mellom lønns- og forhandlings-systemene og lønnsforskjeller innen staten. Hva er konsekvensene av økt vekt på lokal lønnspolitikk i staten? Prosjektet fokuserer særlig på lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, men tar også for seg lønnsforskjeller langs en rekke andre dimensjoner, blant annet avkastningen av utdanning og lønnsforskjeller mellom etater i staten. Prosjektet benytter både intervjuer og data fra Statens sentrale tjenstemannsregister.

De viktigste arbeider

Ragnhild Steen Jensen 1994, *Stillingsvurdering og likelønn i Staten*. ISF-rapport 94:21. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Erling Barth og Hang Yin 1996, *Lønnsforskjeller og lønnsystem i Staten*. ISF-rapport 96:4. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Pål Schøne 1997, *Lønnsforskjeller i staten – en analyse av ansiennitetstillegg, avkastning av utdanning og begynnerlønnsforskjeller*. ISF-rapport 97:20. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Pål Schøne 1999, *Lønnsdannelse og lønnsforskjeller i staten 1987–98*. ISF-rapport 99:15. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Avkastning av personkapital – en analyse på virksomhetsnivå

Bemanning: Forsker Erling Barth
Stipendiat Pål Schøne

Tidsplan: 1998–2000

Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 411.90

Prosjektbeskrivelse

I dette prosjektet fokuserer vi på problemstillinger knyttet til måling av virksomhetenes personkapital – akkumulert både gjennom formell utdanning fra det ordinære skolesystemet og gjennom opplæring i arbeidslivet. I neste omgang benytter vi indikatorene for personkapital til å analysere bedriftenes avkastning av denne type kapital. I tillegg kan det også være interessant å se på samspillet mellom de to personkapitalkomponentene, er det for eksempel slik at avkastningen

av opplæring på virksomhetsnivå avhenger av utdanningsnivået til de ansatte i virksomheten? Eksempler på resultatvariabler som skal benyttes i analysen er produksjon, produksjonsendring, sysselsetting og tilgang og avgang av arbeidskraft.

Et avgjørende spørsmål er også om det er knyttet positive eksterne virkninger til virksomhetenes investeringer i personkapital. Nær-
vær av slike effekter betyr at den sosiale gevinsten knyttet til opplæring er større enn den private gevinsten. I dette prosjektet vil vi ved hjelp av kvantifiserbare mål søke å finne indikasjoner på slike mekanismer på virksomhetsnivå. Til analysene benyttes surveydata med påkoblede registerdata.

De viktigste arbeider

Erling Barth og Pål Schøne 1999, «Worker turnover and on-the-job-training – an establishment analysis». Paper presentert på Brown Bag Seminar, American University, Washington, april 1999. Manuskript.

Pål Schøne, 1999, «On-the-job training and wages – using combined survey-register material». *International Journal of Manpower* (kommer).

Pål Schøne, 1999, «Wages, productivity and investments in human capital. Manuskript.

Pål Schøne 2000, «What kind of skills are complements with innovation?». Manuskript.

Erling Barth og Marianne Røed 2000, «Lønnsomheten av utdanning-variasjoner over tid og mellom land». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 16(1):69–77.

Erling Barth og Marianne Røed 1999, «Avkastning av utdanning i Norge 1980–1995». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 16(1):69–77.

Erling Barth og Marianne Røed 1999, «The Return to Human Capital in Norway, A review of the Literature». I: Rita Asplund og P. Pereira, red., *Returns to Human Capital in Europe, A Literature Review*, ETLA-Helsinki: Taloustieto Oy.

Mobilitet i offentlig og privat sektor

Bemannings: Forsker Erling Barth
Stipendiat Pål Schøne

Tidsplan: 2000–2001

Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Prosjekt nr. 411.71

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet har to hovedfokus: sammenhengen mellom mobilitet og konjunkturerendringer, og sammenhengen mellom mobilitet og kjønnssegregering. Aktivitetsnivået i privat sektor svinger mer enn aktivitetsnivået i offentlig sektor. På denne måten fungerer offentlig sektor som en «buffer» i arbeidsmarkedet. I den første delen av prosjektet analyserer vi hvilke konsekvenser forskjellene i konjunkturer har for mobiliteten mellom sektorene.

Norsk arbeidsmarked er relativt kjønnssegregert. Spørsmålet vi forsøker å besvare i den andre delen av prosjektet er om mobiliteten mellom sektorene bidrar til å svekke eller forsterke kjønnssegregeringen på arbeidsmarkedet, og om denne sammenhengen svekkes eller forsterkes med konjunkturerne.

Konjunkturavhengig likestilling av etniske minoriteter. En komparativ studie av arbeidsmarkedssuksess på arbeidsmarkedet

Bemanning: Forsker Erling Barth
Tidsplan: 1999–2001
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 411.93

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med Oddbjørn Raaum, Frischsenteret og Bernt Bratsberg, University of Kansas. Vi benytter registerbaserte data til å studere inntektsprofiler til innvandrergupper, sammenliknet med den norskfødte befolkningen. Spesielt tar prosjektet for seg betydningen av konjunkturfaser for likestilling mellom innvandrere og norskfødte.

Det viktigste arbeidet

Erling Barth, Bernt Bratsberg og Oddbjørn Raaum 2000, «Earnings assimilation of immigrants under changing macroeconomic conditions: Evidence from Norway and the US». Manuskript, Frischsenteret.

Relativ lønnsutvikling

Bemanning: Forsker Geir Høgsnes
Tidsplan: 2000–2001
Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Prosjekt nr. 411.39

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er en videreføring av den overvåkingen av relative lønninger som har vært en del av virksomheten ved ISF siden begynnelsen av 1980-tallet. Bakgrunnen er at spørsmål om relative lønninger har fått en stadig mer sentral plass i lønnskampen. Hvem som er vinnere og tapere i denne kampen er viktig både i forhold til yrkesgruppens tilfredshet med egen lønn, samt hva slags legitimitet selve systemet for lønnsdannelse har i samfunnet.

Evaluering av sykefraværprosjektene i Staten

Bemanning: Professor Arne Mastekaasa
Tidsplan: 1998–2000
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjekt nr. 411.88

Prosjektbeskrivelse

Formålet med prosjektet har vært å gi en evaluering av tiltak for å redusere sykefraværet i åtte statlige etater eller bedrifter i perioden 1998 til 1999. De åtte sykefraværprosjektene ble alle finansiert av Sosial- og helsedepartementet. Det enkelte prosjekt ble gitt stor frihet, for eksempel med hensyn til utvalg av personer eller enheter som skulle delta, og når det gjaldt hvilke tiltak som skulle settes i verk. Tiltakene var rettet både mot det fysiske og det psykososiale arbeidsmiljøet, men med hovedvekten på sistnevnte. Hvert prosjekt skulle evaluere sin egen virksomhet, og den eksterne evalueringen som presenteres her, bygger på disse prosjektspesifikke evalueringene. Resultatene tyder på at det har vært en viss bedring i de ansattes opplevelse av arbeidsmiljøet i de fleste prosjektenhetene. Det er imidlertid ikke noe som tyder på at prosjektene har lyktes i å redusere sykefraværet.

Det viktigste arbeidet

Arne Mastekaasa 2000, *Fraværforebygging i staten: En evaluering av åtte sykefraværprosjekter*. ISF-rapport 15:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Ansettelsesforhold: fødsel, liv og død

Bemanning: Stipendiat Harald Dale-Olsen

Tidsplan: 1999–2003

Finansiering: Norges forskningsråd

Prosjekt nr. 411.91

Prosjektbeskrivelse

Prosjektets hovedformål er å forklare hvordan og hvorfor ansettelsesforhold inngår og opphører, og hvilke medfølgende konsekvenser dette kan få i en økonomi for sysselsetting og produksjon, med særlig fokus på betydningen av arbeidsstyrkens sammensetning, informasjon, markeds- makt og produktivitet. Enkelte delmål er: i) Forklare hvordan heterogenitet blant bedrifter og arbeidere påvirker sysselsetting og lønn, og hvilke politiske implikasjoner dette medfører for sysselsettingspolitikken, ii) Forklare hvorfor jobber opprettes og nedlegges, og hvilken betydning dette har for sysselsetting, iii) Belyse informasjonstidspunktets rolle for en samfunnsøkonomisk optimal tilpasning, iv) Hvordan påvirke arbeidsstyrkens sammensetning, dens sysselsetting og produktivitet, v) Forklare om en kopling mellom ledige og vakanser avhenger av økonomiens størrelse, næringsstruktur og geografiske tilhørighet.

Det viktigste arbeidene

Harald Dale-Olsen og Dag Rønningen 2000, *Jobb- og arbeidskraftsstrømmer. En komparativ analyse med fokus på årsaker*. Samfunnsøkonomiske studier, nr. 104. Oslo og Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.

Harald Dale-Olsen og Dag Rønningen 2000, *The Importance of Definitions of Data and Observation Frequencies for Job and Worker Flows – Norwegian Experiences 1996–1997*. Paper presentert ved «Workshop on Registerdata», 10.–11.4., Tammerfors, Finland. Tilgjengelig som: Discussion Paper no. 278. Oslo og Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.

Tillegg til grunnlønn

Bemanning: Stipendiat Harald Dale-Olsen
Tidsplan: 2000–2001
Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Prosjekt nr. 411.70

Prosjektbeskrivelse

Tidligere studier har vist at menn i langt hyppigere og større grad enn kvinner i staten, mottar hva som kan kalles tillegg til grunnlønn. Disse tilleggene er knyttet til mannsdominerende stillinger og virksomheter. Dette prosjektets målsetting er å analysere mulige kjønnsforskjeller når det gjelder mottak av frynsegoder, både i og utenfor statlig sektor. Vi fokuserer både på forskjeller i hyppighet og i størrelse, og studerer sammenhengen mellom utbetaling av frynsegoder og virksomhetenes størrelse.

***Forløpsdata sysselsatt-bedrift
Arbeidsstrømmer i Norge: Hva vet vi?***

Bemanning: Stipendiat Harald Dale-Olsen
Tidsplan: 2000
Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Prosjekt nr. 411.96

Prosjektbeskrivelse

Målsettingen i prosjektet var todelt. For det første ønsket vi å presentere en kunnskapsoversikt over feltet *jobb- og arbeidskraftsstrømmer*, særlig tilrettelagt mot norske forhold. Spesielt ønsket vi å fokusere på arbeidsskraftsstrømmer og på det komparative aspektet ved en sammenligning av strømmenes størrelse i Norge og andre OECD-land. Kunnskapsoversikten fokuserte på empiriske studier, det vil si at vi hadde ingen planer om å gi et omfattende og representativt bilde av teoretiske arbeider som fokuserer på jobb- og arbeidskraftsmobilitet. Enkelte teoretiske arbeider er likevel omtalt. Det andre formålet med prosjektet var å belyse betydningen av datakonstruksjonen for de fremkomne resultatene i nasjonale og interna-

sjonale studier. Vi gjorde dette ved å utføre en egen empirisk undersøkelse av jobb- og arbeidskraftsstrømmer for Norge i perioden 4. kvartal 1996 til 4. kvartal 1997, hvor vi så nærmere på ulike aspekter ved datakonstruksjonen: i) betydningen av rapporteringsenhet eller hvilket nivå i virksomheten jobb- og arbeidskraftsstrømmene beregnes på, ii) betydningen av samplingsomfang, iii) betydningen av forskjellig samplingsfrekvens for jobb- og arbeidskraftsstrømmer, og iv) betydningen av ulike former for identifikasjonsprosedyrer for nettopp å fange opp slike ikke-reelle endringer i datakilden.

Prosjektet var et samarbeidsprosjekt med Statistisk sentralbyrå.

Det viktigste arbeidet

Harald Dale-Olsen og Dag Rønningen 2000, *Jobb- og arbeidskraftsstrømmer. En komparativ analyse med fokus på årsaker*. Samfunnsøkonomiske studier, nr. 104. Oslo og Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.

Grenseløst for hvem? Skandinavisk kompetanseemigrasjon fra 1980 til 1997

Bemanning: Stipendiat Marianne Røed

Tidsplan: 2000–2002

Finansiering: NOS-S

Prosjekt nr. 022

Prosjektbeskrivelse

Dette prosjektet analyserer sammensetningen av flyttestrømmen fra Norge, Sverige og Danmark med hensyn til kompetanse. Med kompetanse menes observerbar personkapital, variable og uobserverbare inntektsgivende evner. De sentrale problemstillingene i prosjektet er knyttet til hvordan gjennomsnittet og spredningen i de nasjonale inntektsfordelingene – i immigrasjons- og emigrasjonslandene – påvirker den kompetansemessige sammensetningen av flyttestrømmen mellom landene i Skandinavia og fra Skandinavia til land utenfor denne regionen. De empiriske analysene i prosjektet baserer seg på registerdata fra Norge, Sverige og Danmark for perioden 1980–1997.

Økonomiske konsekvenser av eierskap

Bemanning: Forsker Trygve Gulbrandsen
Forsker Erling Barth
Stipendiat Pål Schøne
Tidsplan: 2000–2003
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 411.97

Prosjektbeskrivelse

Både innenfor forskning og offentlig debatt har eierskap i løpet av de senere årene fått økt internasjonal og nasjonal oppmerksomhet. Det har blitt en mer alminnelig oppfatning at det gjør en forskjell for bedriftenes økonomi om de kontrolleres av sine eiere eller av de daglige, ansatte ledere. Dette hevdes å være et resultat av at eiere og ansatte har forskjellige interesser. Mens eieren antas å være opptatt av å maksimere verdien av sine aksjer, er de ansatte ledernes interesse å maksimere sin egen nytte gjennom økt inntekt, makt, status eller trygghet. Det antas at denne forskjellen i interesser bl.a. gir seg utslag i større effektivitet og lønnsomhet i personlig eide og familieeide bedrifter, sammenliknet med bedrifter hvor det er et faktisk skille mellom eierskap og daglig kontroll. Prosjektet tar sikte på å undersøke om dette er tilfelle i norske private bedrifter. Med data fra to survey-undersøkelser og tilkoblede data fra Statistisk sentralbyrås registre, vil en sammenligne de økonomiske resultatene i personlig- og familieeide bedrifter med de en finner i bedrifter med en annen eierstruktur.

Etiske investeringer

Bemanning: Trond Beldo Klausen
Tidsplan: August – november 2000
Finansiering: Næringslivets Hovedorganisasjon
Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 411.98

Prosjektbeskrivelse

Med utgangspunkt i internasjonal forskning om etiske investeringer studeres forskjellige former for etiske investeringer. Hvilke kriterier

som anvendes, hvem de etiske investorene er, hvordan de foretar sine investeringer, om etiske investeringer gir lavere eller høyere avkastning enn andre investeringer og om investeringene egentlig fortjener betegnelsen etisk er sentrale spørsmål. Videre presenteres en rekke norske etiske fond, med særlig fokus på kriteriene de benytter og hvorledes de anvender dem i en konkret investerings situasjon.

Prosjektet presenterer den første systematiske oversikten over internasjonal forskning om etiske investeringer, rettet mot et norsk publikum.

Det viktigste arbeidet

Trond Beldo Klausen 2000, *Etiske investeringer*, ISF-rapport 16:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Opsjoner som belønning i arbeidsforhold

Bemanning: Vit.ass. Hilde Thoresen
Tidspan: September–desember 2000
Finansiering: Makt- og demokratiutredningen
Prosjektnummer: 418.01

Prosjektbeskrivelse

Nye former for belønning, som aksjer og opsjoner, får økt betydning i arbeidslivet. Aksjer og opsjoner for ansatte er blant dem som har fått størst oppmerksomhet i de senere år. De bidrar til å påvirke fordelingen av goder og byrder mellom arbeidstakerne. I tillegg kan nye belønningsformer føre til endringer i maktforholdene mellom arbeidsgivere og arbeidstakere. Den økte betydningen av kunnskapskapital, som sitter «i hodet» på arbeidstakerne, er blitt tolket dithen at bedriftens ledelse mister makt i forhold til de ansatte. Tildeling av aksjer og opsjoner til arbeidstakere kan ses som et uttrykk for dette. Det foreligger ingen heldekkende undersøkelser av disse fenomenene. Prosjektet konsentrerer seg om opsjoner i selskaper som er notert på Oslo børs. Det er mange selskaper utenom disse der ansatte blir tildelt opsjoner, men det er først når de blir børsnotert at opsjonene får vesentlig betydning.

Det viktigste arbeidet

Hilde Thoresen 2001, *Opsjoner i arbeidsforhold. Drømmen om rask rikdom eller medeierskap*. Rapport nr. 27 fra Makt- og demokratiutredningen. Oslo: UniPub.

4.2 Kjønn og samfunn

Strategisk instituttprogram: Makt og arbeid – kjønn og ledelse

Bemanning: Forskningsleder Anne Lise Ellingsæter
 stipendiat Ragnhild Steen Jensen
 stipendiat Mari Teigen
 forsker Aagoth Elise Storvik

Tidsplan: 1999–2001

Finansiering: Norges forskningsråd.

Prosjekt nr. 11

Prosjektbeskrivelse

Dette strategiske instituttprogrammet (SIP) fokuserer på endring i kjønnsrelasjoner i arbeidslivet fra et maktperspektiv, konsentrert om elitemaktens posisjoner, og posisjoner kjennetegnet av begrenset makt eller avmakt. For det første studeres arbeidslivets elite, hvor makt utøves av mange menn og etter hvert noen kvinner. En overordnet problemstilling er forståelser av kjønn og likestillingspolitikens legitimitet og gjennomslagskraft i eliter, og variasjoner mellom elitegrupper. For det andre undersøkes arbeidslivet som en arena for makt og innflytelse for kvinner i posisjoner med mer begrenset makt. Disse to innfallsvinklene gjør det mulig å belyse makt og arbeid i to ulike betydninger, nemlig makt i betydningen «makt over» (makt over andre, beslutninger osv.) versus makt i betydningen 'makt til' (å realisere sine interesser).

To av tre prosjekter vil studere arbeidslivets eliter. Det gjelder Prosjekt 1: Kjønn og lederskap i eliten, og Prosjekt 2: Kjønn, kompetanse og institusjonell autonomi: Prosjekt 3: Kvinners lønnsarbeid – nye former for makt eller avmakt tar utgangspunkt i «vanlige» kvinner. SIPen bygger videre på ISFs pågående studier av kjønn og lederskap i forvaltningen. Studien av eliter vil kombinere kvalitative intervjuer med kvantitative analyser, bl.a. av data fra Maktutredningens Eliteundersøkelse, en suveyundersøkelse blant personer som

tilhører et utvalg av ulike typer eliter (se egen omtale). Studien av kvinner i posisjoner med begrenset makt vil bygge på kvalitative intervjuer av en fødselskohort yngre kvinner i et lokalsamfunn.

Beskrivelse av de tre delprosjektene:

Kvinnens lønnsarbeid – nye former for makt eller avmakt?

Bemanning: Stipendiat Ragnhild Steen Jensen

Prosjektbeskrivelse

Kvinnens rett til lønnet arbeid var et av de sentrale kravene til kvinnebevegelsen og kvinneforskningen tidlig på 1970-tallet. Oppfatningen var at kvinnens frigjøring gikk via arbeidsmarkedet og eget lønnsarbeid. Kvinnens yrkesdeltakelse har økt sterkt de siste tretti årene og det har vært en betydelig utjevning i kvinner og menns yrkesdeltakelse. Spørsmålene som reises i dette prosjektet er om kvinnens endrede posisjon på arbeidsmarkedet har gitt dem autonomi, større grad av økonomisk uavhengighet og større muligheter til å realisere egne interesser. Eller har det gitt nye former for bindinger? Og skapt en ny situasjon med en ny avhengighet mellom menn, kvinner og arbeidsliv? For å belyse disse spørsmålene vil vi gå tilbake til et av de «klassiske» studiestedene i norsk samfunnsforskning: Nord-Odal. Her ble det tidlig på 1970-tallet gjennomført en egen studie av kvinnens situasjon og hvor kvinnens forhold til lønnet og ulønnet arbeid var det sentrale tema. Ved å gå tilbake til dette lokalsamfunnet og gjøre en ny studie av kvinnens situasjon får vi en unik mulighet til å studere historisk endring og moderniseringsprosesser.

Ledelse, kjønn og makt

Bemanning: Forsker Aagot Elise Storvik

Prosjektbeskrivelse

Formålet med prosjektet er å undersøke hva slags ledelsesidealer en finner i offentlig og privat sektor. Spørsmålet som reises er om det har skjedd en endring i hva slags kvalifikasjoner som etterspørres. I prosjektet undersøkes det hvilke definisjoner av kjønn og ledelse

som råder på ulike arbeidsplasser. Funnene diskuteres på bakgrunn av teorier om kjønnspregning av arbeidsoppgaver og sees også i relasjon til spørsmålet om makt. Problemstillingen som reises er i hvilken grad defineringen av kjønn og arbeidsoppgaver kan sees som uttrykk for aktørers maktstrategier. Et annet poeng er å se hvorledes ulike typer makt fletter seg inn i hverandre og delvis forsterker delvis motvirker hverandre. Studien bygger på case-studier av offentlige og private organisasjoner. Prosjektet er planlagt å munne ut i to artikler.

Kjønn, kompetanse og institusjonell autonomi

Bemanning: Forsker Mari Teigen

Prosjektet studerer to store likestillingspolitiske reguleringsframstøt, som utfordrer etablerte prinsipper for utvelgelse og samhandling i det korporative skjæringsfeltet mellom offentlig styring og institusjonell autonomi. For det første gjelder det etableringen av §21 om lovregulering av kjønnsrepresentasjon i styre, råd og utvalg som kom inn i likestillingsloven i 1981. For det andre, det aktuelle forslaget om å lovregulere kjønnsrepresentasjon i styre i fristilt offentlig og privat virksomhet. Dette forslaget ble lagt fram i Barne- og familiedepartementets høringsnotat i 1999 og er primært tenkt som en utvidelse av §21. Sammenligningen av disse to reforminitiativene har til hensikt å analysere kontinuitet og endring i de siste tyve års likestillingsdebatt. Sentrale spørsmål i prosjektet er: På hvilke måter har debatten om kjønnsrepresentasjon i hhv. det offentlige utvalgssystemet og i bedriftsstyre endret seg fra 1980 og fram til i dag; hvordan markeres – og hvordan defineres – grensene for å argumentere kvinners deltakelsesrettigheter; og hvordan begrunnes en utvidelse av kjønnsbaserte deltakelsesrettigheter fra det politiske til det økonomiske feltet.

Levekår, kjønn og restrukturering av lokale arbeidsmarkeder

Bemanning: Forskningsleder Anne Lise Ellingsæter
 Stipendiat Ragnhild Steen Jensen

Tidsplan: 1995–2000
Finansiering: Norges forskningsråd
Arbeidsmarkeds- og regionalforskningsprogrammet
Prosjekt nr. 412.19

Prosjektbeskrivelse

I likhet med andre industriland har det i løpet av de siste 20 årene funnet sted betydelige endringer i arbeidsmarkedets struktur og i organiseringen av lønnsarbeidet i Norge. De strukturelle endringene betegnes ofte som overgangen fra industrielle til postindustrielle arbeidsmarkeder, kjennetegnet av sterk reduksjon i primærnæringer, «avindustrialisering» og fremvekst av tjenestesamfunnet. Spørsmålet som reises i dette prosjektet er hvordan disse endringene har påvirket kjønnsrelasjonene i lokale arbeidsmarkeder, og særlig hvordan endringene har påvirket kvinners muligheter i ulike typer av arbeidsmarkeder. Med muligheter menes både sjanser til å få jobb, hvilke arbeidsvilkår som tilbys og hvilken type jobber kvinner og menn aksepterer. Det foreligger en omfattende kunnskap om nasjonale, aggregerte mønstre for kvinners forhold til arbeidsmarkedet, men begrenset forståelse av de prosessene og mekanismene som skaper disse mønstrene. Denne studien, som baserer seg på case-studier av fire lokale arbeidsmarkeder, vil kunne bidra til ny kunnskap om hvordan kvinners og menns relasjoner til arbeidsmarkedet utformes i en lokal kontekst.

De viktigste arbeider

- Ragnhild Steen Jensen 1997, «Kvinnene gjekk til verket». I: R.P. Amdam, D. Gjestland, A. Hompland, red., *Årdal. Verket og bygda 1947–1997*, s. 223–239. Oslo: Samlaget.
- Ragnhild Steen Jensen 1998, «Endringer i to lokale arbeidsmarkeder – hvilken betydning har det hatt for kvinners sysselsetting?» *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 15(1):3–8.
- Ragnhild Steen Jensen 1999, «Kvinnene i Nord-Odal: Fra ulønnet til lønnet omsorgsarbeid». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 16(1):3–9.
- Ragnhild Steen Jensen 2000, «Realistisk tilnærming til empiri – begrunnelse og eksempel». I: I. J. Birkeland og B. L. Hanssen, red., *Menneskers rom*, s. 21–41. Oslo: Unipub forlag.

Paraplyprosjekt – Kjønn i arbeid – nye relasjoner, nye teorier?

Bemanning: Forskningsleder Anne Lise Ellingsæter
Professor Jorun Solheim (AFI/SFK, UiO)

Tidsplan: 1998–2000

Finansiering: Norges Forskningsråd
Programmet «Kjønn i endring»

Prosjekt nr. 412.30

Prosjektbeskrivelse

Paraplyprosjektet er et samarbeid mellom Institutt for samfunnsforskning, Arbeidsforskningsinstituttet og Senter for kvinneforskning, Universitetet i Oslo, og omfatter flere delprosjekter. Prosjektets tema er endring og stabilitet i kjønnsrelasjoner i det moderne arbeidslivet, sett i lys av nye produksjons- og organisasjonsformer, endrede relasjoner mellom arbeid og familie, og nye grenser mellom det offentlige og det private. Et av formålene er å bidra til oppbygging av et bredt forskningsmiljø omkring studier av kjønn og moderne arbeidsliv.

Tid, kjønn og arbeid

Bemanning: Forskningsleder Anne Lise Ellingsæter

Tidsplan: 1998–2000

Finansiering: Norges Forskningsråd.
Programmet «Kjønn i endring»

Prosjekt nr. 412.38

Prosjektbeskrivelse

Tid er en sentral nøkkel for å forstå moderne organisering av arbeid. Det industrielle tidsregimet er under press, og kravet om økt fleksibilitet kommer fra både bedrifter og arbeidstakere. Formålet med prosjektet er å syntetisere nyere teorier og empirisk kunnskap for å utvikle teoretiske perspektiver som inkorporerer nye trekk ved tidsorganiseringen av lønnsarbeidet, og hvordan kjønn inngår i disse prosessene. Prosjektet vil legge særlig vekt på et tidskulturelt per-

spektiv. Mens det foreligger en del kunnskap om de nye strukturelle trekkene, er forståelsen av de ideer, verdier og normer som tidsstrukturer bygger på, mindre utviklet. Tid struktureres og gis mening av sosiale aktører. Fokus rettes særlig mot motstridende verdier og normer forbundet med organiseringen av tid, og særlig spenninger som oppstår mellom arbeidsliv og familieliv. Prosjektet inngår i forskningsnettverket «Kjønn i arbeid – nye relasjoner, nye teorier?».

De viktigste arbeider

Anne Lise Ellingsæter 1999. «Dual Breadwinners Between State and Market». I: Rosemary Crompton, red., *Restructuring Gender Relations and Employment. The Decline of the Male Breadwinner*. Oxford: Oxford University Press.

Anne Lise Ellingsæter 2000, *Work and Time: Changing Conceptions*. Paper presented at «The BSA Annual Conference Making Time/Marking Time», University of York, 17.–20. april 2000.

Anne Lise Ellingsæter 2000, *Politics of Time and Dilemmas of Gender and Citizenship*. Paper presentert på seminaret «Women and the Future of Economic Citizenship», Senter for kvinneforskning, Universitetet i Oslo, 23. mai 2000.

Anne Lise Ellingsæter, «Tidsregimer under omforming». Under publisering i *Tidskrift for samfunnsforskning*.

Bokprosjektet: Makt og kjønn i det moderne arbeidsliv

Bemanning: Forskningsleder Anne Lise Ellingsæter
 Forsker Jorun Solheim (AFI)

Tidsplan: 2000–2002

Finansiering: Norges Forskningsråd
 Makt- og Demokratiutredningen

Prosjekt nr. 312.40

Prosjektbeskrivelse

Bokprosjektet tar sikte på å belyse sentrale trekk ved kjønnspektivet i det moderne arbeidslivet. Problemstillingene vil ta utgangspunkt i endringer i *arbeidslivets* organisering og konsekvenser for maktrelasjoner mellom kvinner og menn. Spesiell vekt legges på nye produktions- og organisasjonsformer som i dag synes å være i fremvekst, og konsekvenser dette får for hierarki- og autoritetsformer. En viktig hensikt vil være å få frem nye *teoretiske perspektiver* og sette

nye spørsmål på dagsorden når det gjelder forholdet mellom kjønns- og maktrelasjoner. Bokprosjektet vil ha karakter av et *synteseprojekt* som tar utgangspunkt i eksisterende forskning på feltet, og sammenfatter viktige tendenser og forskningsresultater. Det planlegges en antologi med bidragsytere fra et bredt utvalg av forskningsmiljøer.

Gender Citizenship

Bemanning: Professor Arnlaug Leira

Tidsplan: 1994–2000

Finansiering: Aalborg universitet

Prosjekt nr. 412.23

Prosjektbeskrivelse

Dette prosjektet er organisert som et nettverk av forskere med deltakelse fra ni europeiske land. Det opprinnelige forskernettverket er blitt forlenget, blant annet for å gjøre ferdig et felles bokprosjekt for utgivelse i 2001.

Kjønnskvolterering som likestillingspolitisk virkemiddel

Bemanning: Stipendiat Mari Teigen

Tidsplan: 1995–2001

Finansiering: Barne- og familiedepartementet

Prosjekt nr. 412.13

Prosjektbeskrivelse

Tema er kjønnskvolterering som likestillingspolitisk virkemiddel, med en interesse både for praktiseringen av kvoteringsordninger og debatter om disse. Prosjektet består av fem hoveddeler og en mer generell introduksjon om kjønnskvolterering. Del 1 – *The affirmative action controversy* (Teigen 2000b) (gir en normativ analyse av kvoteringsdebatter. Jeg skiller her mellom tre typer av begrunnelser basert på individuell rettferdighet, sosial rettferdighet og utilitarisme. Del 2 – *Documenting discrimination* (Teigen 1999a) – gir en analyse av an-

settelsessaker klaget inn for Likestillingsombudet i perioden 1985 til 1995. Fokus rettes her mot grunnlaget for å vurdere spørsmål om diskriminering i saker hvor klager og den foretrukne søker i all hovedsak er tilnærmet likt kvalifisert. For det første undersøker jeg hvordan arbeidsgivere argumenterer for å imøtegå påstander om diskriminering. For det andre undersøker jeg grunnlaget for ombudets juridiske vurderinger i denne typen av saker. Del 3 – *The Suitable Few* (Teigen 2001) – bygger på en analyse av ansettelser i lederstillinger i to statlige virksomheter. I denne artikkelen forsøker jeg først å se på fruktbarheten av tilbuds- og etterspørselsforklaringer for utviklingen i andelen kvinner i lederstillinger på organisasjonsnivå. For det andre er jeg opptatt av å belyse hvordan ulike likestillingsstrategier bidrar til å forklare variasjon mellom organisasjoner i måloppnåelse. Del 4 – *Likestilling som legitimeringsstrategi* (Teigen 2000a) – gir en analyse av debatten om forslaget om å øremerke studieplasser for kvinnelige søkere ved Institutt for datateknikk ved NTNU. Søkelystet rettes mot handlingsrommet for endring i et system hvor prinsippet om meritokratisk seleksjon dominerer. Det er her særlig nytteaspektene ved likestilling som står i sentrum for tilhengers argumentasjon, samtidig som likestilling direkte koples til NTNUs legitimitet som utdanningsinstitusjon. Del 5 – *Kjønnsrepresentasjon i det offentlige utvalgssystemet og i styrene i fristilt offentlig og privat virksomhet* – er under utarbeidelse. Her sammenligner jeg debatten om innføringen av likestillingslovens §21 i 1981 med forslaget fra 1999 om også å lovregulere kjønns sammensetningen i bedriftsstyrer.

De viktigste arbeider

- Mari Teigen 1999a, «Documenting Discrimination: A Study of Recruitment Cases Brought to the Norwegian Gender Equality Ombud». *Gender, Work and Organization*, 6(2):91–105.
- Mari Teigen 1999b, «Diskriminerende ansettelsespreferanser? En studie av klagesaker til Likestillingsombudet». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 16(1):107–112.
- Mari Teigen, 2000a, «Likestilling som legitimeringsstrategi: Rekrutteringsnormer og likestillingspolitikk ved NTNU». *Sosiologisk tidsskrift*, 8(2):125–146.
- Mari Teigen 2000b, «The affirmative action controversy». *NORA (Nordic Journal of Women's Studies)*, 8(2): 63–77.

Arbeidstid og livsløp. Deltid blant godt voksne sykepleiere

Bemanning: Forsker Bente Abrahamsen
Tidsplan: 1998–2000
Finansiering: Norges forskningsråd, Medisin og helse
Prosjekt nr. 411.80

Prosjektbeskrivelse

Samtidig som det er mangel på sykepleiere, er deltidsandelen blant kvinnelige sykepleiere svært høy. Formålet med prosjektet er å belyse hvorfor sykepleiere som er ferdig med småbarnsfasen, ofte arbeider deltid framfor heltid. En sentral problemstilling er i hvilken grad strukturelle og kulturelle trekk ved yrke og arbeidsplass er avgjørende for utøvernes valg av arbeidstid.

I prosjektet gjennomføres både en kvantitativ og en kvalitativ studie. Utgangspunktet for den kvantitative studien er en spørreundersøkelse som omfatter alle sykepleiere som fullførte utdanningen i 1977 (1450 personer). I den kvalitative studien fokuseres det spesielt på forhold som ofte endres over livsløpet: holdning til yrke og arbeidsliv, yrkesaspirasjoner og ektefelles yrkesinnsats.

Det viktigste arbeidet

Bente Abrahamsen 1998, «Hvorfor jobber sykepleiere og hjelpepleiere deltid?» *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 15(2):227–233.

Yrke og livsfase. Kvinners tilpasning etter småbarnsfasen

Bemanning: Forsker Bente Abrahamsen
Stipendiat Ragnhild Steen Jensen
Tidsplan: 1998–2001
Finansiering: Norges Forskningsråd, Kultur og samfunn
Prosjekt nr. 411.81

Prosjektbeskrivelse

Det teoretiske utgangspunkt for prosjektet er at rammevilkårene for kvinners yrkesdeltakelse utformes innenfor de tre samfunnsområdene

stat, arbeidsmarked og familie. Den sentrale problemstillingen i prosjektet er om rammevilkårene i arbeidslivet er gunstige for å få moderne kvinner til å velge yrkesaktivitet framfor yrkespassivitet og heltid framfor deltid.

Prosjektet er todelt. I første del utarbeides en systematisk beskrivelse av yrkesdeltakelse og arbeidstid til kvinner som er ferdig med småbarnsfasen fra 1972 og fram til i dag. I annen del av prosjektet belyses sammenhengen mellom de arbeidsvilkårene kvinnene møter i yrke og arbeidsplass og deres yrkesdeltakelse og arbeidstid.

Datagrunnlaget for prosjektet er SSBs arbeidskraftundersøkelser 1972–1996, SSBs tversnittundersøkelser for 1996 og 1998 samt panelundersøkelsene for 1997 og 1998.

De viktigste arbeider

Jensen, Ragnhild Steen 2000, «Utviklingen i kvinners deltidsarbeid i Norden». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17(2):139–147.

Jensen, Ragnhild Steen 2000, *Kvinner og jobb etter småbarnsfasen*. ISF-rapport 10:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Rekruttering til topplederstillinger

Bemanning: Aagoth Elise Storvik

Tidsplan: 2000–2001

Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Prosjektnummer 412.39

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet har som mål å frembringe kunnskap om hvilke kvalifikasjoner som vektlegges ved rekruttering av toppledere. Dessuten er det ønskelig å finne ut hvilken rolle nettverk og bekjentskap spiller i rekrutteringsprosessen. Og sist, men ikke minst, er det viktig å undersøke hva man faktisk foretar seg for å få rekruttert kvinnelige toppledere, og hva man anser som problemer i denne sammenhengen. Metoden som anvendes for å utrede disse spørsmålene er spørreskjema som sendes til den øverste ledelse i alle statlige organisasjoner. Resultatene vil publiseres i form av en rapport og en vitenskapelig artikkel.

Hvorfor søker så få kvinner topplederstillinger i departementssektoren?

Bemanning: Forsker Aagoth Elise Storvik
Tidsplan: 1998–2000
Finansiering: Statskonsult
Prosjekt nr. 412.37

Prosjektbeskrivelse

Kvinner utgjør en liten andel av søkermassen til topplederstillinger i staten. Andelen er også lav sett i forhold til antall kvinnelige mellomledere i statsforvaltningen. Målet med prosjektet er å undersøke hvorfor kvinner i liten grad søker seg til denne typen stillinger. En mulig forklaring er at kvinner ikke søker fordi de ikke tror de vil få jobbene. En annen forklaring er at de ikke mener at de har anledning til å ta på seg slike arbeidsintensive jobber eller at de ikke ønsker slike stillinger. Prosjektet bygger på case-studier av to offentlige organisasjoner. I hver organisasjon intervjues kvinnelige og mannlige mellomledere om deres motivasjon for å søke høyere stillinger. Studien er til dels en fortsettelse av en studie om lederrekruttering i statlig sektor, og gjør også bruk av empirisk materiale fra dette prosjektet.

Det viktigste arbeidet

Aagoth Elise Storvik 2000, *Mellomledere på karrierens vei – En studie av kvinnelige og mannlige mellomledere i staten*. ISF-rapport 5:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

4.3 Velferdsstat og sivilsamfunn

Integrasjon og utstøting i sivilsamfunnet

Bemanning: Forskningsleder Håkon Wergeland Lorentzen

Tidsplan: 1995–2000

Finansiering: Norges forskningsråd, Velferd og samfunn

Prosjekt nr. 413.16

Prosjektbeskrivelse

Hovedhensikten med prosjektet er å undersøke frivillige sammenslutningers evne til å integrere medlemmer og deltakere. I prosjektets første fase undersøkes statistiske sammenhenger mellom deltakelse på den ene siden, og region, organisasjonstype og individuelle egenskaper på den annen. Særlig fokus er satt på integrasjonen av marginale grupper. Prosjektets annen del består av case-studier, der deltakelse vil bli undersøkt i et utvalg organisasjoner for å få oversikt over integrerende og ekskluderende mekanismer.

De viktigste arbeider

Håkon Wergeland Lorentzen 1997, «Integrasjon og utstøting i sivilsamfunnet».

Dansk sociologi, (1)8:61–78.

Håkon Wergeland Lorentzen og Ole Alexander Opdalshei 1997, *Integrasjon gjennom frivillige organisasjoner*. ISF- rapport 97:19. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Håkon Wergeland Lorentzen 1998, «Normative forståelser av sivile sammenslutninger». *Socialvetenskapelig Tidsskrift*, 1998(2–3):244–268.

Håkon Wergeland Lorentzen 2000, «Den gode vilje», *Nytt Norsk Tidsskrift*, 17(1): 38–52.

Håkon Wergeland Lorentzen 2000, «Godvilje på avveie», *Nytt Norsk Tidsskrift*, 17(4):438–440.

Johns Hopkins' komparative studie av frivillig sektor

Bemanning: Forskningsleder Håkon Wergeland Lorentzen
Forsker Karl Henrik Sivesind
Tidsplan: 1997–2000
Finansiering: Norges forskningsråd og flere departement
Prosjekt nr. 413.21

Prosjektbeskrivelse

Sammen med professor Per Selle ved LOS-senteret i Bergen gjennomfører ISF en bred kartlegging av «the nonprofit-sector»; inntekter, utgifter, bemanning, legale rammer m.v. Prosjektet har et komparativt siktemål og utføres etter en lest som er lagt ved Johns Hopkins University i Baltimore. Til sammen 27 land deltar i undersøkelsen. Den norske delen består av følgende deler:

- En gjennomgang av frivillige organisasjoners legale grunnlag (avsluttet 1998).
- En surveyundersøkelse av ubetalt innsats og pengegaver til frivillige formål (avsluttet 2000).
- En undersøkelse av det lokale foreningslivet i Hordaland og Bergen (avsluttes 2001).
- En statistisk undersøkelse av inntekter, utgifter og lønnet arbeid i alle «non-profit» organisasjoner (avsluttes 2001).

De viktigste arbeider

Woxholt, Geir 1998, *Non-profit Law in Norway*. ISF-rapport 98:12. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Håkon Lorentzen og Per Selle, *Norway: Defining the Voluntary Sector*. ISF-rapport 14:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Dag Wollebæk og Karl Henrik Sivesind 2000, «Er deltakelse i frivillig arbeid nyttig på arbeidsmarkedet?» *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17:131–138

Dag Wollebæk, Per Selle og Håkon Lorentzen 2000, *Frivillig innsats: sosial integrasjon, demokrati og økonomi*. Bergen: Fagbokforlaget.

Kommunal frivillighet. Eierskapets betydning for driften av frivillighetssentraler

Bemanning: Forskningsleder Håkon Wergeland Lorentzen
Tidsplan: 1997–2000
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet v. FRISAM
Prosjekt nr. 413.22

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet tar opp den tiltakende integrasjonen av frivillighetssentralene i kommunal forvaltning, og stiller spørsmål ved hva eierskap betyr for måten sentralene drives på. Hensikten med prosjektet er å undersøke nærmere hva som skiller kommunale frivillighetssentraler fra dem som drives i regi av sivile aktører: frivillige organisasjoner, menigheter og andre ikke-offentlige sammenslutninger. Det vil bli gjort en empirisk studie av en rekke aspekter ved sentralene for å klarlegge forskjeller mellom kommunale og sivile sentraler. Følgende dimensjoner blir vektlagt: suksess, profilering, styringsstruktur, politisk ansvar og sentralenes demokratiske oppbygning og praksis.

Det viktigste arbeidet

Håkon Wergeland Lorentzen og Toril Røkeberg 1998, *Hvem bør eie frivillighetssentralene? Virkninger av eierskap for drift, styring og innhold*. ISF-rapport 98:14. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Frivillighet i Norden

Bemanning: Forskningsleder Håkon Wergeland Lorentzen
Tidsplan: 1994–2000
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 413.30

Prosjektbeskrivelse

Dette er et komparativt nordisk prosjekt, der hensikten er å undersøke motiver for frivillig innsats blant deltakere i ulike frivillige organisasjoner. Metodisk baserer undersøkelsen seg på et skjema bestående av 30 utsagn om ulike begrunnelser for å yte en frivillig innsats. Skjemaet er distribuert til representative utvalg av frivillige i 2–3 uli-

ke organisasjoner, der Røde Kors og frivillighetsentraler er de to primære organisasjonene. Prosjektet skal avsluttes i 2001.

Prosjektet er et samarbeid mellom

- Ulla Habermann, Senter for Frivillig arbeid, Odense
- Lars Svedberg, Stockholms Universitet
- Sigrun Juliusdottir, Islands Universitet, Reykjavik
- Georg Walls, Helsingfors Universitet

De viktigste arbeider

Håkon Wergeland Lorentzen, Rolf Andersen og Jan Paul Brekke 1995, *Ansvar for andre. Frivillighetsentraler i norsk velferdspolitik*. Oslo: Universitetsforlaget.

Håkon Wergeland Lorentzen, Rolf Andersen, Jan Paul Brekke og Jon Rogstad 1995, *Hvorfor frivillig? Begrunnelse for frivillig sosialt arbeid*. ISF-rapport 94:11. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Offentlig styring av frivillige organisasjoner

Bemanning: Forskningsleder Håkon Wergeland Lorentzen

Tidsplan: 1994–2000

Finansiering: Norges forskningsråd

Prosjekt nr. 413.31

Prosjektbeskrivelse

Hensikten med prosjektet er å sette søkelys på statlig fordelingspolitikk rettet mot frivillige organisasjoner. Barne- og familiedepartementets tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner er benyttet som case. I 1990-årene gjennomgikk disse støtteordningene omfattende reformer.

Prosjektet tar også opp spørsmålet om statlig tildelingspolitikk på dette feltet er i ferd med å bli en hemsko for organisasjonenes utvikling. Statlige tildelingskriterier er tilpasset en type demokrati som gradvis synes å miste sin betydning, fordi det lokale organisasjonslivet i økende grad fristilles fra det nasjonale nivået.

Det viktigste arbeidet

Håkon Lorentzen og Krister Hoaas 2000, *Offentlig styring av frivillige organisasjoner*. ISF-rapport 13:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Evaluering av frivillighetssentraler som mottar økonomisk støtte fra Sosial- og helsedepartementet

Bemanning: Forsker Hilde Lidén
Vitenskapelig assistent Elizabeth Kloster
Tidsplan: 1995–2003
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet v. FRISAM
Prosjekt nr. 413.02

Prosjektbeskrivelse

Det foretas en løpende evaluering av virksomheten ved 260 frivillighetssentraler. Instituttet har vært ansvarlig for denne evalueringen siden frivillighetssentralene ble satt i gang i 1991. Evalueringen tar for seg frivillighetssentralenes drift, og er basert på skjemaer som sentralene sender ISF fire ganger i året. Skjemaet gir statistiske informasjon om sider ved sentralenes virke, med hovedvekt på utviklingen av frivilliges arbeidsinnsats, sentralenes brukere og frivillige, og forandringer i aktiviteter/tiltak.

De viktigste arbeider

Toril Røkeberg og Hilde Lidén 2000, *Veiledningshefte for frivillighetssentralene*
Oslo: Institutt for samfunnsforskning

Integrasjon i frivillige organisasjoner

Bemanning: Forsker Ørnulf Seippel
Tidsplan: 2000–2001
Finansiering: Norges forskningsråd og flere departement
Prosjekt nr. 413.25

Prosjektbeskrivelse

Med utgangspunkt i en empirisk studie av norske idrettslag og medlemmer i disse lagene, skal prosjektet studere idretten som en arena for sosial integrasjon. Sosial integrasjon kan komme til uttrykk både konkret i sosiale nettverk og som holdninger og verdier. I denne stu-

dien er det meningen å studere i hvilken grad ulike former for organisert idrett kan bidra til slike former for sosial integrasjon. Et sentralt spørsmål i prosjektet er i hvilken grad og på hvilken måte viktige samfunnsendringer som ofte blir forbundet med den moderne idretten – f.eks. kommersialisering og profesjonalisering – betyr noe for slike spørsmål.

Veiledningsnettverk

Bemanning: Forsker Hilde Lidén

Tidsplan: 2000

Finansiering: FRISAM

Prosjekt nr. 413.37

Prosjektbeskrivelse:

Siktemålet med prosjektet er å vurdere veiledningsnettverkene som daglige ledere i frivillighetsentralene inngår i. Evalueringen skal gi tilbakemelding på følgende to hovedområder:

- 1) Hvilken betydning har en ledet nettverksgruppe for daglige ledere i frivillighetsentralene?
- 2) Har opplæringen bidratt til å gjøre dem i stand til å ivareta rollen som nettverksledere?

Prosjektet vil hente inn vurderinger som nettverksledere har av opplæringen, samt de erfaringene de har med å lede en nettverksgruppe. Opplæringen vil bli vurdert i forhold til hvilke erfaringer de daglige lederne har med å delta i en nettverksgruppe, og betydningen dette har for deres daglige arbeid.

Datamaterialet omfatter intervjuer og spørreskjema, ett rettet mot nettverksledere og ett mot daglige ledere.

Det viktigste arbeidet

Hilde Lidén, 2000, *Kunnskapsutvikling i nettverk. Evaluering av veiledningsnettverk for frivillighetsentraler*. ISF-rapport 18:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Kommersielle idrettsformer: Innhold, organisering og tilhørighet

Bemanning: Forskningsleder Håkon Wergeland Lorentzen
Vitenskapelig assistent Anne Lene Bakken Ulseth
Tidsplan: 2000–2001
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 413.35

Prosjektbeskrivelse

Hensikten med dette prosjektet er å undersøke sider ved måten kommersielle treningstilbud fungerer på i Norge. Prosjektet er lagt opp komparativt, der data fra instituttets idrettslagsundersøkelse tjener som sammenlikningsgrunnlag for tilbud og deltakere ved kommersielle tilbud. Tre forhold vil bli undersøkt:

- Har deltakere på kommersielle tilbud andre kjennetegn enn dem som preger medlemmer av frivillige idrettslag?
- Hvordan skiller kommersielle tilbud seg fra frivillige når det gjelder utforming, organisering, frivillig innsats, priser, åpningstider med mer?
- Hvilke forskjeller i sosial integrasjon for deltakerne kan en finne mellom frivillig og kommersialisert organiserte idrettstilbud?

Eieformer, marked og demokrati i idretten

Bemanning: Forsker Bernard Enjolras
Tidsplan: 1999–2003
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 413.26

Prosjektbeskrivelse

De siste årene har forekomsten av kommersielle aktiviteter økt innen den frivillig organiserte idretten. Fortjenestebaserte eierformer har i noen sammenhenger blitt integrert i frivillig virke på en måte som gjør det vanskelig å skille «non-» og «for-profit» fra hverandre. Det kan virke som om markedets beslutningsrasjonalitet er i ferd med å

utvikle seg i de frivillige idrettsorganisasjonene. Denne utviklingen reiser spørsmål om hvordan veksten i markedsbaserte driftsformer påvirker den frivillige idrettens målsettinger, driftsformer og demokratiske beslutningsstrukturer. Hensikten med prosjektet er å undersøke forholdet mellom markedsrasjonalitet og demokrati i den organiserte masseidretten.

De viktigste arbeider

Bernard Enjolras, *Democratic voluntary organisations between state and market. A theoretical perspective*. ISF:rapport 99:10. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Bernard Enjolras, *Individualisation and civil society in late modernity*. ISF:rapport 7: 2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Panelundersøkelser av norske idrettslag

Bemanning: Forsker Bernard Enjolras

Tidsplan: 1999–2003

Finansiering: Norges forskningsråd

Prosjekt nr. 413.33

Prosjektbeskrivelse

Norske idrettslag utgjør den vesentligste delen av norsk idrett, både når det gjelder medlemmer og organisasjoner. I 1987 hadde Norges Idrettsforbund ca. 1.3 mill. medlemsskap og ca. 7200 lokale lag. Om virksomheten og utviklingen i denne delen av den frivillige idretten eksisterer det noe, men begrenset kunnskap. For å få fram representative data om norske idrettslag samt om medlemmenes tilknytning til disse, skal prosjektet etablere to databaser. For det første en som gir informasjon om et landsrepresentativt utvalg av idrettslag. For det annet en som gir informasjon om medlemmene i de samme idrettslagene.

Det viktigste arbeidet

Bernard Enjolras og Ørnulf Seippel, *Frivillighet, kommersialisering og profesjonalisering. utfordringer i norsk idrett*. ISF:rapport 99:9. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Barn, hverdagsmakt og velferd

Bemanning: Forsker Hilde Lidén
Tidsplan: 2000
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 413.36

Prosjektbeskrivelse:

Prosjektet har som formål å drøfte begreper om makt og demokrati med utgangspunkt i en empirisk analyse av sammenhenger mellom jenters og gutters avgjørelsesmyndighet hjemme, og de formelle og uformelle former for innflytelse de utøver på skolen, i fritidsaktiviteter og blant jevnaldrende. På den ene siden har barns medbestemmelse hittil vært diskutert som en formell rettighet på et samfunnsnivå som ledd i en demokratiseringsprosess, og er i liten grad blitt satt i sammenheng med andre prosesser for makt og innflytelse som barn og unge inngår i på ulike hverdagsarenaer. På den andre siden har demokrati-teorier hatt voksne, myndige og autonome mennesker som utgangspunkt. Begge disse forskningstradisjoner kan således fruktbart korrigeres av et fokus på barn og unge.

Metoden vil være dybdeintervjuer med 16 elever ved en sosialt og kulturelt blandet skole, med deres foreldre og lærere, samt gruppeintervjuer med klassekamerater, dessuten deltagende observasjon i klasserom og andre aktuelle møtesteder for jevnaldrende.

Idrettens strateger

Bemanning: Forsker Rune Slagstad
Tidsplan: 2000–2003
Finansiering: Kulturdepartementet
Prosjekt nr. 415.79

Prosjektbeskrivelse

Studien *De nasjonale strateger* (Slagstad 1998) søker å rekonstruere norsk historie gjennom 1800- og 1900-tallet, organisert rundt beskri-

velsen av de tre regimer «embetsmannsstaten» (1814–1884), «venstrestaten» (1884–1940) og «arbeiderpartistaten» (1945 ca. 1980). Studien munner ut i en skisse av dagens uoversiktelige regimesituasjon («Skiftende fronter»).

En av tesene i *De nasjonale strateger* er at arbeiderpartistaten i mye er venstrestatens fortsettelse langs tre dimensjoner: som reguleringsstat, som velferdsstat og som idrettsstat. I beskrivelsen av arbeiderpartistaten stilles Rolf Hofmo, idrettens store handlingsideolog, sammen med Haakon Lie og Einar Gerhardsen: «Skal en forstå arbeiderpartistatens egenart som et politisk kommissariat, er Gerhardsen-Lies duumvirat for knapt. Arbeiderpartistaten var et kommissarisk triumvirat.»

I den nye studien utvides idrettens plass ved historiske studier med et samtidsdiagnostisk sikte. Studien vil søke å fange ulike dimensjoner, så som samfunnslivets utvikling analysert med idretten som prisme; idrettens egenutvikling; idrettens vitenskapeliggjøring – vitenskapens plass i idretten og idrettens plass i vitenskapen.

Lokal rettferdighet

Bemanning: Instituttleder Fredrik Engelstad
Forskningsleder Hilde Lorentzen, HiO
Tidsplan: 2000–2001
Finansiering: Verdinettet, Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 413.11

«Lokal rettferdighet» var et større komparativt prosjekt om fordeling av sosiale goder eller onder: studieplasser, transplantasjoner og oppsigelser. Prosjektet ble gjennomført i fem land, og den norske delen ble utført ved Institutt for samfunnsforskning 1988–1998.

Det foreliggende prosjektet består i en sammenfatning og popularisering av de viktigste funnene i de norske rapportene om Lokal rettferdighet. Sluttproduktet vil bli to lett tilgjengelige artikler.

De viktigste arbeider

- Hilde Lorentzen 1995, *Når ikke alle kan få – om fordeling av knappe goder*. ISF-rapport 95:13. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Fredrik Engelstad 1998, «The Significance of Seniority in Layoffs. A Comparative Analysis». *Social Justice Research*, 11:103–119.

4.4 Politikk, opinion og makt

Valgundersøkelsen 1997–2000

Bemanning: Professor Henry Valen
Forskningsleder Bernt Aardal
Forsker Hanne Marthe Narud
Forskningsstipendiat Frode Berglund
Vitenskapelig assistent Ingunn Opheim Ellis

Finansiering: Kommunal og regionaldepartementet,
Norges forskningsråd

Prosjekt nr. 414.28

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er en videreføring av det forskningsprogram som kom i gang ved ISF i 1957 og som omfatter samtlige senere stortingsvalg, med unntak av valget i 1961. Forskningsprogrammet har hele tiden lagt vekt på analyser av politiske endringsprosesser i det moderne samfunn. Det er blitt fokusert på politiske og sosiale strukturforhold og endringene i disse. Gjennom valgstudier i mer enn 40 år er det skapt verdifulle tidsserier for analyser av det norske samfunn. I 1999 publiserte Bernt Aardal i samarbeid med Henry Valen, Hanne Marthe Narud og Frode Berglund boken *Velgere i 90-årene*, der bl.a. spørsmålet om partienes grep på velgerne, velgernes oppslutning om det politiske systemet og de politiske aktørene blir analysert. Søkelyset rettes dessuten mot ungdom og kvinner, både med hensyn til engasjement, deltakelse, ideologiske orienteringer og politiske preferanser. Boken bidrar til å avkrefte mange av de myter om norsk politikk som florerer i massemedia. I forbindelse med valgundersøkelsen i 1999 ble det stilt en spesiell spørsmålsmodul som etter hvert blir integrert i en rekke nasjonale valgundersøkelser i Europa, Asia, Latin-Amerika og Nord-Amerika. I tillegg pågår det et prosjekt om politisk representasjon med deltakelse fra alle de fem nordiske landene.

De komparative prosjektene gjennomføres parallelt med valgundersøkelsen og danner et verdifullt supplement til denne.

De viktigste arbeider

Bernt Aardal i samarbeid med Henry Valen, Hanne Marthe Narud og Frode Beglund 1999, *Velgere i 90-årene*. Oslo: NKS-Forlaget.

Henry Valen 1999, «Fra klassekamp til kamp om dagsorden. Norsk valgforskning gjennom 40 år», *Nytt Norsk Tidsskrift*, nr. 4/1999, 271–284.

Hanne Marthe Narud og Henry Valen 2000, «Does Social Background Matter?». I: Peter Esaiasson og Knut Heidar, red., *Beyond Westminster and Congress. The Nordic Experience*, s. 83–106. Columbus: Ohio State University Press.

Henry Valen, Hanne Marthe Narud og Olafur Th. Hardarson 2000, «Geography and Political Representation». I: Peter Esaiasson og Knut Heidar, red., *Beyond Westminster and Congress. The Nordic Experience*, s. 107–131 Columbus: Ohio State University Press.

Samfunnsendring og partiutvikling

Bemannig: Stipendiat Frode Berglund

Tidsplan: 1997–2000

Finansiering: Norges forskningsråd, Kultur og samfunn

Prosjekt nr. 414.27

Prosjektbeskrivelse

I løpet av de siste 20–30 årene har de vestlige industrisamfunn gjennomgått store sosiale forandringer, og mange snakker om en postindustriell revolusjon. Statsvitere og politiske sosiologer har beskjeftiget seg med hvordan forandringene har påvirket forholdet mellom velgerne og de politiske partiene. Signaler fra forskningen på feltet er motstridende. Noen hevder overbevisende at partiene er vesentlig svekket blant velgerne, mens andre påstår like overbevisende at partiene har klart overgangen til en ny type samfunn på en tilfredsstillende måte og at partiene fremdeles står sterkt blant velgerne.

Den overordnede problemstillingen for dette prosjektet er å finne ut i hvilken grad og på hvilken måte de store sosiale endringene har påvirket forholdet mellom norske partier og velgere. På velgerplanet gjøres dette ved å analysere utviklingen av forskjellige indikatorer

(som skillelinjer, partiidentifikasjon, partimedlemskap, stridspørsmål) på forhold som knytter velgerne til de eksisterende partiene. Samtidig er det også et mål å finne ut om partiene selv har forholdt seg aktive i forhold til de sosiale endringene utviklingen har hatt på velgerne. Prosjektet vil av den grunn bevege seg både på parti- og velgernivå.

De viktigste arbeider

- Frode Berglund 1997, «Partiidentifikasjon på vei ut? En kohort-analyse av norske velgeres partitilhørighet». *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 38–3):333–357.
- Berglund, Frode 1999, «Har partiene mistet grepet på velgerne?», s. 144–164. I: Bernt Aardal i samarbeid med Henry Valen, Hanne Marthe Narud og Frode Berglund. *Velgere i 90-årene*. Oslo: NKS-Forlaget.
- Berglund, Frode 2000, «Party Identification – Nothing but the Vote?» *Acta Politica*, 35–(1):37–63.

Training and Mobility of Researchers

Bemanning: Forskningsleder Bernt Aardal

Tidsplan: 2000

Finansiering: EUs TMR-program

Prosjekt nr.: 414.31

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er en komparativ studie av velgernes persepsjoner av konfliktstrukturen i europeiske partisystemer, men trekker også inn land utenom Europa. Det viderefører en lang tradisjon innen statsvitenskapelig forskning som anvender romlige analyser til å beskrive og forklare velgeradferd og konkurranse mellom partier. Graden av ideologisk avstand mellom partier kartlegges ved hjelp av dimensjonsanalyser av velgernes partipreferanser. Det legges stor vekt på å oppnå god sammenliknbarhet mellom landene som studeres. Prosjektet inngår i det EU-finansierte TMR-prosjektet «Political Representation in Europe». I dette er det innarbeidet en utvekslingsordning for stipendiater mellom Göteborgs universitet og ISF.

Forskningsstipendiat Frode Berglund har oppholdt seg ved Statsvetenskapliga Institutionen, Gøteborg Universitet fra august 2000 under det samme utvekslingsprogrammet.

Det viktigste arbeidet

Hanne Marthe Narud og Henrik Oscarsson 1999, *Mass-Elite Perceptions of the Policy Space: a comparison between Norway and Sweden*. Paper presentert på «the ECPR Joint Sessions of Workshops», Mannheim, 26.–31. mars.

Lokalvalget 1999

Bemanning: Førsteamanuensis Tor Bjørklund
Forsker Jo Saglie
Forskningsassistent Johannes Bergh
Tidsplan: 1997–2000
Finansiering: Kommunal- og regionaldepartementet
Prosjekt nr. 414.33

Prosjektbeskrivelse

Rett etter lokalvalget i 1999 gjennomførte Statistisk sentralbyrå en representativ utvalgsundersøkelse basert på telefonintervju. Den var en oppfølger av en tilsvarende undersøkelse fra lokalvalget fire år tidligere. På ny ble det benyttet et disproporsjonalt stratifisert utvalg med en overrepresentasjon av kommuner med få innbyggere. Totalt ble 3.190 intervjuet. I utgangspunktet var halvparten av bruttoutvalget et panel fra 1995-undersøkelsen. En rapport fra lokalvalgsundersøkelsen ble ferdigstilt sommeren 2000, blant annet med analyser av den rekordlave valgdeltakelsen og den rekordhøye direkte politiske deltakelsen. Søkelyset ble dessuten rettet mot valgkampen og valgutfallet, og mot partienes stilling i lokalpolitikken.

De viktigste arbeider

Tor Bjørklund 1999, *Et lokalvalg i perspektiv: valget i 1995 i lys av sosiale og politiske endringer*. Oslo: Tano Aschehoug.
Tor Bjørklund 2000, «Fallende valgdeltakelse: kommunale variasjoner og mulige forklaringer». I: Audun Offerdal og Jacob Aars, red., *Lokaldemokratiet: status og utfordringer*. Oslo: Kommuneforlaget.

Tor Bjørklund og Jo Saglie 2000, *Lokalvalget i 1999: Rekordlav og rekordhøy deltagelse*. ISF-rapport 12:2000, Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Utenlandske statsborgeres valgdeltakelse og partistemmegivning ved kommunevalget i 1999

Bemanning: Førsteamanuensis Tor Bjørklund
Cand.polit Karl-Eirik Kval
Forskningsassistent Johannes Bergh
Forskningsassistent Stian Tørhaug

Tidsplan: 1997–2000

Finansiering: Kommunal- og regionaldepartementet
Prosjekt nr. 414.36

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er en oppfølger av tilsvarende undersøkelse foretatt etter valget i 1995. Valgdeltakelsen og stemmegivning er analysert med utgangspunkt i kommunevalget i 1999, og paralleller er trukket til de tre foregående valgene. Valgdeltakelsen er kartlagt ved hjelp av et bruttoutvalg på om lag 7000, trukket av Statistisk sentralbyrå, der stemmegivningen er kontrollert mot manntallet. For bruttoutvalget er det også registerdata med enkelte sosiodemografiske opplysninger. Med utgangspunkt i bruttoutvalget ble det gjennomført en postenquete undersøkelse. Statistisk sentralbyrå stod for den tekniske gjennomføringen. Fra denne utvalgsundersøkelsen stammer opplysninger om partivalg og blant annet omfang av deltakelse i aksjoner, demonstrasjoner samt kontakt med lokalpolitikere og administrasjonen. Dels de samme spørsmålene ble stilt i den landsomfattende valgundersøkelsen fra lokalvalget i 1999, dermed kan sammenlikninger foretas. I analysen står sentralt forskjeller etter nasjonalitet, dels skilt etter vestlige og ikke-vestlige land. Som et tillegg i forhold til studien fra valget i 1995, blir det også foretatt en analyse av hvor mange ikke-vestlige innvandrere som ble valgt inn i Oslo bystyre i 1999. Representasjonen ses i sammenheng med velgernes listeretting. Har listerettingen – velgernes adgang til selv å påvirke personvalget – fremmet eller hemmet representasjonen av innvandrerne?

De viktigste arbeider

Karl-Eirik Kval og Tor Bjørklund 1996, *Valgdeltakelse og partistemmegivning blant utenlandske statsborgere ved kommunevalgene fra 1987 til 1995*. ISF-rapport 96: 19. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Tor Bjørklund og Karl-Eirik Kval 2000, *Innvandrerne og lokalvalget 1999. Valgdeltakelse og partistemmegivning*. ISF-rapport 12:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Lokal valgdeltakelse

Bemanning: Forskningsleder Bernt Aardal
 Vitenskapelig assistent Ingunn Opheim Ellis
 Forsker Per Stava
 Forsker Tor Bjørklund
 Forsker Jo Saglie

Tidsplan: 2000–2001

Finansiering: Kommunal- og regionaldepartementet
Prosjekt nr. 414.35

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er en forlengelse av Lokalvalgsprosjektet 1999 og tar sikte på en bred analyse av årsakene til den lave valgdeltakelsen ved kommune- og fylkestingsvalg. Prosjektet inkluderer forskere ved ISF og universitetene i Oslo, Bergen og Tromsø. I tillegg deltar en forsker fra Kommunenes Sentralforbund. Deltakelsen ved lokalvalgene har lenge vært en kilde til politisk bekymring. I senere års lokalvalg var deltakelsen lavere enn noen gang tidligere. Samtidig er det ganske klart at bildet ikke er entydig, det finnes betydelige variasjoner mellom kommuner og kommunetyper og mellom ulike velgergrupper. Med utgangspunkt i Lokalvalgsundersøkelsen 1999 ønsker man å gjennomføre en analyse som både omfatter grundige kartlegginger av ulike aspekter ved valgdeltakelsen og tester mulige forklaringer på de empiriske variasjonene som blir observert.

Sammenlignende studie av valgdeltakelse i Norden

Bemanning: Forskningsleder Bernt Aardal

Forsker Per Stava

Tidsplan: 2000–2001

Finansiering: Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunenes sentralforbund

Prosjekt nr. 414.37

Prosjektbeskrivelse

Dette prosjektet er et frittstående prosjekt som tematisk er knyttet til prosjektet om Lokal valgdeltakelse. I den forbindelse er det høsten 2000 blitt gjennomført en velgersurvey i Norge, Sverige, Danmark og Finland med særlig henblikk på å studere årsaker til variasjoner i lokal valgdeltakelse mellom disse landene. Forskningsmessig fokuseres det spesielt på betydningen av borgerpliktsnormen og variasjoner i kommunenes politiske og økonomiske handlingsrom.

Slutten på partidemokratiet?

Bemanning: Forsker Jo Saglie

Tidsplan: 2000–2002

Finansiering: Universitetet i Oslo/Norges forskningsråd

Samarbeid: Knut Heidar, Universitetet i Oslo

Prosjekt nr. 414.34

Prosjektbeskrivelse

Tradisjonelt har de politiske partiene spilt en sentral rolle som kople- re både av ulike nivåer og av ulike sfærer innen det demokratiske sy- stem; dels ved å frembringe politiske alternativer ved valg, dels ved å rekruttere og skolere politiske eliter og ikke minst ved å gi politisk interesserte en arena for å lære og fremme sine politiske standpunk- ter. Mange har imidlertid stilt spørsmål ved partienes evne til å utføre denne oppgaven. Teser om «partienes krise», eller mer spesifikt krise for partiene som medlemsorganisasjoner, er blitt framsatt. Prosjektet tar sikte på å granske påstanden om «partikrise» gjennom empiriske undersøkelser på to nivåer i partiene. Vi gjennomfører en spørre- skjemaundersøkelse med partienes landsmøtedelegater og et repre- sentativt utvalg partimedlemmer. Dermed blir det mulig å sammen-

ligne ulike skikt i partiene, både med hensyn til faktisk aktivitet og oppfatninger om partidemokratiet. Videre står tidsdimensjonen sentralt: Resultatene skal sammenlignes med tidligere undersøkelser, med sikte på å kartlegge hvordan partienes rolle har utviklet seg over tid. Prosjektet er tilknyttet Makt- og demokratiutredningen.

Image og politikk i Norden

Bemanning: Forsker Anne Krogstad

Tidsplan: 1994–2000

Finansiering: Nordisk samarbeidsnemnd for samfunnsforskning (NOS-S)

Prosjekt nr. 414.17

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet handler om image, kjønn og politikk i Norden (Norge, Danmark, Sverige og Finland) med fokus på mannlige og kvinnelige politikeres kommunikasjonsstil og intervjubetingelser i TV-debatter. Hvordan er evnen og mulighetene til formidling av politiske synspunkter? Hvilke synteser og utvekslinger skapes mellom politikeratferd og kulturelt gjenkjennelige former for kvinnelighet og mannlighet? Målet er å integrere en bred språklig analyse med analyser av politisk situasjon, kjønnets betydninger og mediets betingelser.

De viktigste arbeider

Anne Krogstad 1999, *Image i politikken. Visuelle og retoriske virkemidler*. Oslo: Pax. 306 sider.

Anne Krogstad 2000, «Antropologisk sammenlikning i 'tykt' og 'tynt'. Ti kjetterske teser». *Norsk antropologisk tidsskrift*, 11(2): 88–107.

Anne Krogstad 2000, «Intet problem er så stort at det ikke får plass i en politikers munn. Politikk, språk og kjønn i nordiske land». *Norsk medietidsskrift*, 7(2): 90–110.

Kirsten Gomard og Anne Krogstad, red., 2001, *Instead of the Ideal Debate. Doing Politics and Doing Gender in Nordic Political Campaign Discourse*. Århus: Århus Universitetsforlag.

Makt- og demokratiutredningen

Bemanning: Professor Øyvind Østerud, UiO
Instituttleder Fredrik Engelstad
Professor Siri Meyer, UiB
Professor Per Selle, UiB
Professor Hege Skjeie, UiO
Tidsplan: 1998–2003
Finansiering: Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Norges forskningsråd
Prosjekt nr.

Prosjektbeskrivelse

Hovedtema for Makt- og demokratiutredningen er vilkårene for det norske folkestyret og hvordan de har endret seg. Globalisering av økonomien, nye rammebetingelser i internasjonal politikk, samt kulturelle endringer stiller demokratiet overfor nye utfordringer. Maktutredningen vil gå spesielt inn på styringsevnen i norske politiske organer i lys av globaliseringens virkninger. Den vil også se på forhold i hverdagssamfunnet i et maktperspektiv, se på likestillingsprosesser, etniske identiteter og makt knyttet til informasjon og kommunikasjon. Endelig vil den gå inn på medbestemmelse i arbeidslivet, se på profesjonenes makt og diskutere virkningen av endringer i eierforholdene i næringslivet.

Maktutredningen vil også sette i gang en omfattende kartlegging av norske eliter, som også vil bli sammenholdt med undersøkelser av ressurser og handlingsmuligheter hos befolkningen som helhet.

Maktutredningen er organisert i et større forskernettverk der ISF inngår. Forskningen som utføres ved Institutt for samfunnsforskning vil ha tyngdepunkt i arbeidsliv og næringsliv, men kulturelle forhold og forhold i det sivile samfunn vil også ha en betydelig vekt.

Det viktigste arbeidet

Øyvind Østerud, Fredrik Engelstad, Siri Meyer, Per Selle, Hege Skjeie 1999, *Mot en ny maktutredning*, Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Eierskap i norsk næringsliv

Bemanning: Instituttleder Fredrik Engelstad
Forsker Trygve Gulbrandsen
Tidsplan: 1999–2002
Finansiering: Makt- og demokratiutredningen
Prosjekt nr. 418.01

Prosjektbeskrivelse

I de siste to tiår har bedriftenes eiere fått en mer fremskutt posisjon i norsk næringsliv. Dette har skjedd i strid med teorier som hevder at det er ansatte lederne som særlig styrker sin stilling i en utviklet kapitalistisk økonomi. Samtidig har endringer i eierskapsstrukturen blitt endret på vesentlige punkter i Norge. Statlig eierskap har vokst i betydning, utenlandske eiere har økt sin andel blant børsnoterte selskaper, og institusjonelle eiere (fonds og lignende) er stadig økende.

Prosjektet vil ta opp endringer i statens rolle som eier og hvilke virkninger den har på det øvrige næringslivet. Det vil se på betydningen av krysseienskap mellom bedrifter, og diskutere familiebedriftenes posisjon. Eierformens betydning for bedriftenes produktivitet vil også trekkes inn.

De viktigste arbeider

Fredrik Engelstad 1999, «Makt, styring og eierskap». *Sosiologi i dag*, 24(3):3–32.
Eierskap og makt. Rapport fra konferansen 30.11.1999. Innlegg av Johan H. Andersen, Øyvind Bøhren, Tore Grønlie, Sigmund Grønmo, Trygve Gulbrandsen, Even Lange, Rune Slagstad, Halvor Stenstadvold, Per Tore Woie. Makt- og demokratiutredningens rapportserie.

Sosiale og politiske eliter

Bemanning: Forsker Trygve Gulbrandsen
Vit.ass. Trond Beldo Klausen
Instituttleder Fredrik Engelstad
Professor Øyvind Østerud, UiO

Professor Hege Skjeie, UiO

Tidsplan: 1998–2001

Finansiering: Makt- og demokratiutredningen

Prosjekt nr. 418.02

Prosjektbeskrivelse

I kraft av sine posisjoner eller ressurser tar de sosiale elitene beslutninger som har stor betydning for den økonomiske tilstanden i samfunnet, for den politiske stabiliteten og for borgernes velferd.

Siden de tar beslutninger som påvirker livet til den øvrige befolkningen, er det naturlig å spørre om i hvilken grad elitene kan ses som representative for folk flest i samfunnet. Gjenspeiler de den sosiale sammensetningen i befolkningen, eller blir de snarere rekruttert fra de mer sosialt og økonomisk privilegerte sjikt i samfunnet? Hva slags holdninger har elitene til viktige spørsmål i samfunnslivet sammenliknet med borgerne for øvrig? Kan en si at elitene representerer de synspunktene en finner ute i befolkningen, eller har de oppfatninger som skiller seg ut fra det «vanlige» mennesker mener? I den grad det siste er tilfellet, er elitene mer «moderne» eller «liberale» enn de øvrige medlemmene i samfunnet, eller er de mer «tradisjonelle» eller «konservative»?

Den videre utviklingen i det norske samfunnet vil i stor grad være avhengig av hvilken kurs de ulike elitene går inn for. Vil elitene fortsatt slutte opp om hovedtrekkene i det norske politiske systemet, i den «norske velferdsmodellen» og i samarbeidssystemet i arbeidslivet? Eller er viktige elitegrupper i ferd med å miste troen på hvordan vi har innrettet oss i Norge og på søk etter alternative modeller for organisering av økonomi, politikk og samfunn?

De foregående problemstillingene vil bli belyst ved hjelp av data fra en intervjuundersøkelse av om lag 2000 norske toppledere i ti ulike sektorer i samfunnet.

Høyesteretts historie

Bemanning: Forsker Erling Sandmo

Forsker Nils Rune Langeland

Tidsplan: 1997–2003
Finansiering: Justisdepartementet
Universitetet i Oslo
Lovsamlingsfondet
Prosjekt nr. 415.71

Prosjektbeskrivelse

Høyesteretts prøvingsrett i forhold til lover «var en kjepp med vilje kastet inn i demokratiets hjul, en siste handling, bak Stortingets rygg, av den detroniserte embedsstand», skrev Jens Arup Seip. Denne formuleringen er blitt paradigmatisk i ettertid. Etter Seip har få historikere beskjefteget seg med Høyesterett, kanskje fordi domstolen er blitt oppfattet som anti-moderne og på et vis en motsats til den demokratiseringsprosessen og samfunnsmoderniseringen som ellers har preget norsk historie i vårt århundre. Og når man har befattet seg med Høyesteretts historie, har det overgripende temaet typisk vært Høyesterett som politisk organ – klarest manifestert i prøvingsretten.

Når det nå skal skrives en samlet Høyesteretts historie, er det et siktemål å komme ut av denne litt snevre oppfatningen av hva en slik historie handler om. Mens det har vært skrevet en hel del om domstolen som politisk organ, har det vært arbeidet uhyre lite med domstolen som det den først og fremst er: en domstol, preget av skiftende rettsteoretiske strømninger og en viktig part i en løpende samfunns-samtale om verdier og forestillinger om rett, kultur og politikk. For å få belyst Høyesteretts rolle i norsk samfunnsliv, er det dermed nødvendig å studere dens virksomhet bredt, med blick for skiftende tanke- og retninger og for det særegne ved de menneskene som har befolket institusjonen til enhver tid. Slik sikter dette verket mot en historie som integrerer det rettsteoretiske, det idehistoriske, det samfunns- og politisk historiske og det kulturanthropologiske.

Framstillingen er delt i to:

Bind 1 tar for seg perioden 1814–1915, mens bind 2 omhandler 1915–2000.

Forbrukersamvirkets historie

Bemanning: Professor Even Lange
Vitenskapelig assistent Iselin Andreassen
Tidsplan: 2000–2006
Finansiering: NKL/Coop Norge
Prosjekt nr. 415.80

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet skal behandle forbrukersamvirkets utvikling i Norge, men også trekke inn relevante aspekter ved den internasjonale kooperative bevegelse. Formålet er å plassere kooperasjonen i en bred samfunnskontekst. Gjennom prosjektperioden skal det lages delrapporter om avgrensede emner. Prosjektet vil munne ut i et historieverk til NKLS 100 års jubileum i 2006.

Et kjernespor vil være hvordan forbrukersamvirket har søkt å forene sosiale og forretningsmessige mål. Hvilken betydning har den særegne eierformen hatt for samvirkets slagkraft? Kooperasjonens ideologi-utvikling og forholdet til politiske bevegelser og det politiske system i Norge vil ha krav på særlig interesse. Den økonomiske dimensjon omfatter så vel interne økonomiske resultater som forbrukersamvirkets rolle i utviklingen av norsk varehandel mer allment.

Forbrukersamvirkets organisasjonsutvikling blir et egen hovedtema. Det dreier seg både om forbrukerbevegelsens formelle strukturer, og om rekruttering og deltakelse gjennom de ulike periodene. Forholdet mellom ulike deler av samvirket, særlig ulikheter mellom landsdelene og samspillet periferi – sentrum vil stå sentralt.

Den internasjonale samarbeidet har flere dimensjoner. Her vil det være tale både om utenlandske forbilder, samarbeid over landegrensene og komparasjon med hovedtrekk i andre land. Utviklingen i det nordiske området vil danne en naturlig referanseramme, men det blir også aktuelt å bruke materiale fra andre europeiske nasjoner og fra USA.

Sverige/Norge 1905–2005

Bemanning: Professor Francis Sejersted
Tidsplan: 1999–2003

Finansiering: Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.
Prosjekt nr. 415.77

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er en del av et større prosjekt, Sverige/Norge 1814–2005, som skal utgis i anledning 100-årsjubileet for unionsoppløsningen i 1905. Prosjektet skal for det første behandle forholdet mellom Sverige og Norge i det angjeldende tidsrom. Dessuten skal det foretas en sammenlignende analyse av fremveksten av den samfunnsform som gjerne går under betegnelsen «Den skandinaviske modell». Finnes det en slik modell, og hva er det karakteristiske ved den?

4.5 Internasjonal migrasjon, integrasjon og etniske relasjoner

Norsk innvandrershistorie

Bemanning: Forskningsleder Grete Brochmann

Tidsplan: 1998–2000

Finansiering: Fritt ord

Prosjekt nr. 415.41

Prosjektbeskrivelse

ISFs bidrag inngår i et større historieverk om innvandring til Norge fra år 900 til år 2000. Grete Brochmann skal beskrive perioden fra 1975 til 2000.

Prosjektet beskriver innvandringens sammensetning og omfang, samt variasjoner i dette. Hvilke typer innvandrere har kommet i ulike perioder gjennom de siste 30 årene, og hvilke fluktuasjoner kan vi spore når det gjelder omfang?

Videre beskriver og analyserer prosjektet utviklingen av norsk innvandringspolitikk i samme periode, både når det gjelder kontrollpolitikk (innvandringsregulering) og integrasjonspolitik; tiltak som tar sikte på å lette tilpasningsprosessen mellom majoritetsbefolkningen og innvandrere. Endrete rammebetingelsene for nasjonal politikks utvikling i lys av økende internasjonalisering og Norges forhold til EU vil i denne sammenhengen analyseres særskilt.

Levekår blant innvandrere i Norge blir også behandlet. Hvordan har levekårene utviklet seg over tid for de ulike gruppene blant innvandrerne, og hvordan kan disse levekårene forstås i forhold til samfunnsutviklingen for øvrig?

Prosjektet administreres fra Historisk institutt, Universitetet i Oslo.

Det viktigste arbeidet

Jørgen Carling 1998, Arbeidsinnvandring og familiegenesforening 1967–1980. En oversikt med hovedvekt på statistikk. (Notat) Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Helt – eller stykkevis og delt? Integrasjon og identitetsdannelse i flerkulturelle nasjonalstater

Bemanning: Forsker Tordis Borchgrevink

Finansiering: Norges forskningsråd

Tidsplan: 1998–2001

Prosjekt nr. 415.39

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet er en studie av betingelser for vellykket integrasjon, versus desintegrerende tilpasninger i flerkulturelle nasjonalstater. Utgangspunktet er en komparativ studie av tilpasninger i henholdsvis det norske jødiske miljøet, og blant muslimer i Norge. Problemstillingen peker mot to former for identitetsdannelse:

1. Kollektive identiteter, basert på etnisitet, religion og kjønn. Disse blir studert med empirisk fokus på sosio-kulturelt vedlikehold av kollektivets grenser, og med særlig oppmerksomhet overfor de etiske og juridiske dilemmaer som oppstår i spenningsforholdet mellom religionsfrihet og menneskerettigheter i sekulære samfunn.
2. Integrasjon gjennom individuelle eller kollektive tilpasninger som er grenseoverskridende, i betydningen to- eller flerkulturell kompetanse og tilhørighet, for eksempel hva som er betingelsene for å være norsk jøde og norsk muslim.

Prosjektet er innrettet mot å undersøke tre antakelser. For det første om det er slik at identitetsforankring i ikke-kristen religiøsitet virker desintegrerende. For det andre om det er empirisk dekning for å hevde at en politikk som støtter opp om vedlikehold av kulturelle/religiøse særtrekk, fører til segregasjon. For det tredje om det fler-

kulturelle samfunnet inneholder et grenseområde mellom «identiteter» som dels er en arena for forhandlinger og refortolkning av symboler, og dels et felt der identitetsforskjeller er irrelevant for samhandling.

Datainnsamling foregår ved intervjuer med religiøse ledere, offentlige representanter og vanlige medlemmer av de aktuelle gruppene, inkludert norske konvertitter. I den grad det er mulig, vil det bli lagt vekt på deltakelse i gruppens organiserte aktiviteter.

Det viktigste arbeidet

Borchgrevink, Tordis 1999, *Multikulturalisme: tribalisme – bløff – kompromiss? Debatter om det flerkulturelle samfunnet*. ISF-rapport 99:3. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Den virkelige testen? Midlertidig beskyttelse for kosovoalbanere i Norge

Bemanning: Forskningsleder Grete Brochmann
Stipendiat Jan Paul Brekke

Tidsplan: 2000–2001

Finansiering: Kommunal- og regionaldepartementet

Prosjekt nr. 415.46

Prosjektbeskrivelse

Studien er en oppfølging av prosjektet «Bosniske med midlertidig beskyttelse i Norge». Her ble utviklingen av midlertidig kollektiv beskyttelse beskrevet og analysert med vekt på forholdet mellom integrasjon, tid og tilbakevending. I tilfellet med de bosniske flyktningene viste det seg vanskelig for myndighetene å få gjennomført planene om en omfattende tilbakevending. Situasjonen for Kosovo-albanerne er en annen. Konflikten i Kosovo hadde vesentlig kortere varighet, samtidig som myndighetene ikke la opp til noe integrasjonsløp for flyktningene under oppholdet i Norge. Til tross for dette viser den «harde» delen av denne politikken seg vanskelig å gjennomføre. Et av temaene i undersøkelsen er møtet mellom myndighetenes ambisjoner på makronivå og flyktningenes individuelle strategier. I våre

naboland og i EU inngår midlertidig beskyttelse som en viktig del av «det nye flyktningregimet». Spørsmålet er om særegenheter ved det norske samfunnet gjør det vanskelig å benytte dette instrumentet her. Mottaket av flyktningene fra Kosovo kan vise seg å bli «den virkelige testen».

De viktigste arbeider

Jan-Paul Brekke 1998, *Et nytt flyktningregime? Om midlertidig beskyttelse i Norge*. ISF- rapport 98:4. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
Tordis Borchgrevink og Jan-Paul Brekke 1999, *Barn og ungdoms levekår i Norden – Barn og unge med innvandrerbakgrunn – Innvandring og barnevern*. TemaNord 1999:535. Nordisk ministerråd.

Eliter og kanaler for artikulering av minoritetsinteresser

Bemanning: Forsker Jon Rogstad
Tidsplan: 2000–2002
Finansiering: Kommunal- og regionaldepartementet
Prosjekt nr. 415.47

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet rettet søkelys mot eliter i Norge av personer med bakgrunn i land fra tredje verden. Her fokuseres det på hvilke kanaler som kan benyttes for å fremme minoritetsinteresser. Spørsmålene som søkes besvart i forprosjektet kan oppsummeres som følger:

Hvilke typer eliter finnes blant innvandrerne?

- Hva er deres påvirkningskanaler og innflytelse? Hva er de sentrale premissene for at innvandrere kan utgjøre eliter i det norske samfunnet?
- Hvor viktig er det at minoriteter deltar og får gjennomslag for egne interesser?

**Arrangerte ekteskap blant ungdom med innvandrerbakgrunn –
forhandlinger om kjønn og etnisitet**

Bemanning: Stipendiat Anja Bredal
Tidsplan: 1999–2002
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr.: 415.40.

Prosjektbeskrivelse

Studien fokuserer på tre hovedspørsmål:

- Hvordan praktiseres arrangerte ekteskap blant ungdom med innvandrerbakgrunn, og hvilke endringer i etniske relasjoner og kjønns relasjoner kan vi spore?
- Hvilken sammenheng er det mellom ulike integrasjonsstrategier hos minoritetene og denne giftepraksisen?
- Hva kan forhandlinger og konflikt rundt ekteskap si oss om de unges identitetsarbeid i skjæringspunktet mellom individualisme og kollektivism?

En sentral tese er at ekteskapsinngåelsen kan innebære både større grad av forhandlinger og sterkere konflikt enn det som er vanlig i foreldrenes hjemland. Data vil først og fremst innhentes på individ- og familienivå, men betydningen av forhandlinger på et mer diskursivt nivå trekkes inn både i intervjuene og analysen. Det empiriske grunnlaget vil være kvalitative intervju med unge innvandrere og foreldre.

Innvandrerkvinner i arbeidslivet

Bemanning: Stipendiat Ragnhild Sollund
Tidsplan: 1998–2001
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjekt nr. 415.38

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet vil belyse innvandrerkvinnens mobilitet på arbeidsmarkedet, og er delvis en videreføring av et hovedfagsprosjekt. Mange flere innvandrere enn nordmenn er sysselsatt innenfor det som regnes som arbeidsmarkedets sekundære segment.

- Hvordan konstituerer innvandrerkvinner sine identiteter og roller med en i relasjon arbeidsplassen
- Hvordan konstituerer arbeidsgivere/beslutningstakere innenfor de samme bedriftene sine roller i forhold til innvandrer kvinnene?
- Hvordan er relasjonene mellom arbeidsgivere/beslutningstakere og innvandrerkvinnene innenfor arbeidsplassen?
- Hvilken betydning kan innvandrerkvinnenes og arbeidsgivernes roller, identiteter og relasjonene dem i mellom, ha for innvandrerkvinnens mobilitet på arbeidsmarkedet?

To hoteller undersøkes ved hjelp av kvalitativ metode, for å se om det er trekk som går igjen som kan forklare innvandrerkvinnens situasjon på arbeidsmarkedet. To grupper intervjues: 1) Direktører, mellomledere og fagforeningsrepresentanter i to bedrifter. 2) Flyktning- og innvandrerkvinner ansatt innenfor de samme bedrifter.

I tillegg intervjues en kontrollgruppe innvandrerkvinner som har hatt større mobilitet på arbeidsmarkedet i Norge for å avdekke hvilke faktorer som fremmer mobilitet.

Diskurser om innvandring i Norge. En diskursanalytisk tilnærming til « det flerkulturelle Norge »

Bemannings: Stipendiat Anniken Hagelund

Tidsplan: 1999–2002

Finansiering: Norges forskningsråd

Prosjekt nr. 415.44

Prosjektbeskrivelse

I norsk innvandringsforskning er det i hovedsak innvandring og innvandrere som er forskningens objekt. I dette prosjektet er interessen

først og fremst rettet mot hvordan nordmenn snakker om innvandring og innvandrere. Det er de diskursene som føres om innvandring i norsk offentlighet som skal utforskes. Slik søkes belyst hvordan innvandringspolitikk kan forstås som et diskursivt konstruert felt.

Begrepet diskurs henviser i denne sammenheng ikke bare til det som sies og skrives, men til regularitetene i det som sies og skrives. Det handler om hva som kan sies, hvem som kan si det, når og med hvilken autoritet. I et slikt perspektiv kan rådende oppfatninger av innvandring og innvandrere i Norge analyseres kritisk uten å lansere nye og «riktigere» versjoner av sannheten om innvandring og innvandrere, men ved å undersøke de diskursive prosessene hvorigjennom rådende sannheter konstrueres, reproduseres og endres.

Diskurser om innvandring føres i stor grad i termer av kultur og kulturelle forskjeller. Prosjektet vil kritisk analysere de forståelser av kultur og det flerkulturelle samfunn, som kan leses ut av disse diskursene. Ved å slik analysere nordmenns konstruksjoner av de andre og de andres kultur belyses også spørsmål om norsk nasjonal identitet og forståelser av norsk kultur i relasjon til det fremmede.

Studien baseres på et tekstmateriale bestående av stortingsmeldinger, stortingsdebatter, partiprogrammer, avisartikler i tilknytning til valg kamper, læreplaner og skolebøker. Tekstmaterialet vil dekke perioden 1987–1999.

Det viktigste arbeidet

Anniken Hagelund 1999, *Kampen om anstendigheten. Innvandringsdebatt i kommunevalgkampen 1999*. ISF-rapport 99:13. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Etniske entreprenører i to byer

Bemanning: Forsker Anne Krogstad

Tidsplan: 1999–2000

Finansiering: Røwde-fondet

Prosjekt nr. 415.45

Prosjektbeskrivelse

I prosjektet undersøkes etniske entreprenørers bruk av nettverk i etableringen og videreutviklingen av forretningsforetak i Porsgrunn

og Oslo, med tyngdepunkt i sistnevnte. Etniske strategier drøftes med basis i en typologi over møter mellom ulike etniske grupper/kjønn og ulike kundegrupper. Målet er å undersøke hvorvidt og i hvilke situasjoner etnisitet og etnisk nettverk er en hjelp eller en hindring for vellykket forretningsdrift.

Kulturmøter: identitet, grenser og grenseoverskridelse

Bemanning: Forsker Marianne Gullestad

Tidsplan: 1998–2001

Finansiering: Norges forskningsråd, IMER

Prosjekt nr. 415.74

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet fokuserer på hvordan norsk kulturforskning, og da spesielt innen sosialantropologi og kvalitativ sosiologi, over tid har undersøkt og drøftet fenomenet «innvandring» etter at det begynte å komme nye grupper innvandrere til Norge fra og med slutten av 1960-tallet og frem til i dag. På mange måter er dette en eliteundersøkelse, ettersom nettopp disse forskerne kan regnes som spesialister på å analysere «kulturmøter» mellom mennesker med noe ulike erfaringer. De ulike bidragene til forskning og formidling drøftes i lys av i hovedsak følgende to ståsteder: 1. Internasjonale fagdebatter om migrasjon, nasjonalisme og rasisme. 2. Studier av kultur og hverdagsliv i Norge. Forskningsbidragene brukes med andre ord som datagrunnlag, og analyseres som diskurser om «innvandring». En av ideene som undersøkes nærmere er i hvilken grad og på hvilke måter forskere i sine analyser er influert av sine egne ureflekterte kulturelle forestillinger som samfunnsdeltakere. Viktige spørsmål dreier seg om forholdet mellom vitenskap og samfunn, deriblant forholdet mellom vitenskap og politikk, dessuten om forskernes makt til å påvirke hvordan viktige samfunnsfenomener fortolkes og om hva disse endringene forteller om forutsetningene for at forskere kan opptre som intellektuelle i det offentlige rommet. Forskernes ulike posisjoner kan sees i lys av både institusjonelle rammer, fagtradisjoner (blant annet den norske samfunnsforskningens «problemorienterte empi-

risme» med fokus på marginaliserte grupper, nyere «post-modernistiske» ideer, samt antropologiens ambivalente holdning til studier i det egne samfunnet), mer allmenne kulturelle strømninger, samt forskernes ståsteder i kraft av alder, kjønn, bakgrunn og biografiske erfaringer. Metoden i forskningsarbeidet er fortolkende analyse av utvalgte tekster, først og fremst hentet fra «innvandringsforskning», men også fra bøker skrevet av «innvandrere», offentlige dokumenter og debatter i massemedia. Boken vil ha trekk av å være både en faghistorisk fremstilling, en karakteristikk av den norske forskningen i forhold til den internasjonale fagdebatten, en kunnskapsoversikt på feltet og en problematisering av noen av kunnskapsutviklingens og kunnskapsformidlingens forutsetninger.

De viktigste arbeider

- Marianne Gullestad 1999a, «Kunnskap for hvem?» *Norsk Antropologisk Tidsskrift*, 1999 nr. 2.
- Marianne Gullestad 1999b, «Det norske» sett med nye øyne». I Atle Møen og Rasmus T. Slaattelid, red., *Det sivile samfunn: verdier, oppseding og offentlig mening*. Oslo: Aschehoug, 1999.
- Marianne Gullestad 1999c, «Kunnskap sett 'nedenfra'». *Nytt Norsk Tidsskrift* nr. 4: 336–354.
- Marianne Gullestad 2000, «Blinde slaver av våre fordommer: Tanker om rasisme, kultur og avmakt». I: Siri Meyer, red., *Avmakt. Skjebne, frigjøring eller maktbase?*, s. 40–76. Oslo: Gyldendal akademisk.

Tilknytning til universitetene

Tradisjonelt har Institutt for samfunnsforskning hatt god kontakt med samfunnsvitenskapelige miljøer ved universitetene, både gjennom forskningssamarbeid og ved at instituttets forskere har gitt veiledning, undervisning eller hatt bistillinger.

Siden 1996 har forholdet til Universitetet i Oslo vært formalisert gjennom en samarbeidsavtale på institusjonsnivå, som favner om de eksisterende samarbeidsrelasjonene mellom de to institusjonene.

5.1 Bistillinger ved universiteter/høyskoler

Seks av ISFs ansatte forskere har i 2000 hatt II-stillinger ved universiteter /høyskoler

- Erling Barth er ansatt som professor II ved Institutt for økonomi, Universitetet i Tromsø.
- Grete Brochmann er ansatt som professor II ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo.
- Fredrik Engelstad er ansatt som professor II ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo.
- Marianne Gullestad er ansatt som professor II ved Programmet for visuell antropologi, Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Tromsø.
- Even Lange er ansatt som professor II ved Historisk institutt, Universitetet i Oslo.
- Bernt Aardal er ansatt som professor II ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

5.2 Bistillinger ved ISF

ISF har også en bistillingsordning som går den andre veien:

- Tor Bjørklund er ansatt som førsteamanuensis ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, samtidig som han gjennom lokalvalgundersøkelsen er knyttet til ISF.
- Geir Høgsnes er ansatt som professor ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo, men er samtidig knyttet til ISF som ansvarlig redaktør av *Tidsskrift for samfunnsforskning*.
- Arne Mastekaasa er ansatt som professor ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo, men var inntil 1. april samtidig knyttet til ISF gjennom en II-stilling som forsker.

5.3 Undervisning og sensorvirksomhet

Foruten den undervisning som gis av forskere med bistillinger ved universitetene, har oppgavene ved universiteter og høyskoler blant instituttets forskere fordelt seg som følger i 2000:

Undervisning på universitet/høgskole: 14 forskere har undervist på høyskoler/universitet eller andre forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Sensorarbeid ved universitet/høgskole: 23 forskere samt hovedbibliotekaren har hatt sensorarbeid.

Veiledning av studenter ved universitet/høgskole: 16 forskere har stått for veiledning av til sammen 31 hovedfagstudenter.

Veiledning av doktorgradstudenter: 11 forskere har stått for veiledning av 30 doktorgradstudenter.

5.4 Bedømmelseskomitéer

En rekke av instituttets forskere har sittet i bedømmelseskomitéer ved universiteter og andre institusjoner som vurderer kompetanse etter de samme kriteriene som universitetene:

Tordis Borchgrevink

- har sittet i bedømmelseskomité for doktorgrad i sosialantropologi, Universitetet i Tromsø.

Grete Brochmann

- har vært opponent på doktorgrad, Universitetet i Göteborg.

Marianne Gullestad

- har vært medlem av doktorgradskommisjon ved Instituttet for etnologi og antropologi, Universitetet i København.
- har sittet i en bedømmelseskomité for forsker II-stilling ved NOVA.

Hilde Lidén

- har sittet i en bedømmelseskomité for førsteamanuensisstilling ved Høgskolen i Harstad, avdeling for Helse- og sosialfag, Barnevernpedagogutdanning.

Even Lange

- har sittet i en bedømmelseskomité for professorkompetanse ved Handelshøyskolen BI.

Francis Serjersted

- har sittet i to doktorgradskomiteer ved Universitetet i Oslo. Opponent for én.

Francis Serjersted

- har sittet i bedømmelseskomité for professorstilling ved Linköping Universitet.

Rune Slagstad

- har sittet i bedømmelseskomité for dr.theol. ved Teologisk fakultet, Universitetet i Oslo.

Bernt Aardal

- har sittet i bedømmelseskomité for dr.polit.-grad ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo.

6

Internasjonale kontakter og forskningssamarbeid

6.1 Prosjekter med utenlandske samarbeidspartnere

Forskerne ved ISF hadde i 2000 til sammen 34 prosjekter med utenlandske samarbeidspartnere:

Barth, Erling: *Wage Curves in the Nordic Countries*

Samarbeid med:

- Universitetet i København: Karsten Albæk
- ETLA, Helsinki, Finland: Rita Asplund
- Södertorns högskole og Universitetet i Stockholm: Stig Blomskog
- Bifrost høgskole, Island, Björn Runar Gunnarsson og Vifill Karlsson.
- Aarhus, Erik Støjer Madsen.

Barth, Erling: *European Wage Curves, Reconsidering the Evidence*

Samarbeid med:

- ETLA, Helsinki, Finland: Rita Asplund
- Universitetet i København: Karsten Albæk
- Nuernberg Universitet, U. Blien

- Universitetet i Stockholm: Stig Blomskog
- Fondazione Eni Enrico Mattei, Milano, Italia: Claudio Lucifora
- Universitetet i Linz, Østerrike: Rudolf Winter-Ebner
- Universitetet i Zürich: Josef Zweimüller.

Barth, Erling: *Why and how Wage Curves Differ between Union and Non-Union Workers*

Samarbeid med:

- University of Kansas: Bernt Bratsberg
- University of Warwick: Robin Naylor.
- Frischsenteret: Oddbjørn Raaum

Barth, Erling, *Earnings assimilation of immigrants in Norway and the US.*

Samarbeid med:

- University of Kansas: Bernt Bratsberg
- Frischsenteret: Oddbjørn Raaum

Barth, Erling: *EU-TSER. Public Funding and Private Returns to Education. A cross country policy oriented perspective on private benefits of education.*

Samarbeid med:

- National Institute of Economic Research, Stockholm: Assoc. prof. Mahmood Arai.
- ETLA, Helsinki, Finland: Dr. Rita Asplund.
- Johannes-Kepler, Universitetet i Linz, Østerrike: Rudolf Winter-Ebner.
- University College Dublin, Department of Economics Belfield, IE-Dublin, Irland: Dr. Colm Harmon
- Fondazione Eni Enrico Mattei, Italia: Claudio Lucifora
- Universiteit van Amsterdam, Nederland: Dr./Assoc. Prof. Johan (Joop) Odink
- Faculdade de Economia da Universidade Nova de Lisboa, Portugal: Prof. Pedro Telhado Pereira.
- Universitat Autònoma de Barcelona, Spania: Prof. José Luis Raymond

- Université Panthéon-Assas (E.R.M.E.S.), Frankrike: Dr. Ali Skalli
- Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung GmbH (ZEW), Tyskland: Dr./Head of Department Viktor Steiner, Mannheim
- Center for Economic Research and Environmental Strategy (CERES) Hellas: Dr. Panagiotis Tsakoglou
- Fondazioni Eni Enrico Mattei (FEEM), Italia: Prof. Giorgio Brunello
- University of Zürich, Institute for Empirical Economic Research, Sveits: Prof. Josef Zweimüller
- University of Warwick, Department of Economics, England: Prof. Ian Walker
- University of Aarhus, Danmark: Prof. Niels Westergård-Nielsen.

- Bjørklund, Tor:.

Brochmann, Grete: *Citizenship in Comparative and Perspectives*
Samarbeid med

- Carnegie Endowment for International Peace, Washington DC: Alex Aleinikoff m.fl.

Brochmann, Grete: *Neither in nor out: The impact of EU asylum and immigration policies in Norway and Switzerland.*

Samarbeid med

- Universitetet i Zürich: Sandra Lavenex.

Engelstad, Fredrik: *Literary regionalism in Norway and the United States*

Samarbeid med:

- Northwestern University, Evanston: Wendy Griswold.

Enjolras, Bernard: *Welfare to work in Europe*

Samarbeid med:

- CRIDA-CNRS Paris.

Enjolras, Bernard: *Plural Economy and Socio-economic Regulation*

Samarbeid med:

- CIRIEC Université de Liege (Belgium)
- Université de Rouen (France)
- Universidad de Madrid (España)
- Université de Quebec à Montréal (Canada)
- Universität Duisburg (Deutschland),
- Katholieke Universiteit Brabant te Tilburg (Nederlande)
- Open University Milton Keynes (United Kingdom).

Gullestad, Marianne: *Loges et gardiens*

Samarbeid med:

- L'IPRAUS, Paris: Martine Segalen.

Gullestad, Marianne: *Antroposprogrammet*

Samarbeid med:

- Universitetet i Ngaoundéré, Kamerum.

Gullestad, Marianne: «Etnicidade e nacionalismo»

Samarbeid med:

- Det europeiske nettverket basert i Santiago de Campostela, Spania.

Krogstad, Anne: *Image og politikk i Norden*

Samarbeid med:

- Universitetet i Aarhus: Kirsten Gomard
- Universitetet i Göteborg: Peter Esaisson og Nicklas Håkonsson
- Universitetet i Helsingfors: Tom Moring og Mats Nylund.

Lange, Even: *International Committee for the Historical Sciences*

Samarbeid med:

- Université de Québec: Jean Claude Robert.

Langeland, Nils Rune: *Fransk historisk leksikon*

Samarbeid med

- Institut für Zeitgeschichte i München: Edouard Husson.

Lorentzen, Håkon Wergeland: *The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Project*

Samarbeid med

- Johns Hopkins University i Baltimore.

Lorentzen, Håkon Wergeland: *Frivillighet i Norden*

Samarbeid med:

- Senter for Friv-arbejde, Odense: Ulla Habermann
- Universitetet i Stockholm: Lars Svedberg
- Universitetet på Island, Reykjavik: Sigrun Juliusdottir
- Universitetet i Helsingfors: Georg Walls.
- Mastekaasa, Arne: *Changing Employment Relations in Norway: A Panel Study of Norwegian organizations and their Employees*
- Samarbeid med:
- University of North Carolina, Chapel Hill: Arne Kalleberg.

Mastekaasa, Arne: *Changing Employment Relations in Norway: A Panel Study of Norwegian Organizations and their Employees*

Samarbeid med:

- University of North Carolina, Chapel Hill: Arne Kalleberg.

Røed, Marianne: *Det grenseløse arbeidsmarkedet – emigrasjonsatferd innen ulike kompetansegrupper*

Samarbeid med:

- Universitetet i Århus: Peder J. Pedersen
- Universitetet i Stockholm (SOFI): Lena Schrøder.

Saglie, Jo: *Slutten på partidemokratiet?*

Samarbeid med:

- Institute for the Study of Political Parties, University of Sheffield: Patrick Seyd.

Seippel, Øtnulf: *Environmental Discourses, Policies and Perceptions in Northern and Southern Europe*

Samarbeid med:

- Bogazici University i Istanbul: Jesper Grolin, Martin O'Neil og Fatos Goksen.

Sejersted, Francis: *Industriledelse og samfunnsutvikling i de nordiske land 1880–1960*.

Samarbeid med:

- Handelshøyskolen i København: Peer Hull Kristensen m.fl.
- Universitetet i Helsinki: Susanna Fellman
- Lunds Universitet: Lars Berggren
- Aalborg Universitet: Michael Wagner m.fl.
- Uppsala Universitet: Lars Engwall
- LOS-senteret, Bergen: Haldor Byrkjeflot
- Universitetet i Oslo: Sissel Myklebust m.fl.

Sejersted, Francis: *Sverige/Norge 1905–2005*

Samarbeid med:

- Det europeiske universitetsinstitutt i Firenze: Bo Stråth og en gruppe svenske og norske historikere under ledelse av Stig Ekman og Øystein Sørensen.

Slagstad, Rune: *Dannelsens forvandling* – bokprosjekt

Samarbeid med:

- Danmarks pedagogiske universitet: Ove Korsgaard.

Torp, Hege: *Dagpengesystemet i Norden og tilpasningen på arbeidsmarkedet – Nordisk del*

Samarbeid med:

- CLS, Århus: Peder J. Pedersen, Tor Eriksson, Peter Jensen
- ETLA, Helsinki: Reija Lilja, Eija Savaja
- SOFI, Stockholm: Eskil Wadensjö, Håkan Regner, Åsa Olli, Anna Thoursie.

Valen, Henry: *Politisk representasjon i Norden. NORDLEG*

Samarbeid med:

- Universitetet i Stockholm: Jan Johanson

- Universitetet på Island: Svanur Kristjansson
- Universitetet i Åbo: Soile Kuitunen
- Universitetet i Odense: Mogens Pedersen.

Valen, Henry: *Politisk representasjon i Norge*

Samarbeid med:

- University of Washington: Donald Matthews.

Aardal, Bernt og Henry Valen: *The Comparative Study of Electoral Systems (CSES) som forbereder en komparativ undersøkelse i regi av de nasjonale valgforskningsprogrammer.*

Samarbeid med:

- Universitetet i Göteborg: M. Gilljan og S. Holmberg
- Universitetet i Twente: J. Thomassen
- Universitetet i Strathclyde: J. Curtice
- Wissenschaftsentrum Berlin: Hans-Dieter Klingmann og Hermann Schmitt.

6.2 Forskeropphold ved utenlandske institusjoner

Følgende forskere ved ISF har i 2000 hatt opphold ved utenlandske institusjoner:

- Frode Berglund er TMR-stipendiat ved Statsvetenskapliga Institutionen, Göteborg Universitet fra 1. august 2000–31. januar 2001.
- Jan Paul Brekke har i perioden 1. januar 1998–30. juni 2000 hatt gjesteforskerstatus ved CEMRI (Centro dos Estudos de Migrações e Relações Interculturias) ved Universidade Aberta i Lisboa, Portugal.
- Grete Brochmann var i perioden 7. august 1999 til 30. juni 2000 visiting scholar ved University of California, Berkeley.

- Anne Lise Ellingsæter er i perioden 10. august 2000 til 30. juni 2001 visiting scholar ved Institute of Industrial Relations, University of California, Berkeley.
- Marianne Gullestad har i tiden 15. februar til 29. mars oppholdt seg ved EHSS, Paris.
- Marianne Gullestad har i tiden 1. oktober til 15. oktober hatt gjesteforskerstatus ved University of Chicago, Department of anthropology.
- Anniken Hagelund har fra 15. september hatt opphold ved Goldsmiths College, University of London.
- Anne Krogstad har hatt fire ukers opphold i perioden 10. juli til 10. august 2000 ved University of California at Santa Barbara, USA
- Jon Rogstad har i august hatt forskeropphold i Pakistan.

6.3 Gjesteforelesninger ved utenlandske lærersteder

- Grete Brochmann har vært gjesteforeleser ved Southern Methodist University, Dallas, Texas, januar 2000.
- Grete Brochmann har vært gjesteforeleser ved University of Austin, Texas, februar 2000.
- Fredrik Engelstad har vært gjesteforeleser ved Humboldt-universitetet, Berlin, mai 2000.
- Marianne Gullestad har vært gjesteforeleser for doktorgradsstudenter ved l'Université Paris X, 21. februar 2000.
- Marianne Gullestad har vært gjesteforeleser ved Department of anthropology, University of Chicago, 9. november 2000.
- Rune Slagstad har vært gjesteforeleser ved Universitetet i Tübingen 17. juni 2000.
- Rune Slagstad har vært gjesteforeleser ved Stockholms universitet 13. desember 2000.

6.4 Deltakelse i internasjonale organisasjoner

European Consortium for Sociological Research (ECSR)

- Fredrik Engelstad har vært styremedlem
- Jon Rogstad har vært ass. sekretær.

Gender & Employment, The Fourth Community Action Programme on Equal Opportunities, EU-kommisjonen

- Anne Lise Ellingsæter har vært Norges representant i ekspertgruppen.

The International Scientific Commission of CIRIEC on Social and Cooperative Economy

- Bernard Enjolras har vært medlem.

International Sociological Association (ISA)

- Marianne Gullestad har vært medlem av rådet i forskningskomitéen Biography and Society.

International Committee for the Historical Sciences

- Even Lange har vært formann i hovedkomitéen

European Business History Association

- Even Lange har vært Vice President.

European Association for Banking History

- Even Lange har vært medlem.

European Sociological Association

- Ørnulf Seippel er medlem av «The Network coordinating committee», Research Network: Environment & Society.

The European Group for the study of Deviance and Social Control.

- Ragnhild Sollund har vært norsk styremedlem.

The International Committee for Research into Election and Representative Democracy (ICORE)

- Bernt Aardal har vært medlem.

Stabens faglige oppgaver utenom ISF

7.1 Vitenskapelige styrer og råd

Norges forskningsråd, Kultur og samfunn

- Grete Brochmann har vært medlem av faggruppen for Andre søknader i Norges forskningsråd, Kultur og samfunn.
- Marianne Gullestad har vært medlem av områdestyret for Kultur og samfunn.
- Hege Torp har vært medlem av programstyret for «Velferd og samfunn» i Norges forskningsråd.
- Hege Torp har vært medlem av Referansegruppa for intervjuundersøkelser.

7.2 Forskningsinstitusjoner og styringsgrupper

Arbeidsforskningsinstituttet

- Anne Lise Ellingsæter har vært medlem av styret.

ARENA (Advanced Research on the Europeanisation of the Nation–State)

- Grete Brochmann har vært medlem av styret.

Institutt for fredsforskning, PRIO

- Bernt Aardal har vært medlem av styret

- Tordis Borchgrevink har vært vararepresentant til styret.

Høyesteretts historie

- Francis Sejersted har vært med i redaksjonsutvalget
- Even Lange har vært med i redaksjonsutvalget.

Industriledelse og samfunnsutvikling i de nordiske land 1880–1960

- Francis Sejersted har vært prosjektleder.

Norsk Hydros historie

- Francis Sejersted har vært prosjektleder.

Norske telekommunikasjoner 150 år

- Even Lange har sittet i styringsgruppen.

Jernbanens historie i Norge

- Even Lange har sittet i styringsgruppen.

P.M. Røwdes stiftelse

- Fredrik Engelstad har vært medlem av styret.
- Rune Slagstad har vært medlem av styret.

Statens Institutt for Forbruksforskning (SIFO)

- Håkon Wergeland Lorentzen har vært styremedlem.

Statistisk sentralbyrå

- Bente Abrahamsen har vært medlem av arbeidsgruppen for panelundersøkelsen.
- Hege Torp har vært medlem av styret, oppnevnt av Finansdepartementet.
- Hege Torp har vært medlem av Rådgivende utvalg for arbeidsmarkedsstatistikk.
- Erling Barth har vært medlem av forskergruppen for prosjektet Forløpsdata sysselsatt-bedrift.

- Harald Dale-Olsen har vært medlem av forskergruppen for prosjektet Forløpsdata sysselsatt-bedrift.

Universitetet i Oslo

- Fredrik Engelstad har vært medlem av styringsgruppen for sommerskole i komparativ forskning ved SV-fakultetet, Universitetet i Oslo.
- Fredrik Engelstad har vært medlem av styret for Ibsen-senteret.

7.3 Søknadsbehandling og konsulentoppgaver

Norge–Amerika-foreningen

- Fredrik Engelstad har sittet i stipendkomitéen.

Juryen for Forskningsrådets pris for fremragende forskning

- Fredrik Engelstad har vært medlem.

Swedish Center for Advanced Social Science Studies (SCASSS), Uppsala

- Fredrik Engelstad har vært konsulent ved opptak på senteret.

Universitetet i Oslo

Marianne Gullestad har vært konsulent vedrørende søknad om postdoktor-stipend.

Norges forskningsråd

- Hege Torp har vurdert søknader for Velferdsprogrammet.

Riksbankens Jubileumsfond i Stockholm

- Francis Sejersted har gitt konsulentuttalelse.
- Tordis Borchgrevink har vurdert søknad.

Arbeidslivsinstituttet, Stockholm

- Hege Torp har vært konsulent.

7.4 Verv i faglige organisasjoner

HIFO Den norske historiske forening

- Erling Sandmo har vært nestleder.

Norsk sosiologforening

- Fredrik Engelstad har vært medlem av valgkomitéen.
- Trygve Gulbrandsen har vært varamedlem i arbeidsutvalget.
- Mari Teigen har vært styremedlem i Østlandsavdelingen.

7.5 Det Norske Videnskaps-Akademi

- Henry Valen er innvalgt medlem.
- Marianne Gullestad er innvalgt medlem.

7.6 Redaksjonelt arbeid

Medlem av tidsskriftsredaksjoner og redaksjonsråd

Erling Barth

- ansvarlig redaktør for *Nordic Journal of Political Economy*
- medlem av redaksjonen for *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

Grete Brochmann

- medlem av redaksjonskomitéen for årboken *Comparative Social Research*.
- medlem av redaksjonsrådet i *Sosiologi i dag*.

Anne Lise Ellingsæter.

- medlem av redaksjonsrådet i *European Sociological Review*.

Fredrik Engelstad

– medlem av redaksjonskomitéen for årboken *Comparative Social Research*.

– medlem av redaksjonen for *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

Bernard Enjolras

– medlem av redaksjonskomitéen for *International review of social economy (RECMA)*.

Marianne Gullestad

– medlem av redaksjonsrådet i *Gender & Society*

– medlem av redaksjonsrådet i *The European Journal of Cultural Studies*.

– medlem av redaksjonsrådet i *Tidsskrift for samfunnsforskning*.

– medlem av redaksjonsrådet i *Samtiden*.

Trygve Gulbrandsen

– medredaktør for *Tidsskrift for samfunnsforskning*,

– medlem av redaksjonen for *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

Geir Høgsnes

– ansvarlig redaktør for *Tidsskrift for samfunnsforskning*

– medlem av redaksjonen for *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

Ragnhild Steen Jensen

– medlem av redaksjonen for *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

– redaksjonssekretær i årboken *Comparative Social Research*.

Anne Krogstad

– medredaktør av *Tidsskrift for samfunnsforskning*.

Even Lange

– norsk redaktør i *Scandinavian Economic History Review*

– medlem av redaksjonsrådet for *Norsk biografisk leksikon*.

Nils Rune Langeland

– redaktør av *Syn og Segn*.

Hanne Marthe Narud

– medredaktør for *Tidsskrift for samfunnsforskning*.

Marianne Røed

– redaktør av *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

Pål Schøne

– medlem av redaksjonen for *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

Ørnulf Seippel

– medlem av redaksjonen i *Sosiologi i dag*.

Francis Sejersted

- medredaktør av *Nytt Norsk Tidsskrift*.

Rune Slagstad

- redaktør for *Nytt Norsk Tidsskrift*.
- medlem av redaksjonen for *Thorleif Dahls Kulturbibliotek*.

Hege Torp

- medlem av redaksjonen for *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

Tidsskriftkonsulenter

- Bente Abrahamsen har vært konsulent for *Tidsskrift for samfunnsforskning*.
- Erling Barth har vært konsulent for *Labour Economics*, *European Economic Review*, *The Scandinavian Journal of Economics*, *Journal of Economic Behaviour and Organization* og *Journal of Labor Economics*.
- Frode Berglund har vært konsulent for *Tidsskrift for samfunnsforskning* og *Acta Politica*.
- Tordis Borchgrevink har vært konsulent for *Tidsskrift for samfunnsforskning*, *Sosiologisk tidsskrift* og tidsskriftet *NORA*.
- Anne Lise Ellingsæter har vært konsulent for *Economic and Industrial Democracy*, *Gender, Work and Organization*, *Sosiologisk Tidsskrift* og *Tidsskrift for samfunnsforskning*.
- Fredrik Engelstad har vært konsulent for *Tidsskrift for Samfunnsforskning* og *Tidsskrift for velferdsforskning*.
- Bernard Enjolras har vært konsulent for *Voluntas*, *International review of social economy (RECMA)*, *Annals of public and cooperative economy* og *Tidsskrift for samfunnsforskning*.
- Trygve Gulbrandsen har vært konsulent for *Acta Sociologica*.
- Hilde Lidén har vært konsulent for *Tidsskrift for samfunnsforskning*.
- Jon Rogstad har vært konsulent for *Tidsskrift for samfunnsforskning*.
- Jo Saglie har vært konsulent for *Party Politics*.
- Karl Henrik Sivesind, har vært konsulent for *Field Methods*, *Sage Publication*.

- Hege Torp har vært konsulent for *Scandinavian Journal of Economics*.
- Bernt Aardal har vært konsulent for *Tidsskrift for samfunnsforskning*, *Scandinavian Political Studies* og *Journal of Peace Research*.

7.7 Offentlige styrer, råd og utvalg

Arbeidstilsynets FOU-utvalg

- Bente Abrahamsen har vært medlem av utvalget.

Fritt Ord

- Francis Sejersted har vært formann.

Flat-skattutvalget

- Hege Torp har vært medlem av utvalg som skulle utrede alternative modeller for flat (eller flatere) beskatning av inntekt. Oppnevnt av Finansdepartementet.

Norsk form

- Marianne Gullestad har vært medlem av styret.

Referansetesting av norsk næringslivs rammevilkår

- Hege Torp har vært medlem av utvalget. Oppnevnt av Nærings- og handelsdepartementet.

Regjeringens ytringsfrihetskommisjon

- Francis Sejersted har vært formann 1996–00.

Stortingets lønnskommisjon

- Fredrik Engelstad har vært medlem av kommisjonen.

Valglovutvalget

- Bernt Aardal har vært medlem av utvalget. Oppnevnt av Kommunal- og regionaldepartementet.

Publikasjoner

8.1 ISF-publikasjoner

Sluttresultater fra instituttets ulike forskningsprosjekter blir gjengitt i ISFs rapportserie. Instituttets rapporter og de tidligere utgitte arbeidsnotatene kan bestilles ved henvendelse til instituttet. ISF har publikasjonsliste for rapporter og arbeidsnotater utgitt i 1980- og 1990-årene. Denne fås gratis fra instituttet.

ISF-rapporter 2000

- R 1:2000 *Årsmelding 1999*. 153 s.
- R 2:2000 Engelstad, Fredrik, red., *Kunnskap og refleksjon. 50 års samfunnsforskning*. 222 s
- R 3:2000 Hustad, Jon Haakon og Sven Lindblad, *Bøker fra ISF i 50 år. En annotert bibliografi med statistikk over instituttets samlede publisering*. 228 s.
- R 4:2000 Schøne, Pål, *Virksomhetsintern opplæring og fleksibel arbeidsorganisering – en analyse av effekter på sykefravær og gjennomtrekk*. 123 s.
- R 5:2000 Storvik, Aagoth Elise, *Mellomledere på karrierens vei. En studie av kvinnelige og mannlige mellomledere i staten*. 83 s.

- R 6:2000 Seippel, Ørnulf, *Modernitet, politikk og miljø*. 237 s.
- R 7:2000 Enjolras, Bernard, *Individualisation and civil society in late modernity*. 112 s.
- R 8:2000 Torp, Hege, Dag Fjeld Edvardsen og Sverre A.C. Kittelsen, *Evaluering av formidling. En effektivitetsanalyse av arbeidskontorenes samlede virksomhet basert på DEA*. 183 s.
- R 9:2000 Hardoy, Inés, *Young and unemployed, then what? Effects of Norwegian labour market programmes in the early 90s*. 214 s.
- R 10:2000 Jensen, Ragnhild Steen, *Kvinner og jobb etter småbarnsfasen*. 68 s.
- R 11:2000 Abrahamsen, Bente, *Yrkesinnsats og karriereutvikling: En studie av et utdanningskull hjelpepleiere*. 318 s.
- R 12:2000 Bjørklund, Tor og Jo Saglie, *Lokalvalget i 1999. Rekordlav og rekordhøy deltakelse*. 183 s.
- R 13:2000 Lorentzen, Håkon og Krister Hoaas, *Offentlig styring av frivillige organisasjoner. Med barne- og ungdomsorganisasjonene som case*. 143 s.
- R 14:2000 Lorentzen, Håkon og Per Selle, *Norway: Defining the Voluntary Sector*. 43 s.
- R 15:2000 Mastekaasa, Arne, *Fraværforebygging i Staten: En evaluering av åtte sykefraværprosjekter*. 105 s.
- R 16:2000 Klausen, Trond Beldo, *Etiske investeringer*. 79 s.
- R 17:2000 Jon Rogstad, *Mellom faktiske og forestilte forskjeller Synlige minoriteter på arbeidsmarkedet*. 310 s.

- R 18:2000 Hilde Lidén, *Kunnskapsutvikling i nettverk. Evaluering av veiledningsnettverk for frivillighetsentraler*. 78 s.

8.2 Bøker og monografier

- B 01/00 (Lorentzen, Håkon) Dag Wollebæk, Per Selle og Håkon Lorentzen, *Frivillig innsats. Sosial integrasjon, demokrati og økonomi*. Bergen: Fagbokforlaget.
- B 02/00 Sejersted, Francis, *Norsk Idyll?* Oslo: Pax Forlag.
- B 03/00 Sejersted, Francis, *Taler for fred*. Oslo: Pax Forlag.
- B 04/00 Slagstad, Rune, *Kunnskapens hus. Fra Hansteen til Hanseid*. Oslo: Pax Forlag.
Også vedlegg 1 til NOU, 2000:14, *Frihet med ansvar*.

8.3 Rapporter utgitt av andre institusjoner

- AR 01/00 Dale-Olsen Harald og Dag Rønningen, *Jobb- og arbeidskraftsstrømmer. En komparativ analyse med fokus på årsaker*. Samfunnsøkonomiske studier, nr. 104. Oslo og Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå
- AR 02/00 (Lidén, Hilde) Jorid Vaagland, Halvard Fauske, Hilde Lidén, Roel Puijk og Hanne Riese *Kulturpolitikken og de unge*. Rapport nr. 19. Oslo 2000: Norsk kulturråd.
- AR 03/00 Lidén, Hilde, *Barn - tid - rom: skiftende posisjoner. Kulturelle læreprosesser i et pluralistisk Norge*. Dr. polit. avhandling. SVT fakultetet, NTNU. Trondheim: NTNU.
- AR 04/00 Saglie, Jo, *Standpunkter og strategi: EU-saken i norsk partipolitikk, 1989–1994*. Doktoravhandlingsserien 14/00, Oslo: Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
- AR 05/00 (Torp, Hege) Knut Røed, Hege Torp, Irene Tuveng og Tao Zhang, *Hvem vil og hvem får delta? Analyser av rekruttering og utvelgelse av deltakere til arbeidsmarkeds tiltak i Norge på 1990-tallet*. Rapport 4/2000. Oslo: Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning.

8.4 Tidsskrift- og bokartikler

- T 01/00 Abrahamsen, Bente, «Sykepleiermangel – et resultat av stor yrkesavgang». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17(1): 13–20.
- T 02/00 Barth, Erling, og Harald Dale-Olsen, «Churning in the Norwegian Labor Market. Gender Differences in Job and Worker Mobility». I: Siv Gustafsson og Danièle Meulders, red., *Gender and the Labour Market. Econometric Evidence on Obstacles in Achieving Gender Equality*, s. 149–187. London: Macmillan.
- T 03/00 Barth, Erling og Marianne Røed, «Lønnsomheten av utdanning – variasjoner over tid og mellom land». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17(1): 59–68.
- T 04/00 Barth, Erling, «Europeisk integrasjon og arbeids markedspolitikken. To syn på fremtiden». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17(1):125–128.
- T 05/00 Barth, Erling, «Lønnsdannelsen i offentlig sektor». *Sosialøkonomen*, 2000(2):14-19.
- T 06/00 Barth, Erling, R. Naylor and O. Raaum, «Union Wage Effects: Does Membership Matter?» *The Manchester School*, 68(3):259–275.
- T 07/00 Barth, Erling, «Er lønnsforskjellene for små?» Vedlegg 3 til *En strategi for sysselsetting og verdiskapning*. NOU 2000:21. Med Karl O. Moene.
- T 08/00 Berglund, Frode, «Party Identification – Nothing but the Vote?» *Acta Politica*, 35(1): 37–63.

- T 09/00 Bjørklund, Tor, «Fallende valgdeltakelse: kommunale variasjoner og mulige forklaringer». I: Audun Offerdal og Jacob Aars, red., *Lokaldemokratiet: status og utfordringer*, s. 47–64. Oslo: Kommuneforlaget.
- T 10/00 Bjørklund, Tor, «Om Anders Lange og idéen om et nytt parti». *Historisk Tidsskrift*, 79:433–456.
- T 11/00 Bjørklund, Tor, «Folkeavstemninger. Fra elitedirigerte til eliteutfordrende». I: Harald Baldersheim, Bernt Hagtveit og Knut Heidar, red., *Statsvitenskapelige utsyn. Politisk tema og tenkemåter i en oppbruddstid*, s. 146–155. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- T 12/00 Bjørklund, Tor og Jørgen Goul Andersen, «Radical Right-Wing Populism in Scandinavia: From Tax Revolt to Neo-Liberalism and Xenophobia». I: Paul Hainswoth, red., *The Politics of the Extreme Right. From the Margins to the Mainstream*, s. 193–223. London: Pintere/Cassell.
- T 13/00 Brochmann, Grete, «Om tømmerstokker i innvandringsforskningen» I: Fredrik Engelstad, red., *Kunnskap og refleksjon. 50 års samfunnsforskning*, s. 189–196. ISF-rapport 2:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- T 14/00 Ellingsæter, Anne Lise, «Skandinaviske arbeidsmarkeder i en brytningstid?» *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17(1): 3–12.
- T 15/00 Ellingsæter, Anne Lise, «Modernitet og forståelser av kjønn. 'Problemet' med mange navn». I: Fredrik Engelstad, red., *Kunnskap og refleksjon. 50 års samfunnsforskning*, s. 149–171. ISF-rapport-2:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

- T 16/00 Ellingsæter, Anne Lise, «Welfare states, labour markets and gender relations in transition: the decline of the Scandinavian model?» s. 89–110. I: Arnlaug Leira og Thomas P. Boje, red., *Gender, Welfare State and the Market: Towards a new division of labour*. London: Routledge.
- T 17/00 Engelstad, Fredrik, «Samfunnsvitenskapelig oppdragsforskning og forskningsetikk». I: Fredrik Engelstad, red., *Kunnskap og refleksjon. 50 års samfunnsforskning*, s. 211–222. ISF-rapport 2:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- T 18/00 Engelstad, Fredrik, «Kunnskap og refleksjon. Institutt for samfunnsforskning 1950–2000». I: Fredrik Engelstad, red. *Kunnskap og refleksjon: 50 års samfunnsforskning*. ISF-rapport 2:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- T 19/00 Engelstad, Fredrik, «Norwegian Sociology. A Brief Portrait». *Soziologie*, 1/2000: 5–20.
- T 20/00 Engelstad, Fredrik, «Individualisering: Individ og makt». I: *Makt og velstand – konferanserapport*, s. 40–52. Rapport 17, Makt- og demokratiutredningen.
- T 21/00 Engelstad, Fredrik, «Hans Fredrik Dahl» og «Jon Elster». *Norsk biografisk leksikon*, bd. 2. Oslo: Kunnskapsforlaget.
- T 22/00 Enjolras, Bernard, «Coordination failure, property rights and non-profit organizations. *Annals of public and cooperative economics*; 71(3)347–374.
- T 23/00 Enjolras, Bernard, «The impact of labour market regulation on economic performance: a review». In: L. Clar-

- ke, P. de Gijssel, og J. Janseen, red., *The dynamics of wage relations in the new Europe*. Boston: Kluwer Academic Publishers.
- T 24/00 Enjolras, Bernard, «Les enjeux sociaux de la nouvelle économie» (The social challenges of the new economy). *La Revue de la CFDT*, 31:3–11.
- T 25/00 Gulbrandsen, Trygve, «Medarbeidereie i kunnskapsbedrifter». I: Filip Wijkstöm og Tom Johnstad, red., *Om kooperasjon & sosial økonomi. Röster i ett nordiskt samtal*, s. 195–227. Stockholm: Föreningen Kooperativstudier.
- T 26/00 Gulbrandsen, Trygve, «Kan familie- og personlig eide bedrifter leve opp til forventningene til det aktive eierskap?» I: *Eierskap og makt – en konferanserapport*. Rapport nr. 11, Makt- og demokratiutredningen.
- T 27/00 Gulbrandsen, Trygve, «Om tillit». *Sosiologi i dag*, 30:67–95.
- T 28/00 Gulbrandsen, Trygve og Hege Torp, «Arbeidslivsforskning – fra industrisosiologi til arbeidsmarkedsstudier». I: Fredrik Engelstad, red., *Kunnskap og refleksjon. 50 års samfunnsforskning*, s. 75–104. ISF-rapport 2:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- T 29/00 Gullestad, Marianne, «Grensesetjing som nasjonalsport». *Syn og Segn*, 106(1)48–55.
- T 30/00 Gullestad, Marianne «Samfunnsforskningens bidrag». *Samtiden*, 2/3 2000:138–143.
- T 31/00 Gullestad, Marianne «Vi er alle Zapatister». *Vardøger*, 26:250–260.

- T 32/00 Gullestad, Marianne, «Blinde slaver av våre fordommer: Tanker om rasisme, kultur og avmakt». I: Siri Meyer, red., *Avmakt. Skjebne, frigjøring eller maktbase?*, s. 40–76 (Makt- og demokratiutredningen 1998–2003). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- T 33/00 Høgsnes Geir, «Lønnsutvikling for ansatte i skoleverket». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17 (1): 77–87.
- T 34/00 (Høgsnes, Geir) Arvid Fennefoss, Geir Høgsnes og Knut Arild Larsen. «Lønnsoppjøret 2000 og fremtidens lønnsdannelse». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17 (2):189–202.
- T 35/00 Jensen, Ragnhild Steen, «Utviklingen i kvinners deltidarbeid i Norden». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17 (2): 139–147.
- T 36/00 Klausen, Trond Beldo, «Fører gode karakterer til høyere lønn? En analyse av sivilingeniører utdannet i perioden 1987–95». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17(1): 69–75.
- T 37/00 Krogstad, Anne, «Antropologisk sammenlikning i 'tykt' og 'tynt'. Ti kjetterske teser». *Norsk antropologisk tidskrift*, 11:88-107.
- T 38/00 Krogstad, Anne, «'Intet problem er så stort at det ikke får plass i en politikers munn.' Politikk, språk og kjønn i nordiske land». *Norsk medietidsskrift*, 7 (2):90–110.
- T 39/00 Krogstad, Anne, «Kvinnelige amasoner i nordisk politikk». *NIKK magasin*, 2:18–20.
- T 40/00 (Lange, Even) Terje Killi og Even Lange, «Forbrukersamvirket og behovet for egen historie». I: Filip Wijkstöm og Tom Johnstad, red., *Om kooperasjon &*

- social ekonomi. Röster i ett nordiskt samtal*, s. 125–137. Stockholm: Föreningen Kooperative Studier.
- T 41/00 Langeland, Nils Rune, «Bull, Johan Randulf, 1749–1829, justitiarius i Høgsterett». *Norsk biografisk leksikon*, bind 2. Oslo: Kunnskapsforlaget.
- T 42/00 Leira, Arnlaug, «Kjønn – et sosialt kjennetegn». I: Fredrik Engelstad, red., *Kunnskap og refleksjon. 50 års samfunnsforskning*, s. 123–147. ISF-rapport 2:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- T 43/00 Leira, Arnlaug,, «Combining work and family: Nordic policy reforms in the 1990s» s. 157–174. I: Arnlaug Leira og Thomas P. Boje, red., *Gender, Welfare State and the Market: Towards a new division of labour*. London: Routledge.
- T 44/00 Lidén, Hilde, «Drawings in Children's Peer Culture». I Lars Lindström, red., *The Cultural Context. Comparative Studies of Art Education and Children's Drawings*. The Stockholm Library of Curriculum Studies no 7. Stockholm: Stockholm Intitute of Education Press.
- T 45/00 Lidén, Hilde, «Fortolkniger av kroppslige og følelsemessige erfaringer». *Barn* nr. 1, 2000: 41–56.
- T 46/00 Lorentzen, Håkon Wergeland, «Sivilsamfunnet som forskningsfelt» I: Fredrik Engelstad, red., *Kunnskap og refleksjon. 50 års samfunnsforskning*, s. 197–208. ISF-rapport 2:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- T 47/00 Lorentzen, Håkon Wergeland, «Den gode vilje», *Nytt Norsk Tidsskrift*, 17(1):38–52.

- T 48/00 Lorentzen, Håkon Wergeland, «Godvilje på avveie», *Nytt Norsk Tidsskrift*, 17(4):438–440.
- T 49/00 Lorentzen, Håkon Wergeland, «Inklusjon og medborgerskap». *Utenfra, men hjemme – innvandrerungdom i storbyen*, s. 123–128. NFR konferanserapport.
- T 50/00 Rogstad, Jon, «Når sant skal sies – hvor viktig er norsk for innvandrere på arbeidsmarkedet?» *Søkelys på arbeidsmarkedet*. 17(2): 159–164.
- T 51/00 Rogstad, Jon, «Fremmed på brygga i Tønsberg». *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 41: 95–102.
- T 52/00 Rogstad, Jon, «Lille Pakistan – Store Oslo». *Nytt Norsk Tidsskrift*, 17(4):430–431.
- T 53/00 Rogstad, Jon, «Et perspektiv, to former og tre tanker». *Utenfra, men hjemme – innvandrerungdom i storbyen*, s. 113–121. NFR konferanserapport.
- T 54/00 Røed, Marianne, «Lærere og sykepleiere». *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17 (1): 1–2.
- T 55/00 Saglie, Jo, «Values, Perceptions and European Integration: The Case of the Norwegian 1994 Referendum». *European Union Politics*, 1 (2):227–249.
- T 56/00 Saglie, Jo, «Between Opinion Leadership and ‘Contract of Disagreement’: The Norwegian Labour Party and the European Issue (1988–1994)», *Scandinavian Political Studies*, 23(2):93–113.
- T 57/00 Saglie, Jo, «Er klart eller et nyansert nei? Senterpartiets og SVs strategier i EU-striden (1989–1994)». *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 41(2):187–214.

- T 58/00 Sandmo, Erling, «Farlige forbindelser: om 1600-tallet, kommunitarismen og Verdikommisjonen. s. 51–64. I: Tor Egil Førland, red., *Bidrag til verdienes historie*. Oslo: Pax.
- T 59/00 Sandmo, Erling, «Innledende essay». I: Michel Foucault, *Galskapens historie i opplysningens tidsalder*, s. VII-XLII. I: Oslo: Den norske bokklubben – Århundredets bibliotek.
- T 60/00 Sandmo, Erling, «The History of Violence in the Nordic Countries: A Case Study». *Scandinavian Journal of History*, 25:53–67.
- T 61/00 Sandmo, Erling, «Om utviklingen av voldelighet i det norske bondesamfunnet på 1600-tallet». I: Reidar Almås og Brynjulv Gjerdåker, red., *Norges landbruks-historie til år 2000: Sosiale endringer i bondesamfunnet*, s. 73–86. Rapport 7/00 fra Norges landbrukshistories programseminar 15.–16. oktober 1999, Bergen.
- T 62/00 Sandmo, Erling, «Om utviklingen av voldelighet i det norske bondesamfunnet på 1600-tallet». I: «*Kriminaliteten er ikke hva den var*» – *Avviket i historisk lys*. s. 25–33. Rapport fra NSfKs 42. forskerseminar. København: Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi.
- T 63/00 Sandmo, Erling, «Historie som fasit: Et svar til Kåre Tønnesson og Tor Egil Førland». *Historisk tidsskrift*, 80(3):403–419.
- T 64/00 (Sandmo, Erling) Eva Österberg og Erling Sandmo, «Introduction», s. 9–26. I: Eva Österberg og Sølvi Bauge Sogner, red., *People Meet the Law: Control and Conflict-Handling in the Courts*. Oslo: Universitetsforlaget.

- T 65/00 (Sandmo, Erling) Seppo Aalto, Kenneth Johansson og Erling Sandmo, «Conflicts and Court Encounters in a State of Ambivalence», s. 202–236. I: Eva Österberg og Sølvi Bauge Sogner, red., *People Meet the Law: Control and Conflict-Handling in the Courts*. Oslo: Universitetsforlaget.
- T 66/00 Schøne, Pål, «Fører en sammenpresset lønnsstruktur til mer opplæring i arbeidslivet?» *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17(2): 265–269.
- T 67/00 Sejersted, Francis, «Sannhet med modifikasjoner om historien og samfunnsvitenskapene», s. 29–41. I: Eidsfeldt m.fl., red. *Holmgang: Om førmoderne samfunn. Festskrift til Kåre Lunden*. Oslo: Historisk institutt, Universitetet i Oslo.
- T 68/00 Sejersted, Francis «Parlamentarismens suspensjon og embetsmannsstatens gjenkomst» I: Anders Björnsson og Peter Luthersson, red., *Efter partistaten: uppsatser om politiska kulturer igår, idag och i morgen*, s. 52–69. Stockholm: Hjalmarson & Högberg.
- T 69/00 Sejersted, Francis, «Text och makt». *Tvärrensitt*, 1/2000, s. 4–15.
- T 70/00 Seippel, Ørnulf, «Konflikt, samarbeid og ambivalens: Miljøbevegelsen og arbeiderbevegelsen», s. 135–147. *Arbeiderhistorie 2000*.
- T 71/00 Seippel, Ørnulf, «Ecological Modernization as a Theoretical Device: Strengths and Weaknesses». *Journal of Environmental Policy and Planning*, 2(4):287–302.

- T 72/00 Slagstad, Rune, «Teologiske samfunnsideologer. Bokomtale av Svein Aage Christoffersen, red., *Moralsk og moderne: trekk av den kristne moraltradisjon i Norge fra 1814 til i dag*». *Norsk Teologisk Tidsskrift*, 101(1/2): s. 141–145.
- T 73/00 Slagstad, Rune, «De offentlige entreprenører: mellom markedsmakt, statsmakt og verdimakt». I: Anders Björnsson og Peter Luthersson, red., *Efter partistaten: oppsatser om politiska kulturer igår, idag och i morgen*, s. 31–51. Stockholm: Hjalmarson & Högberg.
- T 74/00 Slagstad, Rune, «Lärarnas uppgift och skolans roll: Om en huvudfråga i det postmoderna samhället». *Tvärrensitt*, 1/2000, s. 40–53.
- T 75/00 Slagstad, Rune, «Skolen som demokratisk samfunnsinstitusjon». *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*, 84(2/3):106–114.
- T 76/00 Sollund, Ragnhild, «På bunnen av hotellet», *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17 (2): 245–253.
- T 77/00 Sollund, Ragnhild, «Why Violence». I: «*Kriminaliteten er ikke hva den var*» – *Avviket i historisk lys*, s. 245–250. Rapport fra NSfKs 42. forskerseminar. København: Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi.
- T 78/00 Teigen, Mari, «Likestilling som legitimeringsstrategi: Rekrutteringsnormer og likestillingspolitikk ved NTNU». *Sosiologisk tidsskrift*, 8(2)125–146.
- T 79/00 Teigen, Mari, «The affirmative action controversy». *NORA – Nordic Journal of Women's Studies*. 8(2) 63–77.

- T 80/00 Torp, Hege, «Fortsatt lav, men ikke like lav arbeidsløshet». *Søkelys på arbeidsmarkedet* 17(1): 55–57.
- T 81/00 (Valen, Henry) Narud, Hanne Marthe og Henry Valen, «What kind of future and why?: Attitudes of Voters and Representatives». I: Peter Esaiasson og Knut Heidar, red., *Beyond Westminster and Congress: The Nordic Experience*, s. 365–384. Columbus. Ohio State University.
- T 82/00 (Valen, Henry) Narud, Hanne Marthe og Henry Valen, «Does Social Background Matter?». I: Peter Esaiasson og Knut Heidar, red., *Beyond Westminster and Congress. The Nordic Experience*, s. 83–106. Columbus: Ohio State University Press.
- T 83/00 Valen, Henry og Bernt Aardal, «Valgforskning i mer enn 40 år». I: Fredrik Engelstad, red., *Kunnskap og refleksjon. 50 års samfunnsforskning*. s. 105–119. ISF-rapport 2:2000. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- T 84/00 Valen Henry, Hanne Marthe Narud og Ólafur Th. Hardarson, «Geography and Political Representation». I: Peter Esaiasson og Knut Heidar, red., *Beyond Westminster and Congress. The Nordic Experience*, s. 107–131. Columbus: Ohio State University Press.
- T 85/00 Wollebæk, Dag og Karl Henrik Sivesind, «Er deltakelse i frivillig arbeid nyttig på arbeidsmarkedet?» *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17 (2): 131–138.
- T 86/00 (Aardal, Bernt) Ragnar Waldahl og Bernt Aardal, «The Accuracy of Recalled Previous Voting: Evidence from Norwegian Election Study Panels». *Scandinavian Political Studies*, 23(4):373–389.

8.5 Vitenskapelig publisering

Tabell 3. Vitenskapelige publikasjoner

	1998	1999	2000
Bøker			
Forfatter/medforfatter	2	11	4
Redaktør/medredaktør	1	7	
Artikler i tidsskrifter/antologier			
Vitenskapelige artikler	32	46	28
Anmeldelser/debatt/bok-kronikk	9	4	1
Populærvitenskapelige artikler	21	25	35
Herav: Artikler på engelsk/fransk/tysk	19	26	18
ISF-publikasjoner			
Rapporter	15	15	18
Herav: Rapporter på engelsk	3	2	3

Tabell 3 inneholder en oversikt over instituttets vitenskapelige publikasjoner i 2000 sammenliknet med 1998 og 1999.

Oversikten er med hensikt gjort restriktiv. Den omfatter langt fra hele publikasjonslisten. Her er bare tatt med arbeider av forskere som har ansettelse ved ISF og som er knyttet til instituttet på mer enn halv tid.

Statistikken dekker arbeider trykt i regulære tidsskrifter eller antologier, samt bøker utgitt på anerkjente fagbokforlag, ikke «grå publikasjoner», instituttserier eller konferanserapporter. Vitenskapelige artikler er fra anerkjente fagtidsskrifter med etablerte konsulentordninger, som f.eks. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, *Social Indicators Research* eller *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*. Populærvitenskapelige artikler har stått i fagtidsskrifter som henvender seg til et allment publikum, som *Søkelys på arbeidsmarkedet* eller allmenne tidsskrifter som *Samtiden*.

8.6 Kongress-papers og -foredrag

- P 01/00 Barth, Erling, *External Effects of Education? Evidence from the wage structure*. Paper presentert på Leangkoll-konferansen i mai; «The EALE-SOLE conference», Milano og «The AEA conference in Helsinki», september 2000.
- P 02/00 Barth, Erling, B. Bratsberg, R. Naylor og O. Raaum, *Why and How Wage Curves Differ between Union and Non-union Workers*. Paper presentert på «The EALE-SOLE-conference in Milano», juni 2000.
- P 03/00 Barth, Erling og Marianne Røed, *Do we need all that higher education?* Paper presentert på «PuRE-seminar», University of Warwick, juli 2000 og «PuRE-bruker-seminar», Universitade Nova de Lisboa, september 2000.
- P 04/00 Berglund, Frode, *Territoriale og kulturelle skillelinjer og partiidentifikasjon*. Paper presentert ved «Den åttende nasjonale fagkonferansen i statsvitenskap», 10. – 12. januar 2000, Tromsø.
- P 05/00 Berglund, Frode: *Cognitive Mobilisation – a Cause of De-alignment?* Paper presentert ved «VOD-seminaret ved Statsvetenskapliga Institutionen», Göteborg Universitet, 12. desember 2000.
- P 06/00 Brochmann, Grete, *Norwegian welfare state dilemmas in a European context*. Paper presentert på «International Studies Association 41. Convention». Los Angeles, mars.
- P 07/00 Brochmann, Grete, *The attraction of Europe. The current traps of immigration policies*. Paper presentert på «Conferen-

- ce on Political economy of migration». New Orleans: Tulane University, mars.
- P 08/00 Brochmann, Grete, *Norway approaching a multicultural society 1975–2000*. Paper presentert på konferansen «'Vandringer': Norwegians in the American mosaic 1825–2000». Minneapolis, april.
- P 09/00 Brochmann, Grete, *The European streets of gold and the current traps of immigration policies*. Paper presentert på Summer School: Migration and New European Identities. Toscana, juli 2000.
- P 10/00 Dale-Olsen, Harald og Dag Rønningen, *The Importance of Definitions of Data and Observation Frequencies for Job and Worker Flows – Norwegian Experiences 1996–1997*. Paper presentert ved «Workshop on Registerdata», 10–11. april 2000 i Tammerfors, Finland. Tilgjengelig som Discussion Paper no. 278. Oslo og Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.
- P 11/00 Dale-Olsen, Harald, *Wages, Working Conditions and Worker Turnover*. Paper presentert ved «Forskermøtet 2000 Bergen», januar 2000, og ved «Conference on Equilibrium Search and Matching», Iowa City, august 2000.
- P 12/00 Ellingsæter, Anne Lise, *Work and Time: Changing Conceptions*. Paper presentert på «The BSA Annual Conference», University of York, 17.–20. april.
- P 13/00 Ellingsæter, Anne Lise, *Politics of Time and Dilemmas of Gender and Citizenship*. Paper presentert på «The Seminar Women and the Future of Economic Citizenship», Senter for kvinneforskning, Universitetet i Oslo, 23. mai.
- P 14/00 Engelstad, Fredrik, *Filial-Norge – fravær av nasjonale strategier og demokratiske styringsinstrumenter eller man-*

gel på dyktige kremmere? Plenumsforedrag på Solaseminaret, 28. april 2000. Manus tilgjengelig fra forfatteren.

- P 15/00 Engelstad, Fredrik, *The Centrality of Power in Henrik Ibsen's Dramas*. Paper til «The 9th International Ibsen Conference». Bergen, 5.–10. juni. Trykkes i konferanserapport.
- P 16/00 Engelstad, Fredrik, *Theories of Power in Communication. A critical assessment*. Paper til «The 6th National Sociology Conference». Ulvik, 9.–11. november, 2000. Revidert versjon presentert på forskerkonferansen «Cultural Disorder» 8.–10. desember 2000 Bergen. Trykkes i konferanserapport.
- P 17/00 Enjolras, Bernard, *Coordination failure, property rights and nonprofit organizations* Paper presentert på «The CIRIEC conference. Plural Economy», Paris, 3.–4. februar.
- P 18/00 Enjolras, Bernard, *Nonprofit organizations and efficiency*, Paper presentert på «The Nordic Journal of Political Economy's 2000 conference. Ownership and economic performance», Universitetet i Oslo, 26.–27. mai.
- P 19/00 Enjolras, Bernard, *The commercialization of voluntary organizations*. Paper presentert på «Nordisk nettverkskonferanse: Sivile sammenslutninger i Norden – finnes det en egen nordisk tradisjon?». Oslo. 31. august til 2. september.
- P 20/00 Gullestad, Marianne, *Individualisation and national identification*. Invitert foredrag på konferansen «Etnicidade e nacionalismo». Santiago de Compostela, Spania, 17. –19. april.
- P 21/00 Gullestad, Marianne, *The New racism in Europe*. Arrangerte panelet sammen med Peter Hervik og presenterte eget

- foredrag på «The 6th EASA congress», Krakow, 26. – 30. juli.
- P 22/00 Gullestad, Marianne, *Likhetens grenser*. Plenumsforedrag «Forum for nordisk etnografi: Likhetens paradokser». Hadeland hotell 10.–11. februar. Manus tilgjengelig hos forfatter.
- P 23/00 Krogstad, Anne, *The Power of Image in Politics*. Paper presentert på konferansen «Power, Aesthetics, Media», Bergen, 8.– 10. desember.
- P 24/00 Krogstad, Anne, *Folkelig og ikke folkelig elitisme*. Plenumsforedrag «Forum for nordisk etnografi: Likhetens paradokser». Hadeland hotell 10–11. februar. Manus tilgjengelig hos forfatter.
- P 25/00 Lidén, Hilde, *Media as a Common Frame of Reference in Multicultural Peer Groups*. Paper presentert på «III Conference for Sociocultural Research». Campinas, Sao Paulo, Brasil, 16.–20. juli.
- P 26/00 Lidén, Hilde, *Children's knowledge production in multicultural Norway – challenging generational boundaries*. Paper presentert på «6. Biennial EASA Conference». Krakow, Polen, 26.–29.juli.
- P 27/00 Lidén, Hilde og Elizabeth Kloster, *Innsats for andre og verdsetting av likhet i Norden*. Paper presentert på «Nordisk nettverkskonferanse. Sivile sammenslutninger i Norden – finnes det en egen nordisk tradisjon?» Oslo. 31. august til 2. september.
- P 28/00 Lidén, Hilde, *Implisitt likhet. Forskjeller og hierarki i flerkulturelle skoleklasser*. Plenumsforedrag «Forum for nor-

- disk etnografi: Likhhetens paradokser». Hadeland hotell 10.–11. februar. Manus tilgjengelig hos forfatter.
- P 29/00 Lidén, Hilde, *Oppvekst i flerkulturelle nabolag. Småskolebarns relasjoner og kulturelle praksiser i to skolekretser i Oslo*. «Barn i lokalsamfunnet». Plenumsforedrag på Norsk senter for barneforskning, NTNU. Trondheim 27.–28. august 2000. Manus tilgjengelig hos forfatter.
- P 30/00 Lidén, Hilde, *Ungdoms opplevelser av hverdagsmakt*. Foredrag ved Makt- og demokratiutredningen/NOVA: Ungdom og makt. Oslo. 25. oktober 2000. Manus tilgjengelig hos forfatter.
- P 31/00 Lidén, Hilde, *Tidspress? Barn, hverdagsliv og erfaringer av tid*. Paper presentert på «Dansk Etnografisk forening». Århus. 8. april.
- P 32/00 Lidén, Hilde, *Læringskultur og samvær i flerkulturelle klasser*. Paper presentert på Fagkongress 2000, Høgskolen i Oslo, «Ulike, men likeverdige?». 5. april.
- P 33/00 Rogstad, Jon, *Et perspektiv, to funn og tre tanker om innvandrere, ungdom og arbeidsmarkedet*. Foredrag holdt på Norges forskningsråds konferanse om ungdom 30. – 31. mars 2000. Manus hos forfatter.
- P 34/00 Saglie, Jo, *Om partipolitikk og lokalpolitikk*. Paper lagt fram på Nasjonal fagkonferanse i statsvitenskap, Tromsø, 10.–12. januar.
- P 35/00 Seippel, Ørnulf, *The World According to Voluntary Sport Organisations: What's the Problem? What to do about them?* Paper presentert på «Nordisk nettverkskonferanse: Sivile sammenslutninger i Norden – finnes det en egen nordisk tradisjon?». Oslo. 31. august til 2. september.

- P 36/00 Seippel, Ørnulf, *Frivillighet og profesjonalitet i norske idrettslag*. Paper presentert på «Nordisk Idrettsforskningskonferanse», Lillehammer 13.-14. november.
- P 37/00 Sivesind, Karl Henrik, *Finnes det en egen nordisk tradisjon? En sammenligning av velferdsstatens kjerneområder i nordiske land*. Plenumsforedrag ved «Nordisk nettverkskonferanse for forskere i frivillig sektor». Oslo, 31. august–2. september. Manus tilgjengelig hos forfatter.
- P 38/00 Sivesind, Karl Henrik, *Harde data fra Norge: Den norske Johns Hopkins undersøkelsen i nordisk perspektiv*. Seminarinnlegg ved forskertreff for nordiske deltakere i «Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project». Åbo Akademi 6.–8. april 2000 Manus tilgjengelig hos forfatter.
- P 39/00 Sollund, Ragnhild, *Immigrant women's mobility on the labour market*. Paper presentert på konferansen «The European Group for the Study of Deviance and Social Control: Punishment Enough?» Nynäshamn, 31. august. – 3. september. Manus tilgjengelig hos forfatter.
- P 40/00 Sejersted, Francis, *Risk and responsibility in the (post)industrial society*. Paper presentert på «Ruhrgas-konferansen for historikere», Bergen, 1.–3. juni.
- P 41/00 Sejersted, Francis, *Nationalism in the epoch of organized capitalism. Norway and Sweden choosing different paths*. Paper presentert på «Verdenshistorikerkongressen i Oslo», 7.–13. august.
- P 42/00 Sejersted, Francis, *Telia–Telenor-konflikten i historisk perspektiv*. Paper presentert på «De svenske historikerdagene 12.–15. oktober».

- P 43/00 Teigen, Mari, *The Norwegian Experiences with Gender Quotas - on the edge of policy making*. Paper presentert på «The Oxford Women's Studies Network. Seminar 4: Innovative Policy and Practice – Agendas for the future». 29. – 30. september.
- P 44/00 Aardal, Bernt og Frode Berglund: *Kastes barnet ut med badevannet? Om forholdet mellom sosial struktur, holdninger til stridsspørsmål og partivalg*. Paper presentert på «Den 8. nasjonale fagkonferansen i statsvitenskap», Tromsø, 10.–12. januar.
- P 45/00 (Aardal, Bernt) Ola Listhaug, Bernt Aardal og Ingunn Opheim Ellis: *Institutional Variation and Political Support: An Analysis of CSES Data from 16 Countries*, Paper presentert på «The XVIII International Political Science Association World Congress». Quebec City, 1.–5. august.
- P 46/00 Aardal, Bernt, *The Religious Factor in Political Life in the Nordic Countries*, Paper presentert på «The 15th Nordic Conference in Sociology of Religion», Oslo, 10.–13. august. Publiseres i *Tidsskrift for kirke, religion og samfunn* (under trykking).
- P 47/00 Aardal, Bernt og Henrik Oscarsson, *The Myth of Increasing Personalization of Politics. Party leader effects on party choice in Sweden and Norway 1979–1998*. Paper presentert på «The 2000 Annual Meeting of the American Political Science Association». Marriott Wardman Park, Washington D.C., 31. august–3. september 2000.

Konferanser og seminarer

ISF var i 2000 ansvarlig for gjennomføringen av følgende konferanser og seminarer med norske og utenlandske deltakere

9.1 Konferanser

Kjønn og samfunn

Innledere: Fredrik Engelstad og Anne Lise Ellingsæter.

Munthes gate 31, 6. april

Ansvarlig: Anne Lise Ellingsæter

Finansiering: ISF

Kjønn og makt - arbeid og organisasjon

Towards a sociology of gender and power:
rethinking basic concepts

Innlegg: Harriet Bradley, Bristol University U.K.

Munthes gate 31, 20. september

Ansvarlig: Mari Teigen

Finansiering: ISF

Könskonstruktioner i organisation och ledning

Innlegg: Mats Alvesson, Lunds universitet

Kvinder og ledelse – om könsmärking av ledelse

Innlegg: Yvonne Dujé Billing, København universitet

Munthes gate 31, 22. september

Ansvarlig: Mari Teigen

Finansiering: ISF

9.2 Instituttseminar

I løpet av året ble det arrangert ett instituttseminar med innledere utenfra, hvor instituttets ansatte og inviterte gjester deltok. Formålet er formidling av faglig relevant stoff på tvers av faggrensene i en uformell atmosfære. Seminarvirksomheten bidrar også til at instituttet opprettholder kontakten med andre samfunnsvitenskapelige forskningsmiljøer. En seminarkomité bestående av Håkon Lorentzen, Tordis Borchgrevink og Nils Rune Langeland har i 2000 vært ansvarlige for programmet.

Ytringsfrihet - mellom idealer og realiteter.

4. september

Innledere: Francis Sejersted og Einar Førde

Kommentarer: Jostein Gripsrud.

9.3 Vilhelm Aubert Memorial Lecture

I samarbeid med Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi ved Universitetet i Oslo arrangerer instituttet årlig «Vilhelm Aubert Memorial Lecture». Årets foreleser var professor Richard Sennett, London School of Economics. Forelesningen ble holdt i forbindelse med ISFs 50 års-jubileum i Gamle Logen, Oslo 8. februar

Tema: *Changing meaning of Class,*

Foredrag av professor Richard Sennett

Et opptak av forelesningen ble vist i NRK 16. desember 2000 i regi av Kunnskapskanalen.

9.4 Arvid Brodersen-forelesning

Fra 1998 har P.M. Røwdes stiftelse årlig holdt en åpen forelesning for å hedre Arvid Brodersen og P.M. Røwdes minne. Årets foreles-

ning ble arrangert 24. oktober ved Institutt for samfunnsforskning, Munthes gate 31.

Tema: Telia – Telenor i historisk perspektiv.
Foredrag av Francis Sejersted.

Formidling

Forskningsformidlingen ved instituttet er omfattende og variert, og har også som hensikt å profilere ISF som forskningsinstitusjon, med vekt på både grunnforskning og anvendt forskning. På denne måten ønsker instituttet å bidra til økt kontakt og samarbeid med andre forskningsmiljøer og med offentlig forvaltning, arbeids- og næringsliv.

Formidlingen skjer gjennom instituttrapporter, bøker, tidsskriftartikler, artikler i antologier og innlegg på vitenskapelige konferanser. Formidling av forskningsresultatene til oppdragsgiverne gjøres i hovedsak i form av rapporter eller artikler, men også gjennom foredrag, seminarer og egne avisinnlegg. I tillegg kommer den formidlingen som skjer gjennom undervisning og veiledning av studenter og stipendiater. Fullstendig oversikt over rapporter utgitt av instituttet, artikler, bøker og konferansebidrag er gitt i kapittel 8.

10.1 Tidsskrifter

Tidsskrift for samfunnsforskning ble startet av instituttet i 1960. Det gis ut fire ganger årlig av Universitetsforlaget med støtte fra Norges forskningsråd. Hovedvekten legges på originalartikler av norske forskere basert på empiriske undersøkelser. Ved siden av å gjenspeile mangfoldet i norsk samfunnsforskning gir tidsskriftet også plass for utdyping.

Temanummeret i 2000 hadde tittelen «Miljø, makt og styring» med Lise Kjølørød og Knut H. Sørensen som gjesteredaktører.

Tidsskriftet publiserer videre bokanmeldelser, debattstoff, oversiktsartikler og forskningspolitiske innlegg. Tidsskriftet kom i 2000 med 4 hefter.

Geir Høgnes har i 2000 vært ansvarlig redaktør med Trygve Gulbrandsen, Anne Krogstad og Hanne Marthe Narud som medredaktører. Redaksjonsrådet består av 10 medlemmer og er tverrfaglig sammensatt med representanter fra ulike forskningsmiljøer. Abonnement på *Tidsskrift for samfunnsforskning* tegnes gjennom Universitetsforlaget.

Søkelys på arbeidsmarkedet ble startet i 1984 og kommer med to hefter i året. Tidsskriftet er populærvitenskapelig og presenterer forskningsbasert stoff om sysselsetting, arbeidsløshet, lønnsutvikling og arbeidsmiljø. Målgruppen er andre forskere, utredere, saksbehandlere og beslutningstakere innenfor forvaltning, arbeidsmarkeds-etaten og organisasjoner. *Søkelys på arbeidsmarkedet* gis ut av instituttet med støtte fra Kommunal- og regionaldepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Marianne Røed har vært redaktør for tidsskriftet i 2000. Øvrige redaksjonsmedlemmer har vært Erling Barth, Fredrik Engelstad, Trygve Gulbrandsen, Geir Høgnes, Ragnhild Steen Jensen, Arne Mastekaasa, Pål Schøne og Hege Torp.

Søkelys på arbeidsmarkedet trykkes i et opplag på 1200 eksemplarer, og distribueres av instituttet. Abonnement kan tegnes ved Institutt for samfunnsforskning.

Tidsskriftet *Nordic Journal of Political Economy*, med Erling Barth som ansvarlig redaktør, utgis av instituttet. Tidsskriftet kom i 2000 med ett hefte hvor tema var «Inequality of Pay and Opportunities». Det arrangeres årlige NOPEC-seminarer.

I samarbeid med Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi ved Universitetet i Oslo, redigerer ISF årboken *Comparative Social Research*, utgitt av JAI Press, Connecticut. Ragnhild Steen Jensen har vært redaksjonssekretær i 2000. Redaksjonsgruppe: Lars Mjøset, Fredrik Engelstad, Grete Brochmann, Arnlaug Leira, Ragnvald Kalleberg. 2000-utgaven har tittelen: *Comparative Perspectives on Universities*.

10.2 ISF-rapporter

Sluttresultater fra instituttets forskningsprosjekter blir vanligvis trykt i instituttets rapportserie (se kapittel 8.1). Rapporter og tidligere utgitte arbeidsnotater kan bestilles ved henvendelse til instituttet. I 2000 utga instituttet 18 rapporter. Salgsinntektene var noe lavere enn foregående år.

10.3 ISF Sammendrag

Sammendrag av rapporter samles i *ISF Sammendrag*, som utgis kvartalsvis. Heftene inneholder også sammendrag av bøker utgitt på forlag og artikler publisert i norske og utenlandske tidsskrifter og antologier. Målgruppen for sammendragsserien er mediene, offentlige myndigheter, organisasjoner og andre forskningsinstitusjoner. Abonnement på sammendragsserien er gratis og tegnes ved henvendelse til instituttet.

10.4 Hjemmesider på internett

Instituttets hjemmesider på internett har vært operative siden juni 1999. Her finnes oversikter over ansatte, deres arbeidsfelter, prosjekter i arbeid og bestillingslister for rapporter, samt en del generell informasjon om instituttet.

Pressemeldinger og korte omtaler av nye rapporter og bøker legges ut fortløpende. Gjennom en lenke til bibliotekets hjemmesider kan brukerne lett få en samlet oversikt over den enkelte forskers publisering.

10.5 Brukermøter

Forskerne ved ISF har jevnlig møter med oppdragsgivere og brukergrupper. Til dels har det vært uformelle samtaler i forbindelse med del rapportering fra prosjekter, til dels har brukerkontakten skjedd gjennom seminarer. Blant annet har det i tilknytning til arbeidet med

tidsskriftet *Søkelys på arbeidsmarkedet* vært flere møter med oppdragsgiver.

Idrett og sivilsamfunn var tema for et seminar med medarbeidere fra Kulturdepartementet 8. mars 2000. Forskere ved instituttet presenterte ulike prosjekter omkring frivillige og kommersielle idrettstilbud, konsekvenser for sosialisering av ungdom og kriterier for offentlig støtte.

Et halvdagsseminar ble arrangert 14. november 2000 om *rekruttering, mobilitet og lønn* for ledere og saksbehandlere i Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Instituttets forskere presenterte resultater fra aktuelle prosjekter med særlig fokus på statlig støtte. Dette ble fulgt opp med en større konferanse 1. desember for statlige arbeidsgivere og de ansattes organisasjoner hvor forskere ved Institutt for samfunnsforskning sto for det faglige programmet.

Spørsmål knyttet til *innvandrere i arbeidslivet* sto på dagsorden for et seminar 7. desember 2000 med Kommunal- og regionaldepartementet, Urfolks-, minoritets- og innvandringsavdelingen.

Instituttets tradisjonelle *Sensommertreff* gikk av stabelen 23. august. Et bredt utvalg av brukere, oppdragsgivere og representanter fra andre forskningsinstitusjoner var invitert. Det faglige programmet tok opp temaer knyttet til *Rettsvesen, kjønn og samfunnsendring*: Nils Rune Langeland innledet om «Fridomen – den nye tuktemeisteren etter 1814: Frå det kongelege åsyn til Almenaandens moralske tvang». Mari Teigen innledet om «Kjønnkvotering – normer i juridisk minefelt» og Erling Sandmo om «Kjønn og rett: Høyesterett i mellomkrigstidens moralske orden».

I tillegg til arrangementer i egen regi, opptrer instituttets forskere stadig på konferanser o.l. i regi av Norges forskningsråd, departementer og organisasjoner. Dette bidrar også til en betydelig kontaktflate med brukere og andre forskningsmiljøer.

10.6 Mediekontakt og formidling til allmennheten

Den allmennrettede formidlingen gjennom mediene kan til en viss grad måles ved antallet presseklipp fra Observer Norge AS, en

tjeneste som tar utgangspunkt i at institusjonens navn er omtalt eller nevnt i mediene. I 2000 er det registrert 554 klipp. Dette er omtrent samme mengde som foregående år, da det ble registrert 531 klipp. De fleste innslagene har stått i aviser, mens 30% har vært formidlet gjennom TV og internett.

Forskerne deltar i den offentlige debatt og meningsdannelse også gjennom kronikker og egne innlegg i aviser. Tabell 4 viser selvrappinger av denne typen innslag i radio og fjernsyn.

Tabell 4. Allmennrettet formidling 1992/2000

	Snitt per. 98–2000	Antall 2000	Antall 1999	Antall 1998	Snitt per 95–97	Snitt per. 95–94
Avisinnlegg og kronikker	53	36	86	36	20	24
Antall forskere	8	6	11	6	6	8
Innslag i radio og TV	73	72	72	77	100	103
Antall forskere	14	15	13	14	15	16

Kronikker og avisartikler

Engelstad, Fredrik, «Ikke nok med bare fakta. Samfunnsforskningen må studere normer og verdier», *Dagsavisen* 9.02.

Gullestad, Marianne, «Det kongelige 'vi'», *Aftenposten* ("Signert") 07.01.

Gullestad, Marianne, «Tvisyn på kunnskapssamfunnet», kommentar-artikkel, *Morgenbladet* 04.01.

Gullestad, Marianne, «Hva er det med 'oss'?», kronikk *Dagbladet* 07.02.

Gullestad, Marianne, «Anstendighet og grums», *Aftenposten* ("Signert") 28.02.

Gullestad, Marianne, «Forskning som kritikk», kronikk, *Morgenbladet* 10.03.

Gullestad, Marianne, «Kulturforskjeller på fransk», kommentarartikkel, *Morgenbladet*, 24.03.

- Gullestad, Marianne, «Både individualisme og konformitet», kommentarartikkel, *Morgenbladet* 28.04.
- Gullestad, Marianne, «Barndommens dag», *Aftenposten* ("Signert") 23.05.
- Gullestad, Marianne, «Zapatismen – et kunnskapsprosjekt», kronikk *Dagbladet* 27.05.
- Gullestad, Marianne, «Selvutnevnte urbanister spiser ikke lefser», kommentarartikkel, *Morgenbladet* 26.05.
- Gullestad, Marianne, «Tromsø midt i verden», kommentarartikkel. *Morgenbladet*, 30.06.
- Gullestad, Marianne, «Om å oppdra barn i år 2000», *Aftenposten* (Signert) 11.07.
- Gullestad, Marianne, «Toten – a place on Earth», kommentarartikkel. *Morgenbladet* 18.08.
- Gullestad, Marianne, «Kongehuset – det opphøyde og det vanlige», kommentarartikkel *Morgenbladet* 15.09.
- Gullestad, Marianne, «Hva vil det si å være norsk», *Aftenposten*. (Signert) 20.09.
- Gullestad, Marianne, «Rasisme i Norge». kommentarartikkel *Morgenbladet* 13.10.
- Gullestad, Marianne, «Hvorfor museer», kommentarartikkel *Morgenbladet* 10.11.
- Gullestad, Marianne, «Hvem har 'bygget landet'?» *Morgenbladet* 08.12.
- Gullestad, Marianne, «Mer enn bare et ord», *Aftenposten*.
- Langeland, Nils Rune, «Kari sin indre demon», *Dagbladet Magasinet*, 08.01.
- Langeland, Nils Rune, «Det kalde monstret», *Dagbladet Magasinet*, 05.02.
- Langeland, Nils Rune, Vår nye demonologi. «Den endelege løysinga», *Dagbladet Magasinet* 01.04.
- Langeland, Nils Rune, «Naturlegers fiendar», *Dagbladet Magasinet*, 29.04.
- Langeland, Nils Rune, «Jonny frå Stovner», *Dagbladet Magasinet* 15.07.
- Langeland, Nils Rune, «Viljens triumf», *Dagbladet Magasinet*, 14.10.

- Rogstad, Jon, Rogstad, Jon, «Det flerkulturelle arbeidsmarkedet», *Dagsavisen* 11.12.
- Sandmo, Erling, Det skjebnesvangres historie, *Dagbladet Magasinet*, 22.01.
- Sandmo, Erling, «Meningen med døden», *Dagbladet Magasinet*, 20.05.
- Sandmo, Erling, «Det drømmeløse samfunn», *Dagbladet Magasinet*, 07.08.
- Sandmo, Erling, «Seksualitetens tapte uskyld», *Dagbladet Magasinet*, 12.08.
- Sandmo, Erling, «En spøkelseshistorie», *Dagbladet Magasinet*, 23.09.
- Sandmo, Erling, «Det norske selskap», *Dagbladet Magasinet*, 21.10.
- Sandmo, Erling, «Komisk kommisjon», *Dagbladet Magasinet*, 18.11.
- Sandmo, Erling, «Eventyret ute», *Dagbladet Magasinet*, 16.12.
- Valen, Henry, «Ja-siden er styrket betraktelig», *Dagsavisen* 27.11.
- Valen, Henry og Hanne Marthe Narud, «Partikonkurransen og strids-spørsmål», *Aftenposten*, 15.12.

10.7 Annen forskningsformidling

I tillegg til deltakelse på seminarer og konferanser driver forskerne utstrakt formidling rettet mot andre fagmiljøer og allmennheten, i form av innledninger og foredrag.

Tabell 5. Annen forskningsformidling i perioden 1992–2000

Snitt per. 98–2000	Antall 2000	Antall 1999	Antall 1998	Snitt per. 95–97	Snitt per. 92–94
164	144	201	148	185	169

11.1 Sekretariatsoppgaver

Instituttet har siden 1992 vært regnskapsfører for European Consortium for Sociological Research (ECSR).

Fra 1997 er Norsk sosiologforenings sekretariat/medlemsarkiv lagt til instituttet.

11.2 Biblioteket

I tillegg til ISF betjener biblioteket forskere ved Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) samt eksterne biblioteker og brukere. Utlånet var i år 2000 på minst 8.500 publikasjoner (tidsskriftsartikler, statistikk, rapporter og bøker) og et tilsvarende antall lånefornyelser. Antall utlån fra egen samling var 4.600, mens samlet antall fjernlån fra andre biblioteker var 3.900. Fjernlånet fordelte seg på 2.050 bøker og 1.850 tidsskriftsartikler. 365 referanser måtte lånes inn fra biblioteker i utlandet. 320 artikler ble kopiert til bruk for eksterne lånere.

Katalogen består nå av en database på 43.250 referanser. Av dette er omtrent 33.700 bøker, rapporter og statistiske publikasjoner. Resten er artikler i tidsskrifter og redigerte bøker. 1.750 bibliografiske referanser ble registrert i databasen i 2000. I tillegg ble vel 700 tidsskrifts-hefter og bind i serien Stortingsforhandlinger strekkode-registrert for utlån. Samlet antall abonnementer på tidsskrifter, aviser, nyhetsbrev, årbøker og andre periodika er ca. 350. Det totale antall hyllemeter er 1.100 fordelt på to avdelinger og tre magasiner.

I forbindelse med instituttets jubileum i februar 2000 utarbeidet biblioteket en relativt omfattende annotert bibliografi over bøker fra ISF utgitt fra instituttets opprettelse i 1950 og fram til år 2000. Publikasjonen inneholdt også en kort historikk samt statistikk over instituttets øvrige publisering siden 1950.

Større gaver til biblioteket ble i 2000 gitt av Natalie Rogoff Ramsøy (USA), Rune Slagstad, Dag Gjestland samt redaksjonen for *Tidsskrift for samfunnsforskning*.

11.3 IT-avdelingen

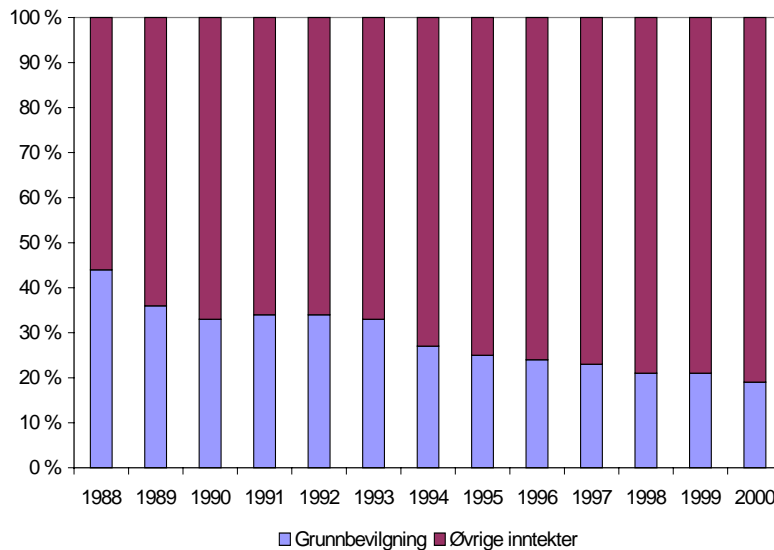
I tillegg til ISF betjener IT-avdelingen forskere ved Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA). Det har i løpet av året vært lagt vekt på å videreutvikle de fellestjenestene i lokalnettet, både når det gjelder maskin- og programvare, kapasiteten på Internettforbindelsen og de individrettede brukerstøttefunksjonene, som i dette året har vært prioritert foran kurs. Det har vært lagt ned mye arbeid på å utvikle kompetanse på utvikling av enkle databaseløsninger. Det er i løpet av året installert nytt sprednett for data, basert på skjermet parkabel. Dette gir mulighet for økt hastighet og pålitelighet.

11.4 Instituttets økonomi

Fra og med 1997 er grunnbevilgningen fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) overført til Norges forskningsråd (NFR). Grunnbevilgningen var i 2000 på kr. 6.139.000. Den langsiktige tendensen er at grunnbevilgningens andel av instituttets drift går ned.

Da Instituttgruppa for samfunnsforskning (ISAF) ble nedlagt ved årsskiftet 1998–1999 ble mesteparten av staben overført til ISF. Instituttet yter tjenester til NOVA etter samme retningslinjer som for ISAF. Endringen har ført til at instituttets stab er blitt utvidet med 12 personer.

Figur 2. Grunnbevilgningens andel av total virksomhet inkl. ISFs andel av bevilgningen til ISAF til 1998. Prosent

I tillegg til å dekke de tjenester ISAF tidligere dekket for ISF, brukes grunnbevilgningen til ca. 50% lønn til 5 forskningsledere, lønn til faglig kompetanseheving samt lønnsutgifter til Valg forskningsprosjektet som har status som strategisk instituttprogram (SIP). I tillegg fikk instituttet i 1999 et nytt treårig SIP innenfor programmet «Makt og arbeid – kjønn og ledelse».

Fra prosjektene får instituttet inntekter i form av overhead. I 2000 var de samlede overheadinntektene kr. 6.081.625,00. Overheadinntekten dekker lønn til administrasjonen, og andre nødvendige utgifter i forbindelse med driften av instituttet. Lønnsutgiftene til forskerstaben dekkes i det alt vesentlige via prosjektbevilgningene fra Norges forskningsråd, departementer og andre oppdragsgivere (tabell 6).

Tabell 6. Finansiering av virksomheten (1000 kroner)

Bevilgninger/oppdrag	2000	1999
Norges forskningsråd, grunnbevilgning	6.139	6.139
Overført fra NOVA	4.019	3.947
Norges forskningsråd, prosjekter	10.569	8.372
Departementer	7.071	6.099
Interesseorganisasjoner	1.150	318
Utenlandske	529	1.417
Andre	3.265	2.429
Publikasjoner/diverse	98	98
Sum	32.840	28.819
Overført til neste år	136	-934
Sum	32.976	27.885

I forbindelse med utgivelsen av *Tidsskrift for samfunnsforskning* der ISF er ansvarlig for det redaksjonelle arbeidet, mottar instituttet et tilskott fra Norges forskningsråd. Tilskottet var i 2000 kr. 129.276,-.

Resultatregnskapet og balansen er vist på sidene 152 og 153. De baserer seg på revisorbekreftede regnskapstall for 2000. For sammenlikningens skyld er tall for 1999 tatt med.

11.5 Regnskap

Resultatregnskap pr. 31.12.2000

Driftsinntekter	2000	1999
Grunnbevilgning	6.139.000	6.139.000
Overført fra NOVA	3.854.241	3.762.631
Prosjekter	22.884.425	17.886.177
Andre inntekter	98.049	97.616
Sum inntekter	32.975.715	27.885.424
Utgifter		
Lønn, honorar, arb.avgift m.m., note 3, 4 og 5	21.432.360	18.668.443
Prosjekt- og driftskostnader, note 5	10.594.105	8.599.211
Ordinær avskrivning, note 2	517.035	475.982
Sum utgifter	32.543.500	27.743.636
<i>Driftsresultat</i>	<i>432.215</i>	<i>141.788</i>
Finansinntekter og finanskostnader		
Renteinntekter	757.116	524.063
Renteutgifter	-	-
Sun finansielle poster	757.116	524.063
<i>Årets resultat</i>	<i>1.189.331</i>	<i>665.851</i>
Anvendelse av årsresultat		
<i>Overført til egenkapital</i>	<i>1.189.331</i>	<i>665.851</i>

Balanse pr. 31.12. 2000

	2000	1999
Egenkapital og gjeld		
<i>Egenkapital</i>		
Driftsfond 1/1 2000	12.530.333	11.864.482
Årets overskudd	1.189.331	665.851
<i>Sum egenkapital</i>	<i>13.719.664</i>	<i>12.530.333</i>
<i>Kortsiktig gjeld</i>		
Kreditorer	(135.662)	934.270
Forskuddstrekk og arb.giv.avgift m.m., note 5	1.783.170	1.621.618
Annen kortsiktig gjeld, note 5	2.312.462	1.758.614
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>	<i>3.959.970</i>	<i>4.314.502</i>
Sum egenkapital og gjeld	17.679.634	16.844.835
Eiendeler		
<i>Anleggsmidler</i>		
Eiendom, note 2	5.380.000	5.522.500
IT-utstyr, note 2	695.000	575.000
<i>Sum anleggsmidler</i>	<i>6.075.000</i>	<i>6.097.500</i>
<i>Omløpsmidler</i>		
<i>Fordringer</i>		
Forskudd ansatte	102.490	139.494
<i>Bankinnskudd</i>		
Bank, post, note 1	11.502.144	10.607.842
<i>Sum omløpsmidler</i>	<i>11.604.634</i>	<i>10.747.335</i>
Sum eiendeler	17.679.634	16.844.835

Oslo, 21. januar 2000

Anne-Lise Seip
styreleder

Hege Torp

Jon Elster

Aanund Hylland

Raino Sverre Malnes

Eivind Smith

Fredrik Engelstad
Instituttleder

Regnskapsprinsipper og noter 2000

Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Regnskapet bygger på historisk kostprinsippet.

Kostnader sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter kostnadene kan sammenstilles med. Regnskapet er satt opp og basert på fortsatt drift.

Klassifisering

Fordringer og gjeld klassifiseres som omløpsmidler/kortsiktig gjeld dersom de forfaller innen ett år. Øvrige eiendeler klassifiseres som anleggsmidler.

Inntektsføring av prosjekter

ISF inntektsfører prosjektmidler i samsvar med påløpte kostnader. Overskytende midler står som fordring eller gjeld i balansen.

Vurderingsregler

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Varige driftsmidler aktiveres og avskrives dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr. 15.000,-.

Varige driftsmidler vurderes til historisk kost med fradrag for driftsøkonomiske avskrivninger. Avskrivninger baseres på en vurdering av driftmidlenes økonomiske og tekniske levetid. Stiftelsen benytter lineære avskrivninger for avskrivning av varige driftsmidler. Avskrivningssatsene er gjengitt i note.

Note nr. 1 – Bundne midler

Bundne skattetrekksmidler utgjør kr. 894.747,00.

Note 2 –Anleggsmidler	Bygg	IT	Inventar
Kostpris 1/1	5.662.500	1.753.104	66.368
Årets tilgang	–	494.535	–
Kostpris 31/12	5.662.500	2.247.639	66.368
Samlede avskrivninger	1.282.500	1.552.639	66.368
Kostpris tomt	1.000.000	–	–
<i>Bokført verdi 31/12</i>	<i>5.380.000</i>	<i>695.000</i>	<i>–</i>
<i>Årets avskrivning</i>	<i>142.500</i>	<i>374.535</i>	<i>–</i>

Årets avskrivning

Avskrivningssatsen på bygg er 2%, og på IT 33,33%.

Note nr. 3 – Antall ansatte

Antall ansatte har i 2000 vært 62.

Note nr. 4 – Ytelser til ledende personer m.v.

Lønn til daglig leder har i 2000 vært kr. 439.393,00,-. Styret har fått utbetalt en samlet godtgjørelse på kr. 24.000,-. Godtgjørelse til revisor har i 2000 vært kr. 77.000,-, som i sin helhet er utgifter revisjon.

Note nr. 5 – Spesifisering av poster i resultatregnskapet

	2000	1999
<i>Spes. 1: Lønn, honorar, arb.giv.avgift m.m.</i>		
Lønn og feriepenger	17.468.685	15.254.958
Arbeidsgiveravgift	2.834.166	2.393.738
Pensjonskostnad	1.028.509	911.914
Andre ytelser	101.000	107.833
<i>Sum lønn, honorar, arb.giv.avgift m.m.</i>	<i>21.432.360</i>	<i>18.668.443</i>
<i>Spes. 2: Prosjekt- og driftskostnader</i>		
Spesielle prosjektkostnader	2.253.097	2.184.601
Faglige reiser	1.085.536	987.583
Seminarer	370.543	68.671
Maskiner, inventar, utstyr	115.603	159.649
Transport og annonser	27.599	37.270
Velferd, representasjon, helsetjenester og forsikring	277.522	242.032
Kjøp av datamateriale	1.890.912	1.563.887
Kjøp av tjenester fra NOVA	546.666	552.965
Trykking	1.010.615	414.792
Porto og telefon	546.009	423.610
Tidsskrifter, bøker, CD/rom og artikkelkopier	933.925	801.086
IT-vedlikehold, programvare og nettverkkostnader	361.055	355.812
Kantina, drift	57.004	58.262
Kopiering og rekvisita	683.225	655.026
Eiendom	333.930	70.826
Diverse utgifter	100.864	23.139
<i>Sum prosjekt- og driftskostnader</i>	<i>10.594.105</i>	<i>8.599.211</i>
<i>Spes. 3: Forskuddstrekk</i>		
<i>Arbeidsgiveravgift og Statens pensjonskasse</i>		
Forskuddstrekk	894.747	708.212
Arbeidsgiveravgift	501.980	399.863
Statens pensjonskasse	386.443	513.543
<i>Sum forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift og Statens pensjonskasse</i>	<i>1.783.170</i>	<i>1.621.618</i>
<i>Spes. 4: Annen kortsiktig gjeld</i>		
Påløpte feriepenger	2.179.507	1.670.822
Påløpte kostnader	132.955	87.792
<i>Sum annen kortsiktig gjeld</i>	<i>2.312.462</i>	<i>1.758.614</i>

Kommentarer til regnskapet

Årlig avskrivninger

Munthes gate 31 ble bygget i 1960, og er i meget god stand. Ut fra dette er antatt levetid fra 1992 på 40 år. Årlig avskrivning blir ut fra dette kr. 517.035,00 pr. år. Ordinære avskrivninger av EDB-utstyr og inventar er på i alt kr. 374.535,-. (Se note 2 i balansen).

Anvendelse av årsresultatet

Årets overskudd er overført til instituttets driftsfond.

Summary in English

12.1 A Short Presentation

The Institute for Social Research (ISF) is an independent foundation whose primary objectives are:

- To contribute knowledge about and understanding of social structures and social change
- To help develop skills and methods for analyzing social conditions

Ever since its foundation in 1950, the institute has been multiToday ISF provides one of the few social science fora, outside the universities, which has not limited itself to the study of one single sector of society.

The Institute's history and current position in social research bear witness to its desire to avoid drawing sharp distinctions between basic and applied research. Both types of research are carried on in the same environment. We also cooperate with the University of Oslo on research projects and post-graduate education.

In recent years much emphasis has been placed on establishing contacts with ministries and unions, both to communicate research findings and to identify sound research needs. This type of contact is time-consuming, yet it is encouraging to experience the growing understanding of what social research can contribute and what its limitations are.

12.2 The Institute's Publications

Report Series

The Report Series consists mainly of final results from completed research projects. Individual copies can be ordered directly from the Institute. It is also possible to subscribe to this series. Work by Institute researchers is also frequently published through other well-established channels – i.e. journals, in anthologies, or as monographs.

Journal of Social Research

In 1960, the Institute established the *Tidsskrift for samfunnsforskning* (*Journal of Social Research*). The journal is published by Universitetsforlaget (Norwegian University Press). Aside from original articles by Norwegian researchers often based on empirical studies, the journal contains book reviews, debates on current issues, review articles and articles on research policy. Issues on special themes are also published.

Focus on the Labour Market

Autumn 1984 saw the start of a new periodical, *Søkelys på arbeidsmarkedet* (*Focus on the Labour Market*). It is published biannually by the Institute with financial support from the Ministry of Government

Administration and the Ministry of Local Government and Labour.

This periodical is intended as a supplement to existing publications on the labour market and labour research, and the Institute hopes it will make research findings available to a wider circle of readers. Subscriptions to *Søkelys på arbeidsmarkedet* and single issues may be obtained directly from the Institute.

12.3 Projects in Progress 2000

The Institute for Social Research conducted a total of 64 research projects in 2000. Most of these projects can be grouped under five main research areas:

- Employment and Working Conditions
- Gender and Society
- Welfare State and Civil Society
- Political Institutions, Participants and Public Opinion
- International Migration, Integration and Ethnic Relations

There is often close cooperation between projects in the five areas, and none can be said to constitute a single uniform research programme. The Institute strives to achieve a reasonable balance between the integration of single projects into comprehensive research programmes, and a willingness to conduct research off the beaten track. Research is not limited to the five areas listed above, but also comprises several projects which cannot be classified in any of these main areas.

• **Employment and Working Conditions**

Unemployment Benefit Systems and Labour Market Behaviour in the Nordic Countries

Research Director Hege Torp.

Evaluation of the Public Employment Service

Research Director Hege Torp.

The Significance of Business Cycles on the Impact of Labour Market Programmes

Research Director Hege Torp.

Training and Flexible Work Organisation – Possible Effects on Sickness Absence and Turnover

Research Fellow Pål Schøne.

Evaluation of Youth-Oriented Job-Training Programmes

Research Fellow Inés Hardoy.

Selection to Labour Market Programmes

Research Director Hege Torp.

The Cash Benefit Scheme for Families with Small Children. Impacts on Labour Supply

Research Director Hege Torp

Research Fellow Pål Schøne.

Actual and Preferred Working Hours. National Report on Norway

Research Director Hege Torp

Senior Researcher Erling Barth.

Labour Flows and the Wage Structure

Senior Researcher Erling Barth

Research Fellow Harald Dale- Olsen.

Public Funding and Private Returns to Education (PURE)

Senior Researcher Erling Barth

Research Fellow Marianne Røed.

Bargaining Systems and Wage Differentials

Senior Researcher Erling Barth

Research Fellow Pål Schøne.

Return to Human Capital – A Firm Level Analysis

Senior Researcher Erling Barth

Research Fellow Pål Schøne.

Mobility and Relative Wages in public and private sector

Senior Researcher Erling Barth

Research Fellow Pål Schøne.

Business Cycles and Income assimilation of Immigrants

Senior Researcher Erling Barth.

Relative Wages

Senior Researcher Geir Høgsnes.

Evaluation of Sickness Absence Programmes for Government Employees

Senior Researcher Arne Mastekaasa.

The Employer – Employee Relationship: The Creation and Destruction of a Job

Reserch Fellow Harald Dale–Olsen.

Gender Differences in Additional Wage Components

Research Fellow Harald Dale–Olsen.

Job and Labour Flows: Data Issues and Current Knowledge

Research Fellow Harald Dale-Olsen.

No Borders for whom? Scandinavian Skill Migration 1980–1997

Research Fellow Marianne Røed.

Economical Consequencis of Ownership

Senior Researcher Trygve Gulbrandsen

Senior Researcher Forsker Erling Barth

Research Fellow Pål Schøne

Ethical Investments

Research Assistant Trond Beldo Klausen.

- **Gender and Society**

Strategic Institute Program – Power, Work and Gender

Research Director Anne Lise Ellingster

Research Fellow Ragnhild Steen Jensen

Research Fellow Mari Teigen

Senior Researcher Aagoth Storvik.

Women's Wage Work – New Forms of Power or Powerlessness

Research Fellow Ragnhild Steen Jensen.

Management, Gender and Power

Senior Researcher Aagot Elise Storvik.

Gender Competence and Institutional Autonomy

Research Fellow Mari Teigen.

Gender and Restructuring of Local Labour Markets

Research Director Anne Lise Ellingsæter

Research Fellow Ragnhild Steen Jensen.

Research Network: Gender at Work – New Relations, New Theories?

Research Director Anne Lise Ellingsæter

Professor Jorun Solheim (AFI/SFK, UiO).

Time, Gender and Work

Research Director Anne Lise Ellingsæter.

Book Project: Power, Work and Gender in the Modern Labour Markets

Research Director Anne Lise Ellingsæter.

Gender Citizenship

Professor Arnlaug Leira.

Means to Promote Gender Equality: Gender Quotas in Politics, Education and Working Life

Research Fellow Mari Teigen.

Work Hours and Life Course. Part-time Work Among Middle-Aged Nurses

Researcher Bente Abrahamsen.

Labor Market Participation Among Women with Children Above Pre-School Age

Researcher Bente Abrahamsen.

Recruitment in the Public Sector

Senior Researcher Aagoth Elise Storvik.

Why do so Few Women Apply for Toppositions in the Public Sector

Senior Researcher Aagoth Elise Storvik.

• **Civil Society and Welfare State**

Civil Society: Integration and Exclusion

Research Director Håkon Wergeland Lorentzen.

John Hopkins' Comparative Nonprofit Sector Project

Research Director Håkon Wergeland Lorentzen.

Volunteer Centers. Effects of Ownership on Activities

Research Director Håkon Wergeland Lorentzen.

Volunteering in the Nordic Countries

Research Director Håkon Wergeland Lorentzen

Governmental Policies towards Voluntary Sector

Research Director Håkon Wergeland Lorentzen.

Evaluation of Volunteer Centers Supported by The Ministry of Health and Social Affairs

Senior Researcher Hilde Lidén

Research Assistant Elizabeth Kloster.

Integration in Voluntary Sport Organisations

Senior Researcher Ørnulf Seippel.

***Experience through Network: An Evaluation of the Network
Counselling Groups Employed in Norwegian Volunteer Centres.***

Senior Researcher Hilde Lidén.

Youth and Everyday Experience of Power and Codetermination.

Senior Researcher Hilde Lidén.

Commercial Sport: Content, Organisations and Community

Research Director Håkon Wergeland Lorentzen.

Democracy in Sport –Koordinator

Research Director Håkon Wergeland Lorentzen.

Property Forms, Market and Democracy in Sport

Senior Researcher Bernard Enjolras

Panelundersøkelser av norske idrettslag

Senior Researcher Bernard Enjolras.

Panel Survey of Sport Voluntary Organisations

Senior Researcher Bernard Enjolras.

Regimes of Sport

Senior Researcher Rune Slagstad.

Local Justice

Fredrik Engelstad.

• Political Institutions and Public Opinion***Electoral Research Project 1997–2000***

Professor Henry Valen

Research Director Bernt Aardal
Senior Researcher Hanne Marthe Narud
Research Fellow Frode Berglund
Research Assistant Ingunn Opheim Ellis.

Social Change and Party Development

Research Fellow Frode Berglund.

Training and Mobility of Researchers

Research Director Bernt Aardal.

1999 Local Elections Programme

Senior Researcher Tor Bjørklund
Senior Researcher Jo Saglie.

1999 Local Elections – Voting among Foreign Citizens in the Norwegian Local Elections.

Senior Researcher Tor Bjørklund.

Local Turnout

Research Director Bernt Aardal
Research Assistant Ingunn Opheim Ellis.

A Comparative Study of Turnout in the Nordic Countries

Research Director Bernt Aardal
Senior Researcher Per Stava.

The End of Party Democracy

Senior Researcher Jo Saglie.

Image and Politics

Senior Researcher Anne Krogstad.

Power and Democracy

Professor Øyvind Østerud
Institute Director Fredrik Engelstad

Professor Siri Meyer
Professor Per Selle
Professor Hege Skjeie.

Ownership in Norway

Institute Director Fredrik Engelstad
Senior Researcher Trygve Gulbrandsen.

Social and Political Elites

Institute Director Fredrik Engelstad
Senior Researcher Trygve Gulbrandsen
Professor Øyvind Østerud
Professor Hege Skjeie
Research Assistant Trond Beldo Klausen.

The History of the Supreme Court in Norway

Senior Researcher Erling Sandmo
Senior Researcher Nils Rune Langeland.

History of the Consumer Cooperatives

Professor Even Lange.

Sweden-Norway 1905–2005

Professor Francis Sejersted.

• **International Migration, Integration and Ethnic Relations**

Norwegian Immigration History

Research Director Grete Brochmann.

Integration and Identity in Multicultural Nation-states

Senior Researcher Tordis Borchgrevink.

The Real Test? Temporary Protection for Kosovoalbanian Refugees in Norway

Research Director Grete Brochmann

Research Fellow Jan Paul Brekke.

Minority Elites and Paths to Power

Senior Researcher Jon Rogstad.

Arranged Marriage among Ethnic Minority Youth – Negotiating Ethnicity and Gender

Research Fellow Anja Bredal.

Immigrant Women at the Labour Market

Research Fellow Ragnhild Sollund.

Discourses on Immigration in Norway

Research Fellow Anniken Hagelund.

Ethnic Business in Two Cities

Senior Researcher Anne Krogstad.

Norway as a Multicultural Society

Senior Researcher Marianne Gullestad.